kostas-protes-teliko.qxd 12/30/08 12:24 PM Page 5

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Ι. ΜΠΕΛΕΖΟΥ

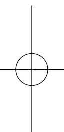
ΟΙ ΔΙΔΑΚΤΟΡΕΣ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

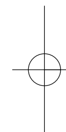
ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1911-2006

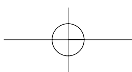

ΑΘΗΝΑΙ
2007

ΟΙ ΔΙΔΑΚΤΟΡΕΣ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1911-2006

CONSTANTINE J. BELEZOS

THE DOCTORS OF THEOLOGY APPROVED BY THE FACULTY OF THEOLOGY OF THE UNIVERSITY OF ATHENS

FROM 1911 TO 2006

ATHENS
2007

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Ι. ΜΠΕΛΕΖΟΥ

ΟΙ ΔΙΔΑΚΤΟΡΕΣ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1911-2006

ΑΘΗΝΑΙ
2007

© Ἐκδόσεις «Διήγηση»
Βασ. Κωνσταντίνου 175
Κορωπὶ 19400

Α΄ ἔκδοση ὑπὸ τὸν τίτλο: «Οἱ διδάκτορες τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν (ἀπὸ τὴν ἔναρξη τοῦ θεσμοῦ ἕως σήμερα: 1911-2000)», *Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὶς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν* 35 (2000) [= Τιμητικὸν ἀφιέρωμα εἰς Ἰωάννην Κ. Κορναράκην καὶ Μιχαὴλ Κ. Μακράκην], σ. 565-632.

ISBN: 978-960-7951-65-6

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Τὸ τέλος τοῦ εἰκοστοῦ αἰώνα κατασφραγίζει ἕναν διπλὸ αἰώνα ἐνεργοῦ ἀκαδημαϊκῆς παρουσίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν στὸν κορμὸ τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου, μία περίοδο ἀδιάκοπης προσφορᾶς της τόσο στὴν ἑλληνικὴ κοινωνία καὶ Ἐκκλησία ὅσο καὶ στὰ Θεολογικὰ Γράμματα καὶ τὴν ἀνὰ τὴν Οἰκουμένη Ὀρθοδοξία γενικότερα.

Μὲ τὴν παραπάνω ἀφορμή, ὁδηγηθήκαμε πρὸ ὀλίγων ἐτῶν στὴ σκέψη νὰ παρουσιάσουμε τοὺς ἄνδρες καὶ τὶς γυναῖκες ποὺ ἔλαβαν ἀπὸ τὴν γεραρὰ Θεολογική μας Σχολὴ διδακτορικὸ (μεταπτυχιακὸ) τίτλο σπουδῶν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ θεσμοῦ (1911) ἕως τὸ ἔτος 2000, καθὼς καὶ τὶς ἐναίσιμες ἐπὶ διδακτορίᾳ διατριβές τους. Καταλήξαμε ἔτσι σὲ μία ἐργασία, καρπὸ ἀρχειακῆς, κατὰ κύριο λόγο, ἔρευνας καὶ συγκριτικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς σχετικῆς μὲ τὸ θέμα βιβλιογραφίας. Γιὰ τὴν ὁλοκλήρωσή της ἐλήφθησαν ὑπ᾽ ὄψιν: *Μητρῶα ἐγγραφομένων φοιτητῶν καὶ διπλωματούχων*, *Βιβλία πτυχιακῶν ἐξετάσεων* καὶ *Βιβλία Διδακτόρων* (ἡ σημερινὴ Γραμματεία τῆς Σχολῆς διασώζει συνοπτικὸ Κατάλογο Διδακτόρων καὶ τῶν διατριβῶν τους ἀπὸ τοῦ ἔτους 1940 καὶ ἐντεῦθεν, ἐνῶ τὰ ὑπάρχοντα Βιβλία Διδακτόρων ἄρχονται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1969 καὶ ἑξῆς), *Διδακτορικὲς Διατριβὲς* καὶ *Βιβλία Πρακτικῶν τῶν Συνεδριῶν τῆς Σχολῆς* (τηροῦνται ἀπὸ τὸ 1862, παρουσιάζουν ὅμως —τουλάχιστον μέχρι τὴν περίοδο μετὰ τὸν Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο— δυσαναπλήρωτα κενὰ) *καὶ τῆς Συγκλήτου τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν*, *Πρυτανικοὶ Λόγοι* (οἱ ἐτήσιες λογοδοσίες τῆς ἑκάστοτε πρυτανικῆς Ἀρχῆς ἀποτελοῦν μίαν ἐπιπλέον πηγὴ πληροφοριῶν, μεταξὺ ἄλλων, γιὰ τὸν ἀριθμὸ τῶν ἐγγραφομένων, τὸν ἀριθμὸ καὶ τὰ ὀνόματα – ἰδίως κατὰ τὶς πρῶτες δεκαετίες τοῦ 20ου αἰ.– τῶν ἀποφοίτων κ.ἄ.), *Ἐπετηρίδες τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν*, *Ὁδηγοὶ Σπουδῶν*, *Ὑπομνήματα Καθηγητῶν* ὑποβληθέντα στὴ Θεολογικὴ Σχολή, *Βιογραφίες* (σὲ Ἐπιστημονικὲς Ἐπετηρίδες, Τιμητικοὺς Τόμους, Βιογραφικὰ Λεξικὰ καὶ Ἐγκυκλοπαίδειες, Νεκρολογίες κ.ἀ.), *Εἰδήσεις καὶ Χρονικὰ* ποὺ δημοσιεύτηκαν στὰ περιοδικὰ «Ἐκκλησία», «Θεολογία» καὶ «Κοινωνία», *Ἐπετηρίδες Ὑποτρόφων*, καθὼς καὶ ἡ εἰδικὴ περὶ τὴν Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου καὶ τῶν Θεολογικῶν μας Σχολῶν *Βιβλιογραφία* (βλ. περὶ αὐτῆς στὸ τέλος τῆς παρούσης ἐργασίας).

Γιὰ τὴ συγκέντρωση, διασταύρωση καὶ συμπλήρωση μεγάλου μέρους τῶν ἐν συνεχείᾳ παρατιθεμένων στοιχείων, χρειάστηκε, ὅπου αὐτὸ ἦταν δυνατό, ν᾽ ἀναζητήσουμε τοὺς ἴδιους τοὺς Διδάκτορες καὶ νὰ καταφύγουμε σὲ *προσωπικὲς μαρτυρίες καὶ πληροφορίες* παλαιοτέρων καὶ νεωτέρων πτυχιούχων, Διδακτόρων καὶ Κα-

θηγητῶν τῆς Σχολῆς ἢ συγγενῶν τους, πρὸς τοὺς ὁποίους ἐκφράζουμε ἀπὸ τὴ θέση αὐτὴ τὰ εὐγνώμονα αἰσθήματά μας[1].

Τοῦ Πίνακος τῶν Διδακτόρων τῆς Σχολῆς (κατ' ἔτος ἀναγορεύσεως) καὶ τῶν ἐργασιῶν τους προηγεῖται σχετικῶς σύντομη ἀναφορὰ στὴν ἱστορία τοῦ θεσμοῦ τῶν Διδακτόρων ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Πανεπιστημίου (καὶ τῆς Θεολογικῆς του Σχολῆς), καθὼς διαπιστώνεται ὅτι ὁ ὅρος «διδάκτωρ» οὔτε μονοσήμαντος ἐξ ἀρχῆς ἦταν οὔτε χρησιμοποιήθηκε κατὰ τὸν ἴδιο πάντοτε τρόπο. Ἀκολουθεῖ ἀλφαβητικὸς εὑρετηριακὸς Πίνακας τῶν προαναγραφέντων Διδακτόρων, τοῦ ὁποίου ἕπεται Βιβλιογραφία σχετικὴ μὲ τὴν Ἱστορία τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς καὶ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Ἡ μὲ ἀφορμὴ τὴν 170η ἐπέτειο ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν β΄ καὶ αὐτοτελὴς ἔκδοση τῆς ἔρευνάς μας, ἡ ὁποῖα ἀρχικῶς δημοσιεύθηκε στὴν *Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρίδα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν*, τόμ. ΛΕ΄ (2000), σ. 565-632, πλὴν κάποιων ἀναγκαίων διορθώσεων, πραγματικῶν καὶ βιβλιογραφικῶν προσθηκῶν, περιλαμβάνει ἐπιπλέον τοὺς/τὶς Διδάκτορες τῶν ἐτῶν 2001-2006, καθὼς καὶ τοὺς Ἐπιτίμους Διδάκτορες τῆς Σχολῆς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1862 ἕως τῆς σήμερον. Τέλος, πρὸς μεγάλη μας ἱκανοποίηση, συμπληρώνεται μὲ φωτογραφικὸ ὑλικό, γιὰ τὴν προσφορὰ τοῦ ὁποίου ἐκθύμως εὐχαριστοῦμε καὶ ἀπὸ τῆς θέσεως αὐτῆς τοὺς συνδραμόντες.

---

1. Ἰδιαιτέρως νιώθουμε τὴν ἀνάγκη νὰ εὐχαριστήσουμε στὸ σημεῖο αὐτό: α) τὶς κυρίες Ἀγγελικὴ Ὀρφανοῦ–Παναγοπούλου, ὑπεύθυνη Γραμματείας τοῦ Π.Μ.Σ. τοῦ Τμήματος Θεολογίας, καὶ Εὐανθία Πράτου–Κορομπίλη, Γραμματέα τοῦ Τμήματος Κοινωνικῆς Θεολογίας, γιὰ τὴν ἀνεκτίμητη βοήθειά τους, τὸν συνάδελφο Φώτιο Μάλαινο (ὑποψ. Δρα), γιὰ τὴ συνδρομή του σὲ ὅ,τι ἀφορᾶ τὴν πρόσφατη ἱστορία τοῦ θεσμοῦ τῶν Μεταπτυχιακῶν, καθὼς καὶ τοὺς μεταπτυχιακοὺς φοιτητὲς Δημήτριο Παναγιωτόπουλο, Ἐμμανουὴλ Περράκη, Βασίλειο Τζέρπο καὶ Πηνελόπη Φιακᾶ, γιὰ τὴ συμμετοχή τους στὴ φάση τοῦ βιβλιογραφικοῦ ἐλέγχου· β) τοὺς ὑπευθύνους τοῦ *Μουσείου Ἱστορίας* (Θόλου 5, Πλάκα), καθὼς καὶ τοῦ *Ἱστορικοῦ Ἀρχείου τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν* (Σκουφᾶ 45), ὅπου φυλάσσονται τὰ Πρακτικὰ τῶν Συνεδριῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς καὶ τῆς Συγκλήτου τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, Βιβλία πτυχιακῶν ἢ «διδακτορικῶν» (γιὰ τὸ διάστημα 1908-1911) ἐξετάσεων (δυστυχῶς ὄχι Βιβλία Διδακτόρων, ἀντίστοιχα τῶν σημερινῶν) καὶ Φάκελοι φοιτητῶν, Διατριβές, Πρυτανικοὶ Λόγοι, Ἐπετηρίδες καὶ ἄλλο ἀρχειακὸ ὑλικό, πολύτιμο γιὰ τὸν ἐρευνητὴ τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ μας Ἱδρύματος· γ) τοὺς ὑπευθύνους τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἑλλάδος, τῶν Βιβλιοθηκῶν τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης, τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τῆς Ἑταιρείας τῶν Φίλων τοῦ Λαοῦ (συλλογὴ Π. καὶ Ν. Μπρατσιώτου), ἀλλὰ καὶ τὰ Βιβλιοπωλεῖα ποὺ διευκόλυναν τὴν ἔρευνά μας· καὶ δ) τοὺς συναδέλφους Μίρκο Τομάσοβιτς (Δρα Θ.) ἀπὸ τὴ Σερβία καὶ π. Εὐγένιο Μορὰρ (ὑποψ. Δρα) ἀπὸ τὴ Ρουμανία, γιὰ τὴν ὁλόθυμη συνδρομή τους στὴ συλλογὴ στοιχείων σχετικῶν μὲ συμπατριῶτες τους Διδάκτορες, καθὼς καὶ ὅλους ὅσοι μὲ ὁποιοδήποτε τρόπο συνέβαλαν στὴν ὁλοκλήρωση τοῦ παρόντος.

Α΄. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

1. ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ «ΔΙΔΑΚΤΟΡΟΣ» ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ (1837-1911)

α) Ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Πανεπιστημίου ἕως τὸ ἔτος 1907.

Τὸ (κατηργημένο ἐν συνεχείᾳ) ἱδρυτικὸ Διάταγμα τοῦ Ὄθωνος τῆς 31.12.1836 (12.1.1937) «Περὶ συστάσεως Πανεπιστημίου» προέβλεπε τὸ δίπλωμα τοῦ «δόκτορος» ἢ «προλύτου» γιὰ τοὺς «ἰδιαιτέρως ἐντὸς τοῦ Πανεπιστημίου διαπρέψαντας, τοὺς λύσαντας κατὰ τὴν κρίσιν τῆς ἀνηκούσης Σχολῆς τὰ ἐπὶ βραβείῳ προταθέντα προβλήματα, ἢ τοὺς ἐνασχοληθέντας εἰς ἐρεύνας περὶ αὐτῶν καὶ ἐπιτυχῶς εἰς τὸ ἀμφιθέατρον τοῦ Πανεπιστημίου ἀποδείξαντας ἐπὶ συζητήσεως τὴν γενομένην πρότασιν καὶ γράψαντας καὶ τυπώσαντας σοφὴν περὶ αὐτῆς πραγματείαν» (ἄρθρον 30), «οἵτινες... ἐξετασθέντες θεωρητικῶς τε καὶ πρακτικῶς εἰς τὸν κλάδον τῆς σπουδῆς αὐτῶν καὶ ἔχοντες ἀπόδειξιν ὅτι ἀπήντησαν ἐξόχως ἢ τοὐλάχιστον ἄριστα» λαμβάνουν «τοῦ προλύτου (δόκτορος) τὸ δίπλωμα» (ἄρθρον 4). Σύμφωνα πάλι μὲ τὸ νεώτερο Διάταγμα «Περὶ προσωρινοῦ κανονισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου» τῆς 14(26).4.1837, δίπλωμα «προλύτου» λαμβάνει ὁ διατρέξας «τὸ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ στάδιον εἰς τριετίαν» καὶ «εὐδοκιμήσας εἰς τὴν ἀπολυτήριον... ἐξέτασιν» (ἄρθρον 22).

Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ὅρος «προλύτης» εἶναι κοινὸς στὰ παραπάνω διατάγματα, φαίνεται ὅτι οἱ νομοθέτες εἶχαν κατὰ νοῦν δύο διαφορετικὰ πράγματα. Στὴν πρώτη περίπτωση λαμβάνεται μέριμνα γιὰ τὴν ἀνανέωση τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ κάθε Σχολῆς, ἐνῶ στὴ δεύτερη ρυθμίζεται τὸ θέμα τῶν ἀποφοίτων της, οἱ ὁποῖοι χρειάζονται τὸ δίπλωμα γιὰ νὰ καταλάβουν «δημόσιόν τινα θέσιν» (ἄρθρον 22). Οἱ προϋποθέσεις, ὡστόσο, γιὰ τὴ μελλοντικὴ σύγχυση περὶ τὸν ὅρο «διδάκτωρ» εἶναι ἤδη ἐμφανεῖς.

Ὅταν τὸ Διάταγμα τῆς 19(31).5.1842 προέβαινε στὴ ρύθμιση τῶν ἐξετάσεων τῶν (πρώτων) φοιτητῶν τοῦ Πανεπιστημίου μὲ αὐστηρότερα κριτήρια, ἔκανε τὴ διάκριση μεταξὺ «ἀπολυτηρίου» καὶ «διδακτορικῆς» ἐξετάσεως. Γιὰ νὰ συμμετάσχει κανεὶς στὴν πρώτη, προαπαιτοῦνταν τρία (τουλάχιστον) ἔτη σπουδῶν, ἐνῶ γιὰ νὰ προσέλθει κανεὶς στὴ δεύτερη, ἔπρεπε νὰ ἔχει συμπληρώσει τέσσερα ἔτη. Ἡ «διδακτορικὴ» ἐξέταση ἀπαιτοῦσε, πέραν τῆς γραπτῆς, αὐστηρότατη προφορικὴ δοκιμασία (examen rigorosum) ἐνώπιον ἐπιτροπῆς Καθηγητῶν, στὴ συνέχεια δὲ ὑποβολὴ καὶ δημόσια ὑποστήριξη «διδακτορικῆς» διατριβῆς γραμμένης στὴν

ἀρχαία Ἑλληνική[2]. Κατ' ἐξαίρεσιν γιὰ τὴ Θεολογικὴ Σχολή, ὁ τίτλος τοῦ «διδάκτορος» προοριζόταν μόνο γιὰ τοὺς κληρικούς[3]: «τὸ διδακτορικὸν ἀξίωμα τῆς Θεολογίας δὲν θέλει δίδεσθαι εἰμὴ εἰς κληρικούς· ὅθεν οἱ μὴ ὄντες κληρικοὶ θέλουσι λαμβάνει προσωρινὸν παρὰ τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς ἀποδεικτικὸν μόνον περὶ τούτου» (ἄρθρον 36). Ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς διπλῆς πρακτικῆς ἦταν νὰ μὴ δίδεται σὲ κανέναν τὸ διδακτορικὸ δίπλωμα τῆς Θεολογίας. Πρῶτον, διότι κανείς κληρικὸς δὲν ἔδειχνε προθυμία νὰ ὑποβληθεῖ στὴν δυσκολότατη πράγματι διαδικασία τῆς διδακτορικῆς ἐξετάσεως, καί, δεύτερον, διότι κανεὶς λαϊκὸς δὲν τὸ ἐδικαιοῦτο. Τελικῶς, κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ ἀποφοιτοῦσαν ὄχι μὲ τὸ βαθμὸ τοῦ «διδάκτορος»–«προλύτου», ἀλλὰ μὲ τὸ βαθμὸ τοῦ «τελειοδιδάκτου»–«προλύτου». Τὸ παράδοξο τοῦ πράγματος καθίσταται ἐμφανέστερο, ἂν σκεφθεῖ κανεὶς ὅτι ὁ βαθμὸς τοῦ «τελειοδιδάκτου» ἀντιστοιχοῦσε –γιὰ τὶς ὑπόλοιπες Σχολὲς καὶ μέχρι τὸ 1911– στὸ «μετρίως», ἐνῶ τοῦ «διδάκτορος»–«προλύτου» στὸ «ἄριστα», «λίαν καλῶς» καὶ «καλῶς»[4]. Πρὸς διόρθωσιν μιᾶς κατὰ συρροὴν ἀδικίας, ἡ Θεολογικὴ Σχολή, μὲ τὴν ἀπόφασή της τῆς 12(24).1.1863, ἐπεχείρησε νὰ ἀποκαταστήσει τοὺς ἀποφοίτους της ἔναντι τῶν πτυχιούχων τῶν ἄλλων Σχολῶν, διακηρύσσοντας ὅτι ὁ ὑποστὰς τὶς «διδακτορικὲς» (= πτυχιακὲς) ἐξετάσεις δὲν λαμβάνει μὲν τὸν τίτλο τοῦ «διδάκτορος», ὁ ὁποῖος εἶναι «μέγας καὶ ὑψηλός», ἀξιοῦται ὅμως τοῦ διπλώματος τοῦ «προλύτου», τὸ ὁποῖον «εἶναι ἰσόβαθμον τῷ διπλώματι τοῦ διδάκτορος τῶν ἄλλων Σχολῶν». Παρὰ τὴν ἐπίδειξη, ὡστόσο, τῆς ὅποιας καλῆς διαθέσεως ἐκ μέρους τῆς Σχολῆς, τὸ δίπλωμα τοῦ «διδάκτορος» ἐξακολουθοῦσε νὰ παραμένει ἀπρόσιτο γιὰ τὸν ἁπλὸ πτυχιοῦχο της, ἀπονεμόταν δὲ –μὲ ἐξαιρετικὴ πάντοτε φειδὼ καὶ ὑπὸ τὴν μορφὴ τῆς ἐπὶ τιμῇ διδακτορίας– σὲ πρόσωπα καταξιωμένα γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴ καὶ ἐκκλησιαστική τους προσφορά[5]. Δὲν εἶναι τυχαῖο, ἄλλωστε, ὅτι τοῦ τίτλου τοῦ «ἐπιτίμου διδάκτορος» τῆς Θεολογίας ἀξιώθηκαν, μέχρι τὶς ἀρχὲς τοῦ 20οῦ αἰ., ἔξι τακτικοὶ Καθηγητὲς τῆς Σχολῆς (Κ. Κοντογόνης, Π. Ρομπότης, Ν. Καλογερᾶς, Ν. Δαμαλᾶς, Ζ. Ρώσης καὶ Ἀ.Δ. Κυριακὸς) κι ἕνας ἐπίτιμος (= ὁμότιμος, ὑπὸ τὶς σημερινὲς συνθῆκες), ὁ μητροπολίτης

2. Ἡ ἐπίπονη διαδικασία τῆς «διδακτορικῆς διατριβῆς», μετὰ ἀπὸ πολλὲς διαμαρτυρίες, ἀνεστάλη κατὰ τὸ διάστημα μεταξὺ 1844 καὶ 1853, ὁπότε καὶ ἐπανῆλθε σὲ ἰσχύ.

3. Εἶναι προφανὴς ἐδῶ ἡ προσαρμογὴ στὴν πρακτικὴ τῆς ἐν Δύσει ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία ἡ θεολογικὴ διδασκαλία ἀποτελοῦσε ἀποκλειστικὸ προνόμιο τῶν κληρικῶν.

4. Μὲ ἐξαιρετικὴ εἰλικρίνεια ἐπισημαίνει ὅλα τὰ ἀνωτέρω, στὴ Συνεδρία τῆς 20.2.(4.3).1907, ὁ Καθηγητὴς τῆς Σχολῆς Ἀναστάσιος Διομήδους Κυριακός, εἰσηγούμενος τὴν ἀλλαγὴ τοῦ τρόπου ἀπονομῆς (ἢ μᾶλλον μὴ ἀπονομῆς) τοῦ διδακτορικοῦ διπλώματος.

5. Παρόμοια πρακτικὴ συναντᾶμε μέχρι σήμερα σὲ χῶρες τῆς πρώην Ἀνατολικῆς Εὐρώπης, ὅπου ὁ τίτλος «Διδάκτωρ» θεωρεῖται ὡς ἡ ὕπατη ἀκαδημαϊκὴ ἀναγνώριση προσώπων, τὰ ὁποῖα ἔχουν φθάσει στὸ ἀπόγειο τῆς ἐπιστημονικῆς τους σταδιοδρομίας.

Ἀθηνῶν (1896-1901) Προκόπιος Οἰκονομίδης, οἱ ὁποῖοι εἶχαν προσφέρει ἤδη ἐπὶ πολλὰ ἔτη τὶς ὑπηρεσίες τους στὴ Σχολή[6].

β) Ἀπὸ τὸ ἔτος 1907 ἕως τὸ 1911.

Ἡ ἀναντιστοιχία τοῦ τίτλου τοῦ «προλύτου» (= πτυχιούχου) τῆς Θεολογίας ἔναντι τοῦ τίτλου τοῦ «διδάκτορος» (= πτυχιούχου) τῶν ἄλλων Σχολῶν ἔμελλε νὰ καταργηθεῖ καὶ τυπικῶς, μὲ ἀπόφαση τῆς Σχολῆς ληφθεῖσα κατὰ τὶς Συνεδρίες τῆς 20.2 (4.3) καὶ τῆς 9(21).11.1907. Ὁ διδακτορικὸς τίτλος θὰ ἐχορηγεῖτο στὸ ἑξῆς (μέχρι τὸ 1911) σὲ ὅλους τοὺς ἀποφοίτους της, κληρικοὺς («δίπλωμα διδάκτορος») καὶ λαϊκοὺς («ἀποδεικτικὸν διδάκτορος»), ἐφ ὅσον ὑφίσταντο μὲ ἐπιτυχία («ἄριστα», «λίαν καλῶς», «καλῶς») τὶς σχετικὲς προφορικὲς καὶ γραπτὲς ἐξετάσεις καὶ κατέθεταν πρὸς ἔγκριση ἐναίσιμη διατριβὴ ἐπὶ διδακτορίᾳ (= πτυχίῳ)· ὅσοι ἀπόφοιτοι χαρακτηρίζονταν διὰ τοῦ «μετρίως», ἐλάμβαναν «δίπλωμα τελειοδιδάκτου», σὲ ἀντίθεση πρὸς τοὺς ἀπορριπτομένους, οἱ ὁποῖοι χαρακτηρίζονταν διὰ τοῦ «κακῶς» καὶ δὲν ἀξιώνονταν «διπλώματος» ἢ «ἀποδεικτικοῦ». Κατὰ τὴν περίοδο αὐτή, ἀπεφοίτησαν, μεταξὺ ἄλλων[7], ὡς «διδάκτορες» (= πτυχιοῦχοι) τῆς Θεολογίας οἱ Ἀμίλκας Ἀλιβιζᾶτος (1908)[8], Παναγιώτης Τρεμπέλας (1908)[9], Δημήτριος Κουϊμουτσόπουλος (1908)[10], Νικόλαος Λούβαρις (1908)[11] καὶ Γαβριὴλ Ἐντόζιτς (1909)[12]. Ὁ Ἀ. Ἀλιβιζᾶτος φαίνεται μάλιστα πὼς ὑπῆρξε ὁ πρῶτος «διδάκτωρ» –ὑπὸ τὴν ἔννοια τοῦ κατὰ τὰ παραπάνω πτυχιούχου– τῆς Σχολῆς, πρὸ τῆς ἐπικειμένης ριζικῆς ἀναμορφώσεως τοῦ θεσμοῦ[13]. Οἱ πτυχιοῦχοι αὐτῆς τῆς

---

6. Γιὰ τοὺς ἐπιτίμους Διδάκτορες τῆς Σχολῆς βλ. Δ. Μπαλάνου, *Ἑκατονταετηρὶς 1837-1937: Α΄. Ἱστορία τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς*. Ἀθῆναι 1937, σ. 29-30 καὶ Ἐθνικὸ καὶ Καποδιστριακὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν/ Θεολογικὴ Σχολή, *Ὁδηγὸς Σπουδῶν Τμήματος Θεολογίας 1998-1999* (ἐπιμ. Σπ. Κοντογιάννη). Ἀθήνα 1998, σ. 35-36· ἐπίσης, παρακάτω Παράρτημα Α΄ τῆς παρούσης ἐκδόσεως.

7. Σύμφωνα μὲ τοὺς Πρυτανικοὺς Λόγους τῶν ἐτῶν 1907-1911, ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ποὺ ἀπεφοίτησαν τότε ὡς «διδάκτορες» (πτυχιοῦχοι) ἀνέρχεται στοὺς ἑβδομήντα.

8. Μετέπειτα Καθηγητὴς τῆς Θεολ. Σχολῆς τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, Τμηματάρχης Ἐκκλησιαστικῶν (= Γεν. Διευθυντὴς Θρησκευμάτων) στὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας, Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ καὶ Πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Ἡ «διδακτορική» (= πτυχιακή) του ἐργασία ἀφοροῦσε στὸν ἅγιο Ἰωάννη τὸν Χρυσόστομο.

9. Μετέπειτα Καθηγητὴς τῆς Θεολ. Σχολῆς τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, μοναδικὴ περίπτωση ἐκ τῶν παλαιῶν Καθηγητῶν τῆς Σχολῆς χωρὶς μεταπτυχιακὲς σπουδὲς στὸ ἐξωτερικὸ ἢ ἀντίστοιχο (πέραν τοῦ ὡς ἄνω «διδακτορικοῦ» = πτυχιακοῦ διπλώματος) τίτλο τοῦ ἐσωτερικοῦ.

10. Βλ. παρακάτω Πίνακα Διδακτόρων Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν (ἔτος 1921).

11. Ὅπως παραπάνω.

12. Μεταταῦτα Πατριάρχης Σερβίας (ἐξορίστηκε ἀπὸ τὶς ἐθνικοσοσιαλιστικὲς δυνάμεις κατοχῆς στὸ Νταχάου).

13. Περατώνοντας τὶς τελικές (= πτυχιακές) του ἐξετάσεις στὶς 29.9.(11.10).1907, ὁρκίστηκε «διδάκτωρ» τὴν 1(13).3.1908, ὅταν πλέον εἶχε τεθεῖ πλήρως σὲ ἰσχὺ τὸ νέο σύστημα.

περιόδου προσφωνοῦνταν, συνήθως, καὶ μετὰ τὴν ἐν λόγῳ ἀναμόρφωση, «διδάκτορες», μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἐπεκτείνεται –συχνότατα– ἡ ἀπόδοση τοῦ τίτλου «διδάκτωρ» καὶ στοὺς πρὸ τοῦ 1908 πτυχιούχους. Κάποιοι, ὡστόσο, ὅπως οἱ μετέπειτα Καθηγητὲς Δ. Κουϊμουτσόπουλος καὶ Ν. Λούβαρις, ὑπεβλήθησαν καὶ στὴ μετὰ τὸ 1911 διαδικασία ἀποκτήσεως τοῦ τίτλου, καθιστάμενοι ἔτσι δύο φορές «διδάκτορες» τῆς Σχολῆς.

2. Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΟΡΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΑΥΤΟΥ (1911) ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

α) Ἀπὸ τὸ ἔτος 1911 μέχρι τὶς νομοθετικὲς ρυθμίσεις τοῦ 1982.

Ἡ κατ' ὄνομα ἐξίσωση «διδάκτορος» καὶ πτυχιούχου δὲν μποροῦσε, ὡστόσο, νὰ σημάνει τὴν ὁριστικὴ διευθέτηση τοῦ ὅλου ζητήματος ποὺ εἶχε νὰ κάνει, ἀφ' ἑνὸς μέν, μὲ τὴν ἐξασφάλιση ἱκανοῦ ἀριθμοῦ πτυχιούχων γιὰ τὴ στελέχωση τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ἐκπαιδεύσεως, ἀφ' ἑτέρου δέ, μὲ τὴν ἀνάδειξη τῶν προσώπων ποὺ ἐπρόκειτο νὰ ἀκολουθήσουν ἐπιστημονικὴ σταδιοδρομία[14], βάσει ἑνὸς ὑψηλότερου ἀκαδημαϊκοῦ τίτλου (σύμφωνα καὶ μὲ τὰ ἐν Εὐρώπῃ ἰσχύοντα) μὲ ἀπόλυτη ἀξία. Ἡ "ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμιση" τοῦ 1911 (ἐπὶ κυβερνήσεως Ἐλευθερίου Βενιζέλου) μὲ τοὺς Νόμους 3823 (ΓΩΚΓ΄) καὶ 3825 (ΓΩΚΕ΄) ἀποδέσμευσε ὁριστικὰ τὴ χορήγηση διδακτορικοῦ διπλώματος ἀπὸ τὶς ἀποφοιτήριες ἐξετάσεις καὶ θέσπισε τὴ (μεταπτυχιακοῦ χαρακτήρα) εἰδικὴ διαδικασία ἀποκτήσεώς του.

---

14. Ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου μέχρι καὶ τὴν πρώτη περίπου τριακονταπενταετία τοῦ 20οῦ αἰ., Καθηγητὲς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ἀναδεικνύονταν ἄνδρες οἱ ὁποῖοι δὲν εἶχαν λάβει προηγουμένως ἀπὸ αὐτὴν μεταπτυχιακὸ τίτλο σπουδῶν (καθὼς ὁ ἀντίστοιχος τίτλος τοῦ Διδάκτορος καθιερώνεται –οὐσιαστικὰ– μόλις τὸ ἔτος 1911). Ὅλοι τους, ὡστόσο (ἐξαιρέσει τοῦ προαναφερθέντος Π. Τρεμπέλα), εἶχαν πραγματοποιήσει σπουδὲς στὸ ἐξωτερικό, ἐνῶ οἱ περισσότεροι ἦσαν κάτοχοι διδακτορικοῦ διπλώματος ἀλλοδαποῦ Πανεπιστημίου (Θεολογίας, ὅσοι εἶχαν σπουδάσει στὴν τότε τσαρικὴ Ρωσία, καὶ Φιλοσοφίας –στὴν ἀπόλυτη πλειοψηφία–, ὅσοι εἶχαν σπουδάσει στὴ Δυτικὴ Εὐρώπη, καὶ συγκεκριμένα στὶς Γερμανικὲς χῶρες). Στὴν τελευταία περίπτωση ἐμπίπτουν, κατὰ χρονολογικὴ σειρά, οἱ Κωνσταντῖνος Κοντογόνης (Δρ Φ., Λειψία), Παναγιώτης Ρομπότης (Δρ Θ., Ἁγία Πετρούπολη), Νικόλαος Δαμαλᾶς (Δρ Φ., Ἐρλάγγη), Ἀναστάσιος Διομήδης Κυριακὸς (Δρ Φ., Λειψία), Νικηφόρος Καλογερᾶς, (Δρ Φ., Λειψία), Παναγιώτης Παυλίδης (Δρ Φ., Τυβίγγη), Ζῆκος Ρώσης (Δρ Φ., Λειψία), Ἰωάννης Μεσολωρᾶς (Δρ Φ., Τυβίγγη), Ἰγνάτιος Μοσχάκης (Δρ Φ., Χάλλη), Κωνσταντῖνος Ράλλης (Δρ Ν., Λειψία), Γρηγόριος Παπαμιχαὴλ (Δρ Θ., Ἁγία Πετρούπολη), Χρῆστος Ἀνδροῦτσος (Δρ Φ., Λειψία), Βασίλειος Στεφανίδης (Δρ Φ., Χαϊδελβέργη) καὶ Εὐάγγελος Ἀντωνιάδης (Δρ Φ., Γοττίγγη)· βλ. καὶ Ἐμμ. Περσελῆ, «Ἱστορικὲς πτυχὲς τῆς Ἑλληνικῆς Πανεπιστημιακῆς Παιδείας», *Θεολογία* 63 (1992) 735-791, ἰδιαιτ. σ. 755-757.

Γιὰ νὰ λάβει κανεὶς τὸ ἐξαιρετικὸ προνόμιο τοῦ Διδάκτορος (ὄχι πλέον τιμῆς ἕνεκα ἢ ἁπλῶς ὡς ἀποδεικτικὸ στοιχειώδους ἐπαρκείας πρὸς ἐξάσκησιν δημοσίου λειτουργήματος) ὑπεχρεοῦτο νὰ ὑποβάλει πρὸς κρίσιν στὴ Σχολὴ πρωτότυπη ἐπιστημονικὴ πραγματεία. Σὲ πρῶτο στάδιο, ἡ ἐργασία κρινόταν (ἐγκρινόταν, ἀναπεμπόταν ἢ ἀπορριπτόταν) ὑπὸ τὴν προσωρινὴ (μὴ ἔντυπη) μορφή της, κατὰ τὴν διάρκεια τακτικῆς συνεδριάσεως τῆς Σχολῆς. Στὸν πλησιέστερο πρὸς τὸ ἀντικείμενο Καθηγητὴ εἶχε ἀνατεθεῖ ἡ σύνταξη Εἰσηγητικῆς Ἐκθέσεως, τὴν ὁποία καὶ (αὐτὸς) ἀνέπτυσσε στὴν ἀρχὴ τῆς Συνεδρίας· στὴ συνέχεια, οἱ ὑπόλοιποι Καθηγητὲς κατέθεταν τὶς δικές τους παρατηρήσεις ἢ διορθώσεις, τὶς ὁποῖες ὄφειλε νὰ λάβει ὁ ὑποψήφιος ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν ἐκτύπωση τῆς διατριβῆς. Ἐὰν ἡ συζήτηση κατέληγε στὴν ἔγκριση τῆς ἐργασίας, ὁ ὑποψήφιος ἔπαιρνε τὴν ἄδεια («παραδεκτὸν») νὰ τὴν τυπώσει («τυπωθήτω»), ὥστε νὰ ἀκολουθήσει τὸ δεύτερο στάδιο, στὸ ὁποῖο ἀποφασιζόταν ἡ ἔγκριση ἢ μὴ τῆς τυπωμένης πλέον διατριβῆς. Ἡ ἐκτύπωση τῆς διδακτορικῆς ἐργασίας, σημειωτέον, γινόταν πάντοτε μέ δαπάνη τοῦ ὑποψηφίου (ὁ ὁποῖος ὄφειλε –σύμφωνα μὲ τὸ Νόμο 5343 «Περὶ Ὀργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν» τοῦ ἔτους 1932, ἄρθρον 202– νὰ παραδώσει στὸ Γραφεῖο τῆς Σχολῆς ἑκατὸ ἀντίτυπα), πράγμα ἰδιαιτέρως ἐπαχθὲς καὶ συχνὰ ἐπιβραδυντικὸ τῆς τελικῆς φάσεως τῆς ἐγκρίσεως[15]. Σὲ αὐτὴ τὴ φάση, καὶ κατὰ τὴ διάρκεια Συνεδρίας τῆς Σχολῆς, ὁ ὑποψήφιος παρουσίαζε τὶς θέσεις του καὶ ὑφίστατο τὴ νόμιμη προφορικὴ δοκιμασία (βλ. examen rigorosum). Ἡ ἀπονομὴ τοῦ διδακτορικοῦ τίτλου συνδεδεμένη μὲ τὴν καθομολόγηση (= ὁρκωμοσία), κατάληξη μιᾶς ὁμολογουμένως δύσκολης πορείας (ποὺ ἄρχιζε σὲ ποσοστὸ 99% μὲ μεταπτυχιακές σπουδὲς στὸ ἐξωτερικὸ ἀπὸ δύο ἕως καὶ δέκα ἔτη καὶ συνεχιζόταν μὲ τὴ θεσμικὴ ἀπουσία –βλ. σήμερα– Ἐπιβλέποντος Καθηγητοῦ), ἀποτελοῦσε τὴν κορυφαία στιγμὴ τῆς ἐπισήμου τελετῆς τῆς ἀναγορεύσεως, ἡ ὁποία ἐπραγματοποιεῖτο στὰ πλαίσια εἰδικῆς Συνεδρίας τῆς Σχολῆς καὶ ἐνώπιον τοῦ Πρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου.

---

15. Μὲ τὶς νομοθετικὲς παρεμβάσεις στὴ λειτουργία τῶν Ἀνωτάτων Ἐκπαιδευτικῶν Ἱδρυμάτων ἀπὸ τὸ 1982 καὶ ἑξῆς (βλ. ἑπόμενη παράγραφο τοῦ παρόντος) παύει ἡ τύποις ἔκδοση νὰ προηγεῖται ὑποχρεωτικῶς τῆς προφορικῆς δοκιμασίας. Μοναδικὲς ἐξαιρέσεις στὸ προγενέστερο καθεστὼς τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκτυπώσεως φαίνεται νὰ ἀποτελοῦν: α) ἡ περίπτωση τοῦ Παναγιώτου Μπρατσιώτου, τοῦ πρώτου ἐξ Ἑλλήνων Διδάκτορος (= βάσει τοῦ θεσμοῦ τῶν Διδακτόρων ποὺ ἰσχύει ἀπὸ τὸ 1911 μέχρι σήμερα), τοῦ ὁποίου ἡ ἀναγόρευση (μετὰ ἀπὸ αἴτησή του ποὺ συζητήθηκε στὴ Συνεδρία τῆς Σχολῆς τῆς 23.12.1917) ἔγινε χωρὶς τὴ διαδικασία τῆς προεκτυπώσεως, χάρη σὲ μία μεταβατικὴ διάταξη ποὺ ἐπέτρεπε στοὺς πρὸ τοῦ 1911 ἐγγραφέντες (οἱ πτυχιοῦχοι ἐκείνης τῆς περιόδου ὀνομάζονταν, ὅπως εἴδαμε, «διδάκτορες») νὰ μὴν ὑποβληθοῦν σὲ ὅλες τὶς διατυπώσεις τοῦ νέου (ἀπὸ τὸ 1911) συστήματος ἀποκτήσεως διδακτορικοῦ τίτλου, μολονότι ὁ ἴδιος τὸ ἀμέσως ἑπόμενο ἔτος (1918) προέβη σὲ κανονικὴ δημοσίευση τῆς ἐργασίας

Μὲ τὴν παραπάνω διαδικασία, ἔλαβαν διδακτορικὸ δίπλωμα –ἀπὸ τὸ 1912 ἕως τὸ ἔτος 2000 (τελευταία περίπτωση ὑποψηφίου ποὺ εἶχε ὑποβάλει πρὸ τοῦ 1982 αἴτηση συμπεριλήψεώς του στούς ὑποψηφίους Διδάκτορες τῆς Σχολῆς)– ἑκατὸν πενήντα ἕνας (151) ἄνδρες καὶ τρεῖς (3) γυναῖκες. Ἀπὸ τοὺς παραπάνω, δεκαέξι (16) προέρχονταν ἀπὸ τὴν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Σερβίας, δεκατέσσερις (14) ἀπὸ τὴ Ρουμανικὴ κι ἕνας (1) ἀπὸ τὴν Αἰθιοπικὴ Ἐκκλησία[16]. Τὰ θέματα τῶν διατριβῶν προέρχονταν κατὰ ποσοστὸ 23% ἀπὸ τὸν Ἑρμηνευτικὸ Κλάδο τῆς Θεολογίας, 36% ἀπὸ τὸν Ἱστορικό, 27% ἀπὸ τὸν Συστηματικὸ καὶ 14% ἀπὸ τὸν Πρακτικό.

Σὲ ποσοστὸ περίπου 70% οἱ Διδάκτορες αὐτῆς τῆς περιόδου ἀκολούθησαν ἀκαδημαϊκὴ σταδιοδρομία καὶ στελέχωσαν, κυρίως, Θεολογικὲς–Ἐκκλησιαστικὲς (ἢ Παιδαγωγικὲς) Σχολὲς τῆς Ἑλλάδος καὶ ἄλλων Ὀρθόδοξων χωρῶν καὶ Ἐκκλησιῶν, «ὄγκον ἀποθέμενοι» (πρβλ. *Ἑβρ.* 12,1) ἐπιστημονικοῦ ἔργου μὲ διεθνὴ ἀναγνώριση, ἐκπαιδευτικὴ προσφορὰ κι εὐαισθησία γιὰ τὰ προβλήματα τοῦ καιροῦ τους. Μὲ ὑψηλὸ αἴσθημα εὐθύνης διακόνησαν τὴν ἐπιστήμη τους, συμβάλλοντας στὴν ἀνάδειξη νέων ποιμένων καὶ διδασκάλων, ἁρμόζοντας γόνιμα καὶ δυναμικὰ τὴν παράδοση μὲ τὸ σήμερα, τὴν κριτικὴ ὑποχρέωση ἔναντι τῆς ἀληθείας μὲ τὴν ἐκκλησιαστικὴ συνείδηση τῆς καταλλαγῆς καὶ τῆς οἰκοδομῆς. Μὲ τὸν ἴδιο ζῆλο ἀνεδείχθησαν πολλαπλῶς ὠφέλιμοι στὴν ἀνὰ τὴν Οἰκουμένη καὶ τὴν τοπική τους Ἐκκλησία: ὡς ἐκπρόσωποι σὲ Πανορθόδοξες Διασκέψεις, σὲ Θεολογικοὺς (ἢ διαθρησκειακοὺς) Διαλόγους, σὲ Συνελεύσεις τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, σὲ τοπικὰ ἢ διεθνῆ Συνέδρια· ὡς ὑπεύθυνοι φορεῖς σὲ ὀργανισμοὺς ἐπιτελικοὺς τῆς Ἐκκλησίας, ὡς μέλη ἐκκλησιαστικῶν καὶ κυβερνητικῶν Ἐπιτροπῶν (ἐπὶ θεμάτων ἐκκλησιαστικῶν, ἐκπαιδευτικῶν, κοινωνικῆς προνοίας, ἐξωτερικῆς ἢ ὁμογενειακῆς πολιτικῆς κ.ἄ.), ὡς σύμβουλοι, νομοπαρασκευαστὲς καὶ γνωμοδότες, καταλαμβάνοντας κάποτε ὕπατα ἀξιώματα στὸν δημόσιο βίο τῆς χώρας τους. Ἕ-

---

του· καὶ 6) αὐτὴ τοῦ Βασιλείου Βέλλα, τοῦ ὁποίου ἡ προφορικὴ ἐξέταση (6λ. Πρακτικὰ Σχολῆς, Συνεδρία τῆς 30.5.1930) περατώθηκε χωρὶς προηγούμενη ἐκτύπωση τῆς ἐπὶ διδακτορίᾳ διατριβῆς του, ἀκολούθησε δὲ –μία ἑβδομάδα ἀργότερα (6.6.1930)– ἡ ἐνώπιον τοῦ Πρυτάνεως ἀναγόρευση τοῦ ὑποψηφίου. Ἡ πρὸ τῆς προφορικῆς δοκιμασίας ἔγκριση τῆς τελευταίας ἐργασίας (23.5.1930), ἡ ὁποία –πρέπει νὰ ποῦμε– ἦταν ἀρκετὰ τολμηρὴ γιὰ τὴν ἐποχή της (πρώτη φορά, ἴσως, σὲ ὀρθόδοξο χῶρο, ἐτίθεντο τόσον ὀξέως ζητήματα φιλολογικῆς κριτικῆς τῆς Βίβλου), εἶχε ὁλοκληρωθεῖ ὑπὸ τὸν ὅρο «νὰ λάβῃ ὁ ὑποψήφιος ὑπ᾽ ὄψιν του τὰς ὑποδείξεις τῆς Σχολῆς». Γιὰ λόγους, πάντως, τοὺς ὁποίους δὲν κατορθώσαμε νὰ ἐπισημάνουμε, τὸ ἔργο δὲν εἶδε, τελικῶς, τὸ φῶς τῆς δημοσιότητας.

16. Ἡ ἀναφορὰ ἐδῶ τῶν χωρῶν προελεύσεως δὲν ὑπογραμμίζει μόνο τοὺς παραδοσιακοὺς δεσμοὺς μεταξὺ ἡμῶν καὶ τῶν ἐν λόγῳ Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ποὺ ἐν πολλοῖς ἔχουν πνευματικὴ βάση (6λ. π.χ. τὴν παρακαταθήκη τῆς γενιᾶς τοῦ π. Ἰουστίνου Πόποβιτς πρὸς τοὺς μαθητές τους), ἀλλὰ καὶ τὴν ἐνδεικτικὴ ἀπουσία κάποιων ἄλλων.

να 25% τοῦ συνόλου τῶν Διδακτόρων τῆς Σχολῆς ἦσαν ἢ ἔγιναν κληρικοὶ (σὲ ποσοστὸ δηλαδὴ μεγαλύτερο τοῦ 75% οἱ ὑποψήφιοι Διδάκτορες τῆς Σχολῆς ἦσαν λαϊκοί), εἶναι ἐνδιαφέρον δὲ ὅτι τὸ 14% τοῦ ἰδίου συνόλου κατεστάθη σὲ θρόνο ἐπισκοπικό, μητροπολιτικό, ἀρχιεπισκοπικὸ ἢ πατριαρχικό, σὲ ἐποχὲς μάλιστα ἰδιαιτέρως κρίσιμες. Ἄλλοι, τέλος, ἐξελίχθηκαν στὶς ἀνώτερες βαθμίδες τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, περνώντας ἀπὸ θέσεις μάχιμες σὲ ἐπιτελικὲς καὶ δίνοντας πάντοτε –διὰ λόγων καὶ ἔργων, συγγραφῶν καὶ παραδειγμάτων– μαρτυρία πιστότητας στὶς καθομολογήσεις τους, ἢ ὑπηρέτησαν ὡς κληρικοὶ –σὲ τομεῖς νευραλγικούς, σὲ τόπους τῆς Διασπορᾶς ἢ τῆς Ἱεραποστολῆς– τὶς Ἐκκλησίες τους.

β) Ἀπὸ τὶς νομοθετικὲς ρυθμίσεις τοῦ ἔτους 1982 μέχρι σήμερα.

Τὸ ἔτος 1982, βάσει τοῦ Νόμου 1268 «Γιὰ τὴ δομὴ καὶ λειτουργία τῶν Ἀνωτάτων Ἐκπαιδευτικῶν Ἱδρυμάτων», ποὺ ἔμεινε γνωστὸς καὶ ὡς «Νόμος—πλαίσιο», ἡ Σχολὴ ὑποχρεώθηκε νὰ χωρισθεῖ σὲ δύο Τμήματα (Θεολογίας καὶ Ποιμαντικῆς)· ὅσοι καθίσταντο ὑποψήφιοι Διδάκτορες τῆς Θεολογίας στὸ ἑξῆς, θὰ ἀναγορεύονταν Διδάκτορες τοῦ ἑνός ἢ τοῦ ἄλλου Τμήματος. Ὁ ἴδιος Νόμος προέβλεπε, ἐπίσης, τὴ σύσταση Προγραμμάτων Μεταπτυχιακῶν Σπουδῶν γιὰ κάθε Τμῆμα, στὰ ὁποῖα ὄφειλε νὰ ἐνταχθεῖ ἡ διαδικασία λήψεως διδακτορικοῦ διπλώματος. Ἡ ἀπόκτηση διδακτορικοῦ τίτλου σπουδῶν θὰ ἦταν πλέον μέρος τοῦ Β΄ Κύκλου αὐτῶν τῶν Προγραμμάτων, ἐνῶ ἡ ἐπιτυχὴς ὁλοκλήρωση τοῦ Α΄ Κύκλου, τοῦ ὁποίου ὁ Β΄ ἐθεωρεῖτο συνέχεια, θὰ ὁδηγοῦσε στὴ λήψη μεταπτυχιακοῦ διπλώματος εἰδικεύσεως (master's).

Ὅσον ἀφορᾶ, εἰδικότερα, στὰ δύο Τμήματα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, οἱ δυσκολίες ποὺ εἶχε ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογή του ὁ παραπάνω Νόμος καὶ ἡ μὴ ἔγκαιρη προώθηση τῶν ἀναγκαίων Προεδρικῶν Διαταγμάτων συνετέλεσαν στὴν καθυστέρηση τῆς δημιουργίας Προγραμμάτων Θεολογικῶν Μεταπτυχιακῶν Σπουδῶν. Ἔτσι ὅσοι ζητοῦσαν νὰ γίνουν ὑποψήφιοι Διδάκτορες μετὰ τὸ 1982 προχωροῦσαν κατευθείαν στὴ διαδικασία τοῦ διδακτορικοῦ, ὑπὸ ἕνα καθεστώς ὅμως πιὸ ἁπλοποιημένο σὲ σχέση μὲ τὸ προηγούμενο (1911-1982). Παρακολουθοῦνταν δηλαδὴ –κατὰ τὴν ἐκπόνηση τῆς διατριβῆς– ἀπὸ πενταμελὴ Συμβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ (μὲ πρόεδρο τὸν Ἐπιβλέποντα Καθηγητὴ) κι ἐξετάζονταν στὸ τέλος ἀπὸ πενταμελὴ Ἐξεταστικὴ Ἐπιτροπὴ, ἀπηλλαγμένοι ἀπὸ τὴν ὑποχρέωση νὰ ὑποβάλουν προηγουμένως τυπωμένη τὴν ἐργασία τους. Κατὰ τὴν ὥρα τῆς ἀναγορεύσεως, τὸ Τμῆμα περιοριζόταν στὴν ἀναγνώριση, ἁπλῶς, τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐξετάσεως καὶ χορηγοῦσε τὸν τίτλο τοῦ Διδάκτορος, ἀφοῦ καλοῦσε τὸν ὑποψήφιο νὰ δώσει τὴ νόμιμη καθομολόγηση.

Στίς 16.6.1989 ὑπεγράφη τὸ Προεδρικὸ Διάταγμα 380 «Περὶ τῆς ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας τῶν μεταπτυχιακῶν σπουδῶν στὰ Ἀνώτατα Ἐκπαιδευτικὰ Ἱδρύματα» (κατὰ παραγγελία τοῦ Νόμου 1566 τοῦ 1985 μὲ θέμα «Δομὴ καὶ λειτουργία τῆς πρωτοβάθμιας καὶ δευτεροβάθμιας Ἐκπαίδευσης καὶ

ἄλλες διατάξεις», ἄρθρα 81 καὶ 86), τὸ ὁποῖο καθόριζε ἐν ἐκτάσει τὰ τῆς δημιουργίας Προγραμμάτων Μεταπτυχιακῶν Σπουδῶν στὴν Ἑλλάδα. Βάσει αὐτοῦ τοῦ Διατάγματος (καὶ ἐν ἀναμονῇ τῆς ἐκδόσεως τῶν σχετικῶν Ὑπουργικῶν Ἀποφάσεων), λειτούργησε ἀπὸ τὸ 1990 ἕως τὸ 1993 (καὶ στὰ δύο Τμήματα τῆς Σχολῆς) Πρόγραμμα Μεταπτυχιακῶν Σπουδῶν, πού ὡστόσο εἶχε ἄτυπο χαρακτήρα. Μὲ τὸ Νόμο 2083 τοῦ ἔτους 1992 «Περὶ ἐκσυγχρονισμοῦ τῆς Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως» διορθώθηκαν πολλὲς ἀτέλειες τοῦ προγενεστέρου νομικοῦ καθεστῶτος καὶ ξανατέθηκαν οἱ βάσεις γιὰ τὴ διοργάνωση –ἐκ μέρους τῶν δύο Τμημάτων– Προγραμμάτων Μεταπτυχιακῶν Σπουδῶν, τῶν ὁποίων ἡ λειτουργία κατέστη πλήρως δυνατὴ μόλις τὸ 1994 (Ὑπουργικὴ Ἀπόφαση Β1/709/23. 9.1993)[17]. Οἱ ἐμπίπτοντες στὴ μεταβατικὴ περίοδο ἀπὸ τὴν τελευταία νομοθετικὴ ρύθμιση τοῦ 1992 μέχρι τὴν ἐπίσημη λειτουργία δύο Μεταπτυχιακῶν Κύκλων Σπουδῶν (γιὰ τὴ λήψη μεταπτυχιακοῦ διπλώματος εἰδικεύσεως καί, στὴ συνέχεια, διδακτορικοῦ) ὑπάγονταν στὴ διαδικασία ποὺ προσωρινῶς ἠκολουθεῖτο μετὰ τὸ 1982, μὲ τὴ διαφορὰ ὅτι ἡ πενταμελής Συμβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ εἶχε γίνει τριμελής, ἐνῶ ἡ πενταμελὴς Ἐξεταστικὴ εἶχε διευρυνθεῖ σὲ ἑπταμελή. Μετὰ τὴν ἔναρξη τῆς συγχρόνου λειτουργίας προδιδακτορικοῦ καὶ διδακτορικοῦ Μεταπτυχιακοῦ Κύκλου, οἱ νέοι ὑποψήφιοι Διδάκτορες προέρχονται τυπικῶς καὶ ὑποχρεωτικῶς πλέον ἀπὸ τὶς τάξεις τῶν κατεχόντων μεταπτυχιακὸ δίπλωμα εἰδικεύσεως. Μόνον πού, στὴν πραγματικότητα, οἱ «νέου τύπου» Διδάκτορες, οἱ προβλεπόμενοι ἀπὸ ὅλες τὶς μετὰ τὸ 1982 μεταρρυθμίσεις τῆς Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως, ἀρχίζουν νὰ ἐμφανίζονται κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη[18].

Ἐξαιρέσει δεκατεσσάρων περιπτώσεων[19], οἱ νέοι Διδάκτορες ποὺ παρήχθησαν μέχρι τὸ 2006 ἀνήκουν στὴ μεταβατικὴ περίοδο λειτουργίας τοῦ νέου συστήματος. Στὴν πλειοψηφία τους, ὅταν ὑπέβαλαν τὴ διατριβή τους, εἶχαν πραγματοποιήσει μεταπτυχιακὲς σπουδὲς στὸ ἐξωτερικό[20] ἢ ἦσαν κάτοχοι πτυχίων ἄλλης ἐπιστήμης (ἰατρικῆς, φυσικῆς, ἀρχαιολογίας, νομικῆς, ἀρχιτεκτονικῆς) ἢ τέχνης (ζωγραφικῆς, ψαλτικῆς), τὶς ὁποῖες ἀξιοποίησαν ἐν μέρει καὶ γιὰ τὴν ἐπιλογὴ θεμάτων δι-

17. Μὲ τὴ δημοσίευση τῆς παραπάνω Ὑπουργικῆς Ἀποφάσεως ἐνεργοποιήθηκε κύκλος μαθημάτων γιὰ τὴν ἐπανένταξη τῶν παλαιῶν μεταπτυχιακῶν καὶ τὴν ἐξομοίωση τοῦ ἀτύπου πρὸς τὰ ἐπισήμως θεσμοθετηθέντα Προγράμματα, τὰ ὁποῖα δέχθηκαν τοὺς πρώτους φοιτητές τους τὸν Μάρτιο τοῦ 1994.

18. Πρῶτοι οἱ ὁποῖοι ἀξιώθηκαν διδακτορικοῦ διπλώματος τῆς Σχολῆς, ἀφοῦ προηγουμένως εἶχαν λάβει ἀπὸ αὐτὴν μεταπτυχιακὸ δίπλωμα εἰδικεύσεως, ἦταν ὁ Σωτήριος Δεσπότης (11.6.1999) καὶ ὁ Μίλαν Βασίλιεβιτς (4.2.2000) ἀπὸ τὰ Τμήματα Κοινωνικῆς Θεολογίας καὶ Θεολογίας ἀντιστοίχως.

19. Βλ. περιπτώσεις ὑπ' ἀρ. 206, 207, 208, 223, 224, 230, 242, 247, 249, 256, 257, 258, 262.

20. Τὸ ποσοστὸ αὐτὸ μοιάζει ὁσημέραι νὰ μειώνεται, μὲ ἔντονο, δυστυχῶς, ρυθμό.

δακτορικῶν ἐργασιῶν μὲ χαρακτῆρα εἴτε πολὺ ἐξειδικευμένο εἴτε περισσότερο διεπιστημονικό. Κατὰ τὴν πορεία τῆς ἐκπονήσεως τῆς διατριβῆς τους εἶχαν τὴ δυνατότητα νὰ συνεργάζονται μὲ τὸν Ἐπιβλέποντα Καθηγητή τους καὶ τὰ λοιπὰ μέλη τῆς Συμβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς[21]. Ἡ σὲ πρώτη φάση κρίση τῆς ἐργασίας ἀποτελοῦσε ἁρμοδιότητα αὐτῆς τῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία καὶ κατέθετε τὴν Εἰσηγητικὴ Ἔκθεση μὲ τὶς ἀναγκαῖες γραπτὲς παρατηρήσεις[22]. Ἡ τελικὴ κρίση καὶ ἔγκριση τῆς διατριβῆς (ποὺ κατὰ τὸ παλαιότερο καθεστὼς ἔπρεπε νὰ εἶναι τυπωμένη)[23] ἀνῆκε στὴν Ἐξεταστικὴ Ἐπιτροπή, ἡ ὁποία ἔκανε καὶ τὶς τελευταῖες παρατηρήσεις γιὰ τὴ βελτίωση τῆς ἐργασίας σὲ περίπτωση μελλοντικῆς της δημοσιεύσεως (ἡ ἐκ τοῦ νόμου μὴ ἀπαίτηση προεκτυπώσεως εἶχε, δυστυχῶς, ὡς συνέπεια τὴν μέχρι τώρα δημοσίευση μόνο τοῦ 50% τῶν διατριβῶν αὐτῆς τῆς περιόδου). Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἅπαξ συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς γινόταν ἡ προφορικὴ ἐξέταση τοῦ ὑποψηφίου καὶ ἐλαμβάνετο ἀπόφαση γιὰ τὴν ἔγκριση καὶ βαθμολόγηση τῆς ἐργασίας. Μετὰ τὴν ἔγκριση τῆς διατριβῆς καὶ τὴν ἀπονομὴ τοῦ διδακτορικοῦ τίτλου –στὸ πλαίσιο πανηγυρικῆς ἐνώπιον τοῦ Πρυτάνεως (ἢ ἀντιπροσώπου του) Συνεδρίας τοῦ Τμήματος–, ὁ νέος Διδάκτωρ εἶχε τὴν ὑποχρέωση νὰ συμπληρώσει λεπτομερὲς Ἀπογραφικὸ Δελτίο τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχείου Διδακτορικῶν Διατριβῶν (λειτουργεῖ ἀπὸ τὸ 1986 καὶ ἑξῆς), ὥστε οἱ σχετικὲς πληροφορίες (στὴν ἑλληνικὴ καὶ σὲ μία ἀκόμη εὐρωπαϊκὴ γλώσσα) νὰ καταχωριστοῦν στὸ ἀντίστοιχο Τμῆμα Βάσεων Δεδομένων τοῦ Ἐθνικοῦ Κέντρου Τεκμηριώσεως, ποὺ ἑδρεύει στὸ Ἐθνικὸ Ἵδρυμα Ἐρευνῶν, καὶ νὰ εἶναι προσβατὲς (ὅπως καὶ ἡ διατριβὴ) σὲ διεθνὲς δίκτυο μέσῳ τοῦ Ἐθνικοῦ Δικτύου Ἐπιστημονικῶν καὶ Τεχνολογικῶν Βιβλιοθηκῶν.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὅσων –ἔστω καὶ μεταβατικῶς– ἴσχυσαν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1982 καὶ ἑξῆς, τὸ Τμῆμα Θεολογίας ἀνηγόρευσε ἑβδομήντα (70) Διδάκτορες (οἱ 10 γυναῖκες), ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὁ πρῶτος (24.3.1987) προερχόταν ἀπὸ τὴν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Τσεχίας, πέντε (5) ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία τῆς Σερβίας, ἕνας (καὶ ὀρθόδοξος) ἀπὸ τὴ Γερμανία, τρεῖς (3) ἀπὸ τὸ κλίμα τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας, ἕνας (1) ἀπὸ τὴν Ἀφρικὴ, ἕνας (1) ἀπὸ τὴν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς

21. Ὅσα ἀναφέρονται στὴν συνέχεια ἀφοροῦν τὴ διαδικασία ποὺ ἰσχύει κατὰ τὸν χρόνο συγγραφῆς τῆς παρούσας εἰσαγωγῆς.

22. Σύμφωνα μὲ τὸ σύστημα ποὺ ἴσχυε ἀπὸ τὸ 1911 καὶ ἑξῆς, τόσο ἡ πρώτη ὅσο καὶ ἡ τελικὴ ἔγκριση ἦταν ὑπόθεση ὁλοκλήρου τῆς Σχολῆς.

23. Σήμερα ὁ ὑποψήφιος ὑποβάλλει στὴ Γραμματεία τοῦ ἀντιστοίχου Τμήματος δεκαπέντε φωτοτυπημένα σώματα τῆς ἐργασίας του, τὰ ὁποῖα προορίζονται γιὰ τὰ μέλη τῆς Ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τὶς Βιβλιοθῆκες, πρὸς τὶς ὁποῖες τὸ Τμῆμα ἔχει συμβατικὴ ὑποχρέωση (Βιβλιοθήκη Θεολογικῆς Σχολῆς, Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη, Παρακαταθήκη Ἐθνικοῦ Κέντρου Τεκμηριώσεως τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος Ἐρευνῶν).

24. Σὲ περιπτώσεις ἑτεροδόξων, τὰ δύο Τμήματα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς χορηγοῦν διδακτορικὸ δίπλωμα εἰδικοῦ τύπου.

Ρουμανίας, πέντε (5) δὲ ἀπὸ Μὴ Χαλκηδόνιες Ἐκκλησίες (τέσσερις Κόπτες κι ἕνας Ἀρμένιος)[24]. Ἀντιστοίχως, τὸ Τμῆμα Ποιμαντικῆς χορήγησε μέχρι τὸ 1994, ὁπότε καὶ μετονομάστηκε σὲ Τμῆμα Κοινωνικῆς Θεολογίας, διδακτορικὸ δίπλωμα σὲ ἑπτὰ (7) ἄνδρες καὶ μία (1) γυναίκα, μεταταῦτα δὲ σὲ εἴκοσι ἐννέα (29) ἄνδρες καὶ ἐννέα (9) γυναῖκες· στὸ σύνολο τῶν Διδακτόρων τοῦ Τμήματος μόνον δὺο ἦσαν μὴ ἑλληνικῆς καταγωγῆς, προέρχονταν δὲ ἀπὸ τὴν Αἰθιοπικὴ καὶ τὴ Φινλανδικὴ Ἐκκλησία. Τὰ θέματα τῶν διατριβῶν προέρχονταν στὸ μὲν Τμῆμα Θεολογίας κατὰ ποσοστὸ 28% ἀπὸ τὸν Ἑρμηνευτικὸ Κλάδο τῆς Θεολογίας, 54% ἀπὸ τὸν Ἱστορικό, 15% ἀπὸ τὸν Συστηματικὸ καὶ 3% ἀπὸ τὸν Πρακτικό[25], στὸ δὲ Τμῆμα Ποιμαντικῆς – Κοινωνικῆς Θεολογίας κατὰ 9% ἀπὸ τὸν Ἑρμηνευτικό, 7% ἀπὸ τὸν Ἱστορικό, 11% ἀπὸ τὸν Συστηματικὸ καὶ 73% ἀπὸ τὸν Πρακτικὸ Κλάδο τῆς Θεολογίας.

Ἀπὸ τοὺς Διδάκτορες αὐτῆς τῆς περιόδου –ὅσο καὶ ἐὰν εἶναι ἐνωρὶς γιὰ τέτοιου εἴδους ἀποτιμήσεις– μόνο τὸ 30% περίπου στελεχώνει σήμερα τὴν Ἀνωτάτη ἢ τὴν Ἀνωτέρα Ἐκπαίδευση. Ὑποδεκαπλάσιο εἶναι τὸ ποσοστὸ αὐτῶν ποὺ ἔχουν ἀναλάβει λειτούργημα ἐπισκοπικό (3%)· χαρακτηριστικὸ εἶναι, πάντως, ὅτι σὲ ποσοστὰ 22% (Τμῆμα Θεολογίας) καὶ 30% (Τμῆμα Ποιμαντικῆς – Κοινωνικῆς Θεολογίας) Διδάκτορες τῆς Σχολῆς ἦσαν ἢ χειροτονήθηκαν ἀργότερα κληρικοὶ (ἐν σχέσει πρὸς τὴν προηγούμενη περίοδο τοῦ θεσμοῦ, παρατηρεῖται ἐλαφρότατη μόνον αὔξηση τῶν κληρικῶν Διδακτόρων). Οἱ περισσότεροι ἀπὸ ὅσους ἔλαβαν διδακτορικὸ δίπλωμα μετὰ τὶς ἀλλαγὲς τοῦ 1982 διακονοῦν τὴ Μέση Ἐκπαίδευση ἤ, προερχόμενοι ἀπὸ ἄλλους ἐπιστημονικοὺς χώρους ὅπου ἔκαναν τὶς κύριες –ἢ μᾶλλον τὶς πρῶτες– σπουδές τους, καταθέτουν ἀλλοῦ καὶ μὲ διαφορετικὸ τρόπο τὴ θεολογική (μεταδιδακτορική) τους μαρτυρία. Πρέπει, δυστυχῶς, ἐδῶ νὰ προσθέσουμε ὅτι ἕνα ποσοστὸ 9-10% συνδιδακτόρων μας παραμένει χωρὶς σταθερὴ (ἢ σχετικὴ μὲ τὴν εἰδίκευση) ἐπαγγελματικὴ ἀπασχόληση, καθὼς καὶ ὅτι ἕνας πολὺ μεγάλος ἀριθμὸς ὑποψηφίων Διδακτόρων ἔχει ὁριστικὰ σχεδὸν ἐγκαταλείψει, εἴτε λόγῳ βιοποριστικῶν ἀναγκῶν εἴτε λόγῳ τῆς χρονοβόρου διαδικασίας τοῦ συστήματος τῶν δύο κύκλων Μεταπτυχιακῶν Σπουδῶν.

Ἀναμένοντας, πάντως, τὴν ἑπόμενη γενιὰ Διδακτόρων, αὐτῶν ποὺ ὀνομάσαμε «νέου τύπου», θὰ ἐκφράζαμε τὴν εὐχή, τὸ ἰσχύον πλέον σύστημα νὰ μὴν ἐξελιχθεῖ σὲ μιὰ βιομηχανία παραγωγῆς τίτλων, ἀλλὰ νὰ δημιουργήσει μιὰ δυναμικὴ ἐφεδρεία Διδακτόρων, ἡ ὁποία νὰ διακρίνεται γιὰ τὴν ὑψηλὴ ποιοτική της στάθμη, τὸν σταθερὸ θεολογικό της προσανατολισμό, τὴν ἐκκλησιαστικὴ συνείδηση, τὴν οἰκουμενικὴ εὐρύτητα καὶ τὴν αἴσθηση τοῦ ἀναγκαίου, συγχρόνως δὲ νὰ τυγχάνει ἀξιοποιήσεως ὅσο τὸ δυνατὸν ἐνωρίτερα καὶ μὲ τὸν πλέον πρόσφορο –γιὰ τὴν ἐπιστήμη καὶ τὴν Ἐκκλησία– τρόπο.

---

25. Ὀφείλουμε ἐδῶ νὰ σημειώσουμε ὅτι στὸ Τμῆμα Θεολογίας τυπικῶς δὲν ὑφίσταται Πρακτικὸς Τομέας ἀπὸ τότε ποὺ ἡ Σχολὴ χωρίστηκε σὲ δύο Τμήματα.

Β΄. ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΔΙΔΑΚΤΟΡΩΝ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΙΤΛΩΝ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΟΥΣ (ΚΑΤ' ΕΤΟΣ ΑΝΑΓΟΡΕΥΣΕΩΣ)

Στὸν ἐν συνεχείᾳ παρατιθέμενο Πίνακα τῶν μετὰ τὸ 1911 Διδακτόρων τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἀναγράφονται ἀνὰ ἔτος ἀναγορεύσεως: α) τὸ ὄνομα τοῦ (ἢ τῆς) Διδάκτορος, μὲ ἁδρότατη ἀναφορὰ στὴν ἰδιότητα καὶ τὴ μετέπειτα ἐξέλιξή του· β) ἡ ἡμερομηνία ἀναγορεύσεως[26] τοῦ ὑποψηφίου σὲ Διδάκτορα· καὶ γ) ὁ τίτλος τῆς ἐπὶ διδακτορίᾳ ἐναισίμου διατριβῆς του (στὶς περιπτώσεις ἐκεῖνες τῆς τελευταίας δεκαπενταετίας, κατὰ τὶς ὁποῖες ἡ τύποις ἔκδοση ἕπεται τῆς ἀναγορεύσεως[27], σημειώνεται ὄχι ὁ τίτλος ὑπὸ τὸν ὁποῖο κατετέθη ἀρχικῶς ἡ πρὸς κρίσιν ἐργασία, ἀλλὰ ὁ τελευταῖος τίτλος στὴν ἔντυπη —καὶ ὁριστικὴ— μορφή της).

26. Ὅσον ἀφορᾶ στὴν ἡμερομηνία ἀναγορεύσεως τῶν Διδακτόρων τῆς πρώτης, κυρίως, τριακονταετίας τοῦ 20οῦ αἰ., πρέπει νὰ ἐπισημανθεῖ ὅτι ἡ ἀκριβὴς διαπίστωσή της δὲν εἶναι σὲ ὅλες τὶς περιπτώσεις ἐφικτή, καθώς: α) δὲν σώζονται Βιβλία Διδακτόρων ἐκείνης τῆς περιόδου, β) ἡ τήρηση τῶν Πρακτικῶν τῶν Συνεδριῶν τῆς Σχολῆς δὲν εἶναι (δυστυχῶς) συνεχής, ἀλλὰ καὶ γ) οἱ ἴδιοι οἱ Διδάκτορες ἢ οἱ βιογράφοι τους δὲν μᾶς παραδίδουν πάντοτε ἀκριβῆ στοιχεῖα. Τοῦτο ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα, ἀναγορεύσεις οἱ ὁποῖες μαρτυροῦνται ἀπὸ τοὺς ἴδιους τοὺς Διδάκτορες ἢ ἀπὸ ἀλλοῦ νὰ μὴν εἶναι καταγεγραμμένες στὰ Πρακτικὰ τῶν Συνεδριῶν τῆς Σχολῆς ἢ, πάλι, νὰ καταχωρίζονται σὲ κείμενα βιογραφικὰ (ἢ καὶ αὐτοβιογραφικὰ) μὲ σφάλματα καὶ ἀποκλίσεις ἀπὸ τὰ Βιβλία τῶν Πρακτικῶν, ἀποκλίσεις —βεβαίως— οἱ ὁποῖες δὲν εἶναι εὔκολο νὰ ἐλεγχθοῦν μετὰ τὴν ἀποχώρηση τῶν φυσικῶν μαρτύρων.

27. Βλ. παραπάνω ὑποσ. 15.

Α/Α	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΔΙΔΑΚΤΟΡΟΣ [ΚΑΤΑΓΩΓΗ][28]	ΑΠΟΝΕΜΗΘΕΙΣ ΤΙΤΛΟΣ ΑΠΟ ΣΧΟΛΗ/ ΤΜΗΜΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΓΟΡΕΥΣΕΩΣ
	1912		
1.	Βενιαμὶν (Βλαδίμηρος) Ταουσάνεβιτς [σέρβ.] (μετέπειτα ἐπίσκοπος Μπρανιτσέβου)	Διδάκτωρ Θεολογίας	7.6.1912
	1918		
2.	Παναγιώτης Μπρατσιώτης (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς καὶ Πρύτανις Παν/μίου Ἀθηνῶν, Ξένος Ἑταῖρος τῆς Βασιλικῆς Φλαμανδικῆς Ἀκαδημίας Ἐπιστημῶν, Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν τοῦ Βελγίου, Πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	1.3.1918
3.	(ἀρχιμ.) Παρθένιος Πολάκης (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Θεσσαλονίκης)	Διδάκτωρ Θεολογίας	(ἀπόφαση γιὰ ἀναγόρευση: 26.11.1918)
	1921		
4.	Νικόλαος Λούβαρις (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν, ὑπουργὸς καὶ Ἀκαδημαϊκὸς)	Διδάκτωρ Θεολογίας	25.10.1921
5.	Δημήτριος Κουϊμουτσόπουλος (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Θεσσαλονίκης)	Διδάκτωρ Θεολογίας	(1921)
	1922		
6.	Θεόδωρος Ποπέσκου [ρουμ.] (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Βουκουρεστίου)	Διδάκτωρ Θεολογίας	(ἀπόφαση γιὰ ἀναγόρευση: 30.9.1921 καὶ 21.1.1922)

28. Σημειώνεται γιὰ τοὺς Διδάκτορες μὴ ἑλληνικῆς καταγωγῆς.

ΤΙΤΛΟΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
Ὁ Παῦλος ἐν Ἀθήναις. Ἀθῆναι 1912.
Συμβολαὶ εἰς τὴν Βιβλικὴν Ἱστορίαν: Ὁ παλαιστινὸς Ἰουδαϊσμὸς ἐπὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Μέρος Α΄: Αἱ πολιτικαὶ σχέσεις τοῦ ἐν Παλαιστίνη Ἰουδαϊσμοῦ ἐπὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀθῆναι 1918.
Οἱ ἐπὶ Μάρκου Αὐρηλίου καὶ Κομμόδου μαρτυρήσαντες χριστιανοί. Ἀθῆναι 1918.
Ἡ εἰς πνεύματα πίστις κατὰ τοὺς περὶ Χριστὸν χρόνους. Θεσσαλονίκη 1920.
Τὸ σχῖσμα τῶν Δονατιστῶν. Ἀθῆναι 1921.
Τὰ αἴτια τῶν Διωγμῶν ἀπὸ ἱστορικῆς καὶ ψυχολογικῆς ἐπόψεως. Ἀθῆναι 1922.

7.	Τυχόμιρ Ραδοβάνοβιτς [σέρβ.] (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Βελιγραδίου καὶ ἐπίσκοπος Ζαχουμίου καὶ Ἐρζεγοβίνης)	Διδάκτωρ Θεολογίας	7.3.1922[29]
	1923		
8.	Λεωνίδας Φιλιππίδης (μετέπειτα Γεν. Δ/ντὴς Θρησκευμάτων στὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας, Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς καὶ Πρύτανις Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	19.10.1923
	1924		
9.	(ἀρχιμ.) Φιλάρετος Ἰόκου [ρουμ.]	Διδάκτωρ Θεολογίας	11.6.1924
10.	(πρεσβ.) Σρέτεν Βούγιτσιτς [σέρβ.] (μετέπειτα καθηγητὴς Ἀνωτέρας Ἐκκλ. Σχολῆς Καρλοβικίου)	Διδάκτωρ Θεολογίας	14.6.1924
11.	Εἰρηναῖος Γεώργεβιτς [σέρβ.] (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Βελιγραδίου καὶ ἐπίσκοπος Μπάτσκας	Διδάκτωρ Θεολογίας	5.12.1924
	1926		
12.	(ἀρχιμ.) Ἰουστῖνος Πόποβιτς [σέρβ.] (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Βελιγραδίου καὶ ἡγούμενος Ἱ. Μονῆς Τσέλιε)	Διδάκτωρ Θεολογίας	27.5.1926[30]
	1929		
13.	Ἀλέξανδρος Μαλὶν [ρουμ.]	Διδάκτωρ Θεολογίας	14.6.1929

29. Σύμφωνα μὲ τὰ *Πρακτικὰ* τῆς Σχολῆς, ὁ Σέρβος διάκονος Αἰμιλιανὸς Πιπέρκοβιτς (ἀπὸ τοῦ ἔτους 1922 ἐπίσκοπος Τιμοκίου) ὑπέβαλε τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1919 διδακτορικὴ ἐργασία μὲ θέμα: *Τὸ Ἰλλυρικὸν καὶ τὰ ἐπ' αὐτοῦ δίκαια τῶν Ἐκκλησιῶν Ρώμης καὶ Κωνσταντινουπόλεως*, ἡ ὁποία ἐνεκρίθη στὴ συνεδρία τῆς 19ης Μαρτίου. Τὸν ἑπόμενο, ὡστόσο, μήνα ἡ Σχολὴ ἀπεφάσισε νὰ ζητήσει τὴν ἄρση τοῦ ἀπονεμηθέντος τίτλου τοῦ Διδάκτορος, ἐπειδὴ ἡ κυκλοφορηθεῖσα τελικῶς μορφὴ τῆς διατριβῆς ἀγνοοῦσε τὴν ὑπόδειξη περὶ συμπληρώσεως τῆς ἐπιγραφῆς μὲ τὴ φράση: «κατὰ τὰς λατινικὰς βλέψεις», δεσμευτικοῦ ὅρου γιὰ τὴν ἔγκριση αὐτῆς (πρβλ. σχετικῶς καὶ Ἰ. Παναγιωτοπούλου, *Τὸ ζήτημα τοῦ παπικοῦ βικαριάτου τοῦ Ἀνατολικοῦ Ἰλλυρικοῦ στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ Ἀθηνῶν τῶν ἀρχῶν τοῦ Κ΄ αἰώνα: Ἡ ἐπὶ δικτατορίᾳ κρίση τοῦ Αἰμιλιανοῦ Πιπέρκοβιτς*. Ἀθήνα 2003).

Ἐξέλιξη τῆς Μεσσιακῆς ἰδέας ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ. Μέρος Α΄: Ἐξέλιξις τῆς Μεσσιακῆς ἰδέας ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν Πατριαρχῶν καὶ τοῦ Νόμου. Ἀθῆναι 1922.

«Ἐπισκοπὴ καὶ ἐπίσκοποι Τήνου κατὰ τοὺς Μέσους Χρόνους», στὸ περιοδικὸ *Ἐκκλησιαστικὸς Φάρος* 22 (1923) 302-330 [καὶ ἀνάτυπο: Ἀλεξάνδρεια 1923].

Σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας ἐν Ρωμουνίᾳ. Ἀθῆναι 1924.

Μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ Ὑλισμοῦ. Ἀθῆναι 1924.

Ἡ τῶν Λουθηρανῶν ἐπίδρασις ἐπὶ τῆς ἐν Ἀγγλίᾳ Μεταρρυθμίσεως. Ἀθῆναι 1924.

Τὸ πρόβλημα τῆς προσωπικότητος καὶ τῆς γνώσεως κατὰ τὸν ἅγιον Μακάριον τὸν Αἰγύπτιον. Ἀθῆναι 1926 [ἐπανεκδόθηκε ὡς Α΄ Μέρος βιβλίου τοῦ ἴδιου (σὲ μεταγλώττιση Βασ. Μουστάκη) μὲ τίτλο: *Ὁδὸς Θεογνωσίας. Κεφάλαια ἀσκητικὰ καὶ γνωσιολογικά.* Ἀθήνα 1992 (ἐκδ. Μ. Γρηγόρη), σ. 17-115].

Οἱ ἐπιτάφιοι λόγοι Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ ἐν σχέσει πρὸς τὴν Ἐθνικὴν ῥητορείαν. Ἀθῆναι 1929.

30. Στὴν ἴδια Συνεδρία κατετέθη ἀπὸ τὸν Καθηγητὴ Γρηγόριο Παπαμιχαὴλ εἰσηγητικὴ Ἔκθεση ὑπὲρ τῆς ἐγκρίσεως διατριβῆς τὴν ὁποίαν εἶχε ὑποβάλει ὁ Εὐάγγελος Παπανοῦτσος (μετέπειτα Δ/ντὴς Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν, Γεν. Δ/ντής, Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ Ἀκαδημαϊκός) ὑπὸ τὸν τίτλο: *Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Φιλοσοφίαν τῆς Θρησκείας* [Ἀνάτυπο περιοδικοῦ *Ἐκκλησιαστικὸς Φάρος* 26 (1927)· Ἀλεξάνδρεια-Ἀθῆναι 1927]. Κατὰ πᾶσα πιθανότητα, ὁ Παπανοῦτσος ἀπέσυρε τὴν ὑποψηφιότητά του, γιὰ νὰ ἑτοιμαστεῖ νὰ ὑποβάλει —τὸ ἴδιο ἔτος— διατριβὴ στὴ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ τοῦ Παν/μίου τῆς Τυβίγγης, ὑπὸ τὸν τίτλο *Τὸ θρησκευτικὸ βίωμα στὸν Πλάτωνα* (γερμανιστί, Ἀλεξάνδρεια 1927· σὲ ἑλληνικὴ μετάφραση, Ἀθήνα [«Δωδώνη»] 1971, 1990²).

	1930		
14.	Βασίλειος Βέλλας (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς καὶ Πρύτανις Παν/μίου Ἀθηνῶν, ἐντεταλμένος Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, Γεν. Δ/ντὴς Θρησκευμάτων καὶ Γεν. Γραμματεὺς στὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας, Γεν. Δ/ντὴς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος)	Διδάκτωρ Θεολογίας	6.6.1930
	1931		
15.	Κωνσταντῖνος Τζηρίδης	Διδάκτωρ Θεολογίας	(ἀπόφαση γιὰ ἀναγόρευση: 22.5.1931)
16.	Ὀλύμπιος Κατσούλα [ρουμ.] (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Βουκουρεστίου)	Διδάκτωρ Θεολογίας	21.12.1931
	1933		
17.	Κωνσταντῖνος Καζαντζῆς (μετέπειτα καθηγητὴς Κολλεγίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	29.4.1933
18.	Βασίλειος Ἔξαρχος (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Θεσσαλονίκης)	Διδάκτωρ Θεολογίας	15.6.1933
19.	Δημήτριος Μωραΐτης (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῶν Παν/μίων Θεσσαλονίκης καὶ Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	3.11.1933
	1934		
20.	Πέτρος Ἀντωνέσκου [ρουμ.]	Διδάκτωρ Θεολογίας	1.3.1934
21.	Γεράσιμος Κονιδάρης (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῶν Παν/μίων Θεσσαλονίκης καὶ Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	21.12.1934
	1935		
22.	Γεώργιος Κρόντς [ρουμ.] (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Βουκουρεστίου)	Διδάκτωρ Θεολογίας	14.6.1935

Τρεῖς διηγήσεις ἐκ τοῦ βιβλίου τῆς Γενέσεως [Γεν. 12.10-20· 20.1-18· 26.1,6-11]. Ἀθῆναι 1930 [μὴ ἐκδεδομένη].

Ἡ διδασκαλία τοῦ προφήτου Ἀμώς. Ἀθῆναι 1930.

Ἡ θεία Εὐχαριστία ὡς θυσία. Ἀθῆναι 1931.

Συμβολὴ εἰς τὸν βίον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ κατὰ τὸν Διάλογον καὶ τὴν Ἀπολογίαν Ἰουστίνου τοῦ φιλοσόφου καὶ μάρτυρος. Ἀθῆναι 1932.

Ἡ ἀρχὴ τῆς ἐξατομικεύσεως ἐν τῷ ἐκκλησιαστικῷ ἔργῳ τῆς χριστιανικῆς μορφώσεως. (Συμβολὴ εἰς τὴν θεώρησιν τοῦ ἔργου τῆς χριστιανικῆς μορφώσεως). Α΄. Ἐν τῷ κηρυκτικῷ ἔργῳ. Ἀθῆναι 1933.

Τὸ περιεχόμενον τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ κηρύγματος καὶ οἱ προσδιορίζοντες αὐτὸ παράγοντες. Ἀθῆναι 1933.

Ὁ Χριστιανισμὸς καὶ τὰ σοσιαλιστικὰ συστήματα. Ἀθῆναι 1934.

Αἱ Μητροπόλεις καὶ Ἀρχιεπισκοπαὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ ἡ «τάξις» αὐτῶν. Τόμ. Α΄, τεῦχ. α΄. Ἀθῆναι 1934 (=Texte und Forschungen: 13).

Ἡ ἐκκλησιαστικὴ περιουσία κατὰ τοὺς ὀκτὼ πρώτους αἰῶνας. Ἀθῆναι 1935.

	1937		
23.	Βασίλειος Κώστιτς [σέρβ.] (μετέπειτα ἐπίσκοπος Ζίτσης)	Διδάκτωρ Θεολογίας	16.1.1937
24.	Βασίλειος Ἰωαννίδης (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῶν Παν/μίων Θεσσαλονίκης καὶ Ἀθηνῶν, Γεν. Δ/ντὴς Θρησκευμάτων στὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας)	Διδάκτωρ Θεολογίας	1.4.1937
25.	Ἰωάννης Καρμίρης (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν, Βασιλικὸς Ἐπίτροπος παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ, Γεν. Δ/ντὴς Θρησκευμάτων στὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας, Πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	14.5.1937
26.	(πρεσβ.) Γρηγόριος Τσερναγιάννου [ρουμ.]	Διδάκτωρ Θεολογίας	5.6.1937
27.	Ἰουστῖνος Μωϋσέσκου [ρουμ.] (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Βουκουρεστίου, μητροπολίτης Ἰασίου καί, τέλος, Πατριάρχης Ρουμανίας)	Διδάκτωρ Θεολογίας	5.6.1937
	1938		
28.	Γεώργιος Τσιοράν [ρουμ]	Διδάκτωρ Θεολογίας	27.1.1938
29.	Κωνσταντῖνος Μπόνης (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῶν Παν/μίων Θεσσαλονίκης καὶ Ἀθηνῶν, Γεν. Δ/ντὴς Θρησκευμάτων στὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας καὶ Πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	8.2.1938
	1940		
30.	Ἱερώνυμος Κοτσώνης (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Θεσσαλονίκης καὶ ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	9.2.1940
31.	Ἰωάννης Μπάρνεα [ρουμ.] (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς καὶ Ἰνστιτούτου Νοτιοανατολικῶν Σπουδῶν Βουκουρεστίου)	Διδάκτωρ Θεολογίας	14.6.1940

Τὸ πρόβλημα τῆς σωτηρίας κατὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἁγίου καὶ Μεγάλου Βασιλείου. Ἀθῆναι 1936.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καὶ οἱ Στωϊκοὶ φιλόσοφοι: Αἱ ἰδέαι αὐτῶν περὶ θείου προορισμοῦ καὶ περὶ ἀνθρωπίνης ἐλευθερίας. Θεσσαλονίκη 1934 (Ἀθῆναι 1957^{2}) [μὲ ὁμότιτλη ἐργασία εἶχε λάβει τὸ Bachelor of Letters στὴν Ὀξφόρδη τὸ 1932].

Μητροφάνης ὁ Κριτόπουλος καὶ ἡ ἀνέκδοτος ἀλληλογραφία αὐτοῦ, νῦν τὸ πρῶτον ἐκδιδομένη. Ἀθῆναι 1937 (= Θεολογικὴ Βιβλιοθήκη εἰς μνήμην Καθηγητοῦ Χρίστου Ἀνδρούτσου: 1).

Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ [ἐξ ἐπόψεως Ἀπολογητικῆς]. Ἀθῆναι 1937.

Εὐάγριος ὁ Ποντικός: Βίος, συγγράμματα, διδασκαλία. Ἀθῆναι 1937.

Σχέσεις τῶν ῥουμανικῶν χωρῶν μετὰ τοῦ Ἄθω καὶ δὴ τῶν Μονῶν Κουτλουμουσίου, Λαύρας, Δοχειαρίου καὶ Ἁγίου Παντελεήμονος ἢ τῶν Ῥώσων. Ἀθῆναι 1938.

Εὐθυμίου τοῦ Μαλάκη, Μητροπολίτου Νέων Πατρῶν (Ὑπάτης) (β΄ ἥμισυ ΙΒ΄ ἑκατονταετηρίδος), τὰ σῳζόμενα. Α΄: Ἐπιστολαί, νῦν τὸ πρῶτον ἐκδιδόμεναι μετὰ προεισαγωγικῶν σημειώσεων. Ἀθῆναι 1937 (= Θεολογικὴ Βιβλιοθήκη εἰς μνήμην Καθηγητοῦ Χρίστου Ἀνδρούτσου: 2).

Τὰ χρονολογικὰ ζητήματα τοῦ Σταυροῦ καὶ τῶν μονογραμμάτων ☧ ⳨. Ἀθῆναι 1939 (= Θεολογικὴ Βιβλιοθήκη εἰς μνήμην Καθηγητοῦ Χρίστου Ἀνδρούτσου: 4).

Τὸ παλαιοχριστιανικὸν Θυσιαστήριον. Ἀθῆναι 1940 (= Θεολογικὴ Βιβλιοθήκη εἰς μνήμην Καθηγητοῦ Χρίστου Ἀνδρούτσου: 5).

	1941		
32.	(ἀρχιμ.) Ἀμβρόσιος Βεσελίνοβιτς [σέρβ.]	Διδάκτωρ Θεολογίας	14.1.1941
	1944		
33.	Ἀνδρέας Φυτράκης (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς καὶ Πρύτανις Παν/μίου Ἀθηνῶν, Γεν. Δ/ντὴς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος)	Διδάκτωρ Θεολογίας	25.11.1944
	1945		
34.	Σοφοκλῆς Λώλης (μετέπειτα Ὑφηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Θεσσαλονίκης καὶ Δ/ντὴς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Ἰωαννίνων)	Διδάκτωρ Θεολογίας	15.6.1945
	1950		
35.	Ἄνθιμος Σίσκος (μητροπολίτης Νουβίας καὶ μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Θεσσαλονίκης)	Διδάκτωρ Θεολογίας	10.10.1950
	1951		
36.	Γεώργιος Τούλιας (καθηγητὴς Μ.Ε.)	Διδάκτωρ Θεολογίας	9.2.1951
37.	Παναγιώτης Χρήστου (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς καὶ Πρύτανις Παν/μίου Θεσσαλονίκης, ὑπουργός)	Διδάκτωρ Θεολογίας	23.2.1951
38.	(πρεσβ.) Ἰωάννης Ποῦλος (κληρικὸς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς)	Διδάκτωρ Θεολογίας	6.4.1951
39.	Ἀθανάσιος Χαστούπης (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῶν Παν/μίων Θεσσαλονίκης καὶ Ἀθηνῶν, Γεν. Δ/ντὴς Θρησκευμάτων στὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας καὶ Πρύτανις Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	19.4.1951

Βαρσανούφιος ὁ μέγας, Ἰωάννης ὁ προφήτης καὶ Δωρόθεος ὁ ἀββᾶς. Ἀθῆναι 1941.

Ἡ πίστις τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου καὶ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Ἀθῆναι 1945.

Αἱ θρησκευτικαὶ ἰδέαι τοῦ Νεοφύτου Δούκα. Νέα Ὑόρκη 1949.

Ἡ κυριαρχικὴ ἐξουσία ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ Ἀλεξανδρινῇ ἰδίᾳ. Ἀλεξάνδρεια 1950.

Ἡ χαρακτὴρ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Βοσνίας κατὰ τὸν Μεσαίωνα. Ἀθῆναι 1950.

Ζωὴ ἀληθινή, κατὰ τὴν διδασκαλίαν Ἰγνατίου τοῦ Θεοφόρου. Ἀθῆναι 1951.

Τὸ Πνεῦμα καὶ ἡ Νύμφη. Ἀθῆναι 1951.

Τὰ ἐν Ras-Shamra (ἀρχ. Ugarit) ἀρχαιολογικὰ εὑρήματα: Ἡ σπουδαιότης καὶ ἡ πρὸς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην σχέσις αὐτῶν. Ἀθῆναι 1951.

40.	Ἀθανάσιος Γερομιχαλὸς (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Θεσσαλονίκης)	Διδάκτωρ Θεολογίας	11.6.1951
	1952		
41.	Βαρνάβας Τζωρτζᾶτος (μετέπειτα μητροπολίτης Κίτρους καὶ Ἀντεπιστέλλον Μέλος Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	26.2.1952
	1954		
42.	(ἱεροδ.) Αἰμιλιανὸς Τσάρνιτς [σέρβ.] (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Βελιγραδίου)	Διδάκτωρ Θεολογίας	19.1.1954
43.	Σάββας Ἀγουρίδης (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῶν Παν/μίων Θεσσαλονίκης καὶ Ἀθηνῶν, διατελέσας καὶ Πρυτανεύων Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	5.3.1954
44.	Παναγιώτης Δημητρόπουλος (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Θεσσαλονίκης)	Διδάκτωρ Θεολογίας	11.6.1954
45.	Εὐάγγελος Θεοδώρου (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῶν Παν/μίων Θεσσαλονίκης καὶ Ἀθηνῶν, Πρύτανις Παν/μίου Ἀθηνῶν, Γεν. Δ/ντὴς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Μέλος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἀκαδημίας Τεχνῶν καὶ Ἐπιστημῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	19.11.1954
	1955		
46.	Ἀνδρέας Θεοδώρου (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	26.4.1955
	1956		
47.	Κωνσταντῖνος Καλοκύρης (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Θεσσαλονίκης)	Διδάκτωρ Θεολογίας	3.4.1956

mpelezos-teliko.qxd 6/18/08 2:51 PM Page 31

Χριστολογία. Μέρος Α΄: Αἱ χριστολογικαὶ ἔριδες, Ἀθῆναι 1951.

Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐπιστολῶν αὐτοῦ. Ἀθῆναι 1952 (ἐκδ. Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος).

Τίς ὁ συγγραφεὺς τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς; Ἀθῆναι 1954.

Τὸ πρόβλημα τῶν προσθηκῶν τῆς Σλαυονικῆς μεταφράσεως τοῦ «Ἰουδαϊκοῦ Πολέμου» τοῦ Ἰωσήπου καὶ ἡ ἐν αὐταῖς περὶ τοῦ Βαπτιστοῦ καὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μαρτυρία. Ἀθῆναι 1954.

Ἡ ἀνθρωπολογία τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου. Ἀθῆναι 1954.

Ἡ «χειροτονία» ἢ «χειροθεσία» τῶν Διακονισσῶν. Ἀθῆναι 1954 [καὶ στὸ περ. *Θεολογία* 25 (1954) 430-469, 576-609 καὶ 26 (1955) 57-76].

Ἡ χριστολογικὴ διδασκαλία καὶ ὁρολογία Κυρίλλου τοῦ Ἀλεξανδρείας, Λεοντίου τοῦ Βυζαντίου, Θεοδωρήτου Κύρου καὶ Σεβήρου Ἀντιοχείας. Ἀθῆναι 1955.

Ἡ Γέννησις τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν βυζαντινὴν Τέχνην τῆς Ἑλλάδος. Ἀθῆναι 1956.

48.	Στόγιαν Γκόσεβιτς [σέρβ.] (μετέπειτα Ὑφηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Βελιγραδίου)	Διδάκτωρ Θεολογίας	27.4.1956
49.	Νικόλαος Νησιώτης (μετέπειτα Καθηγητὴς Παν/μίου Γενεύης καὶ Θεολ. Σχολῆς τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, Ἀναπλ. Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν καὶ Μέλος τῆς Διεθνοῦς Ὀλυμπιακῆς Ἐπιτροπῆς)	Διδάκτωρ Θεολογίας	8.6.1956
	1957		
50.	(πρεσβ.) Ἰωάννης Ρωμανίδης (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῶν Τιμίου Σταυροῦ Βοστώνης καὶ Παν/μίου Θεσσαλονίκης)	Διδάκτωρ Θεολογίας	22.10.1957
	1958		
51.	Ἀνδρέας Παπαγεωργακόπουλος (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Θεσσαλονίκης)	Διδάκτωρ Θεολογίας	31.1.1958
	1959		
52.	Παντελεήμων (Εὐάγγελος) Ροδόπουλος (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Θεσσαλονίκης, μητροπολίτης Τυάνων καὶ νῦν Τυρολόης)	Διδάκτωρ Θεολογίας	17.4.1959
53.	Ἰωάννης Ἀναστασίου (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Θεσσαλονίκης)	Διδάκτωρ Θεολογίας	16.5.1959
54.	Νικόλαος Μπρατσιώτης (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Ἀθηνῶν, πρόεδρος Ἑταιρείας Φίλων τοῦ Λαοῦ)	Διδάκτωρ Θεολογίας	16.10.1959
	1960		
55.	Ἀντώνιος Μπαϊρακτάρης (μετέπειτα καθηγητὴς Ριζαρείου Ἐκκλ. Σχολῆς)	Διδάκτωρ Θεολογίας	29.4.1960

Ἡ περὶ θείας Χάριτος διδασκαλία Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Ἀθῆναι 1956.

Ὑπαρξισμὸς καὶ χριστιανικὴ πίστις: Ἡ ὑπαρκτικὴ σκέψις ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ καὶ ἡ χριστιανικὴ πίστις ὡς τὸ ἀναπόφευκτον καὶ βασικὸν πρόβλημα αὐτῆς κατὰ τὸν S. Kierkegaard καὶ τοὺς συγχρόνους ὑπαρξιστὰς φιλοσόφους K. Jaspers, M. Heidegger καὶ J.- P. Sartre. Ἀθῆναι 1956. [1985³: ἐκδ. «Μήνυμα»].

Τὸ προπατορικὸν ἁμάρτημα, ἤτοι αἱ κοσμολογικαὶ καὶ ἀνθρωπολογικαὶ προϋποθέσεις αὐτοῦ ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς Καινῆς Διαθήκης μέχρι τοῦ ἁγίου Εἰρηναίου. Ἀθῆναι 1957 [1989²: ἐκδ. «Δόμος»].

Ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου. (Συμβολὴ εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ ἑρμηνείαν τοῦ ὅρου «ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου» κατὰ τὴν Καινὴν Διαθήκην). Ἀθῆναι 1957 [1962²].

Ἡ Ἀναφορὰ τῆς Λειτουργίας τοῦ Ἁγίου Μάρκου. Θεσσαλονίκη 1959.

Οἱ Παυλικιανοὶ: Ἡ ἱστορία καὶ ἡ διδασκαλία των ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεώς των μέχρι τῶν νεωτέρων χρόνων. Ἀθῆναι 1959 (= Ἑταιρεία Θρακικῶν Μελετῶν: 75).

Εἰσαγωγὴ εἰς τοὺς Μονολόγους τοῦ Ἱερεμίου. Ἀθῆναι 1959.

Πλατωνικὴ καὶ παύλειος Θεολογία: Θεὸς καὶ ἀγαθὸν παρὰ Πλάτωνι καὶ Παύλῳ. Ἀθῆναι 1960.

56.	Γεώργιος Γαλίτης (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῶν Παν/μίων Θεσσαλονίκης καὶ Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	13.5.1960
	1962		
57.	Κωνσταντῖνος Μερεντίτης (ἀπὸ τοῦ ἰδίου ἔτους Καθηγητὴς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	19.1.1962
58.	(ἱεροδ.) Ἰάκωβος Τενεδιὸς [Istylianos Bozkaadali] (διατελέσας ἐπὶ μικρὸν Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Χάλκης)	Διδάκτωρ Θεολογίας	2.3.1962
59.	Δημοσθένης Σαβράμης (μετέπειτα Καθηγητὴς Παν/μίων Βόννης καὶ Κολωνίας)	Διδάκτωρ Θεολογίας	10.4.1962
60.	Ἀθανάσιος Ἀρβανίτης (μετέπειτα Ἐπόπτης Μ.Ε. στὴ Γεν. Δ/νση Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας)	Διδάκτωρ Θεολογίας	21.12.1962
	1963		
61.	Γεώργιος Γρατσέας (μετέπειτα Ἐπιθεωρητὴς Μ.Ε., Σύμβουλος στὸ Κέντρο Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	28.2.1963
	1964		
62.	Βασίλειος Δεντάκης (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	12.6.1964
63.	Γεώργιος Μπεμπῆς (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Τιμίου Σταυροῦ Βοστώνης)	Διδάκτωρ Θεολογίας	18.12.1964

Ἡ χρῆσις τοῦ ὅρου «Ἀρχηγὸς» ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ. (Συμβολὴ εἰς τὸ πρόβλημα τῆς ἐπιδράσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ ἐπὶ τὴν Κ. Διαθήκην). Ἀθῆναι 1960.

Ὁ Ἰουδαῖος λόγιος Ἀρτάπανος καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ. (Γλωσσικόν, φιλολογικὸν καὶ θρησκειολογικὸν ὑπόμνημα εἰς κείμενα τῆς ἑλληνιστικῆς Γραμματείας). Ἀθῆναι 1961.

Ὁ Θεὸς Βάαλ ἐν τῷ πανθέῳ τῆς Οὐγαρίτ: Ἡ λατρεία αὐτοῦ παρὰ τοῖς Χαναναίοις καὶ ὁ ἀγὼν τῶν Προφητῶν τοῦ Γιαχβὲ κατ' αὐτῆς. Ἀθῆναι 1962.

Ἡ περὶ ἐργασίας διδασκαλία τοῦ ἀποστόλου Παύλου. Ἀθῆναι 1962.

Ὁ ἀπόστολος Θωμᾶς καὶ ἡ Συριακὴ Ἐκκλησία τοῦ Μαλαμπὰρ ἐν τῇ ἱστορίᾳ καὶ τῷ παρόντι. Ἀθῆναι 1962.

Ἡ περὶ πτωχείας διδασκαλία τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Ἀθῆναι 1962.

Οἱ εἰς τὸν Ἰωάννην Κυπαρισσιώτην ἀποδιδόμενοι ἐννέα Ὕμνοι εἰς τὸν τοῦ Θεοῦ Λόγον (νῦν τὸ πρῶτον ἐκδιδόμενοι). Ἀθῆναι 1964 (= Ἡσυχαστικαὶ καὶ Φιλοσοφικαὶ Μελέται: 7).

Συμβολαὶ εἰς τὴν περὶ τοῦ Νεστορίου ἔρευναν (ἐξ ἐπόψεως ὀρθοδόξου). Ἀθῆναι 1964.

	1965		
64.	Στυλιανὸς Χαρκιανάκης (μετέπειτα μητροπολίτης Μηλιτουπόλεως, νῦν ἀρχιεπίσκοπος Αὐστραλίας καὶ Κοσμήτωρ Θεολ. Σχολῆς «Ἀπ. Ἀνδρέου» Σύδνεϋ)	Διδάκτωρ Θεολογίας	19.3.1965
65.	(πρεσβ.) Ἰωάννης Κοβάτσεβιτς [σέρβ.] (μετέπειτα Καθηγητὴς στὴ Σερβικὴ Θεολ. Σχολὴ «Ἁγίου Σάββα» Σικάγου)	Διδάκτωρ Θεολογίας	26.5.1965
66.	Ἠλίας Οἰκονόμου (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	29.10.1965
67.	Ἠλίας Μουτσούλας (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	10.12.1965
	1966		
68.	Νικόλαος Παπαδόπουλος (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	28.1.1966
69.	Δαμασκηνὸς Παπανδρέου (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Λουκέρνης, μητροπολίτης Τρανουπόλεως καὶ νῦν Ἑλβετίας, Ἀντεπιστέλλον Μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	28.1.1966
70.	Ἰωάννης Ζηζιούλας (μετέπειτα Καθηγητὴς Παν/μίων Ἐδιμβούργου, Γλασκώβης, Λονδίνου καὶ Θεολ. Σχολῆς Α.Π.Θ., μητροπολίτης Περγάμου καὶ Πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	25.2.1966
71.	Μέγας Φαράντος (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	30.4.1966
	1967		
72.	Ἰωάννης Κωνσταντινίδης (Βοηθὸς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν, μετέπειτα καθηγητὴς Ριζαρείου Ἐκκλ. Σχολῆς)	Διδάκτωρ Θεολογίας	17.3.1967

Τὸ ἀλάθητον τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Θεολογίᾳ. Ἀθῆναι 1965.

Σχέσεις τῆς Σερβικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὸν Ρωμαιοκαθολικισμόν: Προσηλυτιστικαὶ ἐνέργειαι τοῦ Βατικανοῦ. Ἀθῆναι 1965.

Πειρασμοὶ ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ. (Ὅροι, κείμενα καὶ μορφολογικὴ ἔρευνα). Ἀθῆναι 1965. (= Βιβλιοθήκη τῆς ἐν Ἀθήναις Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρείας).

Ἡ σάρκωσις τοῦ Λόγου καὶ ἡ θέωσις τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὴν διδασκαλίαν Γρηγορίου τοῦ Νύσσης. Ἀθῆναι 1965.

Ὁ θάνατος καὶ αἱ μεταθανάτιοι παραστάσεις κατὰ τὰ ἱστορικὰ βιβλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης μέχρι τῆς Βαβυλωνίου αἰχμαλωσίας. Ἀθῆναι 1965.

Ἵδρυσις καὶ ὀργάνωσις τῆς Ἀρμενικῆς Ἐκκλησίας μέχρι τῆς Δ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου. (Μετ᾽ εἰσαγωγῆς μελέτη ἱστορικὴ καὶ κριτική). Ἀθῆναι 1966.

Ἡ ἑνότης τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ Θείᾳ Εὐχαριστίᾳ καὶ τῷ Ἐπισκόπῳ κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους αἰῶνας. Ἀθῆναι 1965 [1990²: ἐκδ. Μ. Γρηγόρη].

Περὶ θείας Προνοίας καὶ προορισμοῦ κατὰ τὴν διδασκαλίαν Γενναδίου τοῦ Σχολαρίου. Ἀθῆναι 1966.

Νικόλαος Α΄ ὁ Μυστικὸς [ca 852-925 μ.Χ.], Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως [901-907, 912-925]. (Συμβολὴ εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν καὶ πολιτικὴν ἱστορίαν τοῦ α΄ τετάρτου τοῦ Ι΄ μ.Χ. αἰῶνος). Ἀθῆναι 1967 (= Βιβλιοθήκη τῆς ἐν Ἀθήναις Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρείας: 38).

73.	Βλάσιος Φειδᾶς (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν καὶ Γεν. Δ/ντὴς Θρησκευμάτων στὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας)	Διδάκτωρ Θεολογίας	7.4.1967
74.	Ἀθανάσιος Γιέφτιτς [σέρβ.] (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Βελιγραδίου καὶ ἐπίσκοπος Ζαχουμίου καὶ Ἐρζεγοβίνης)	Διδάκτωρ Θεολογίας	2.6.1967
75.	Νικολίτσα Γεωργοπούλου (μετέπειτα Καθηγήτρια Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	3.11.1967
76.	Γεώργιος Ρηγόπουλος (μετέπειτα Καθηγητὴς Φιλοσ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	10.11.1967
	1968		
77.	Στυλιανὸς Παπαδόπουλος (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	16.2.1968
78.	Σάββας Νανᾶκος (μετέπειτα Γεν. Ἐπιθεωρητὴς Μ.Ε.)	Διδάκτωρ Θεολογίας	16.2.1968
79.	Ἐμμανουὴλ Κωνσταντινίδης (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	31.5.1968
80.	Βασίλειος Τσάκωνας (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	1.11.1968
	1969		
81.	Παναγιώτης Ἀνδριόπουλος (μετέπειτα Ἀν. Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	25.4.1969
82.	Κωνσταντῖνος Σκουτέρης (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	26.5.1969

Ἡ πρώτη ἐν Ρωσίᾳ ἐκκλησιαστικὴ Ἱεραρχία καὶ αἱ ρωσικαὶ πηγαί. (Μελέτη ἱστορικοκανονικὴ καὶ κριτική). Ἀθῆναι 1967.

Ἡ Ἐκκλησιολογία τοῦ ἀποστόλου Παύλου κατὰ τὸν ἱερὸν Χρυσόστομον. Ἀθῆναι 1967 [μεταγλωτισμένη ἐπανέκδοση, 1984[2] (ἐκδ. Μ. Γρηγόρη)].

Ἡ Ἁγιότης τῆς Ἐκκλησίας ἐξ Ὀρθοδόξου ἐπόψεως. Ἀθῆναι 1967 [ἐπανακυκλοφορεῖται σήμερα, ὑπὸ τὸν τίτλο: *Communio Sanctorum: Ἡ Ἐκκλησία ὡς κοινωνία Ἁγίων.* Ἀθήνα (χ.χ.)].

Ἡ περὶ Μεσσίου πίστις τῶν ἐρημιτῶν τοῦ Khirbet Qumran. Ἀθῆναι 1967.

Ἑλληνικαὶ μεταφράσεις Θωμιστικῶν ἔργων: Φιλοθωμισταὶ καὶ ἀντιθωμισταὶ ἐν Βυζαντίῳ. Ἀθῆναι 1967 (= Βιβλιοθήκη τῆς ἐν Ἀθήναις Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρείας: 47).

Ἐξηγητικὴ προσπάθεια τῶν πειρασμῶν τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ (ἰδίᾳ βάσει τῶν Ἑλλήνων ἑρμηνευτῶν). Θεσσαλονίκη 1967.

Συμβολὴ εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν τῆς Δωδεκανήσου. Ἀθῆναι 1968.

Ἡ περὶ συνειδήσεως διδασκαλία τοῦ ἀποστόλου Παύλου. (Συμβολὴ εἰς τὴν κατανόησιν τῆς Ἀνθρωπολογίας τοῦ Ἀπ. Παύλου. Ἀθῆναι 1968 (= Βιβλιοθήκη τῆς ἐν Ἀθήναις Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρείας: 51) [1994[2]: ἐκδ. «Συμμετρία»].

Ὁ ἄνθρωπος τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς Χάριτος κατὰ τὸν ἀπόστολον Παῦλον. Ἀθῆναι 1969 [1989[2], ὑπὸ τὸν τίτλο: *Ἡ περὶ ἁμαρτίας καὶ Χάριτος διδασκαλία τοῦ ἀποστόλου Παύλου*].

Ἡ Ἐκκλησιολογία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου Νύσσης. Ἀθῆναι 1969.

83.	Κιφέλεβ Ζελλέκε [αἰθ.]	Διδάκτωρ Θεολογίας [εἰδ. τύπου]	26.5.1969
84.	(πρεσβ.) Χαράλαμπος Χατζόπουλος (κληρικὸς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς)	Διδάκτωρ Θεολογίας	6.6.1969
85.	(πρεσβ.) Κωνσταντῖνος Φούσκας (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	13.6.1969
86.	Ἀθανάσιος Δεληκωστόπουλος (μετέπειτα διατελέσας Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	7.11.1969
87.	Δημήτριος Σταθόπουλος (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	28.11.1969
	1970		
88.	(ἀρχιμ.) Γεώργιος Καψάνης (νῦν ἡγούμενος Ἱ. Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου Ἁγίου Ὄρους)	Διδάκτωρ Θεολογίας	16.1.1970
89.	Νικόλαος Μητσόπουλος (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	16.1.1970
90.	Ἰωάννης Παναγόπουλος (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	16.1.1970
91.	Ἠλίας Βουλγαράκης (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	23.1.1970
92.	Παναγιώτης Μπούμης (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	13.2.1970
93.	Κωνσταντῖνος Παπαπέτρου (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	27.2.1970

Περὶ τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Αἰθιοπικῆς Ἐκκλησίας. (Ἱστορικὴ ἐπισκόπησις). Ἀθῆναι 1969 (= Βιβλιοθήκη τῆς ἐν Ἀθήναις Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρίας: 54).
Τὸ πρόβλημα τῆς αὐτοχειρίας. Ἀθῆναι 1969.
Γρηγόριος ὁ Νεοκαισαρείας ἐπίσκοπος, ὁ Θαυματουργὸς (ca 211/3-270/5). Ἀθῆναι 1969.
Αἱ ἐκκλησιολογικαὶ θέσεις τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας ὡς δογματικὸν πρόβλημα τοῦ Θεολογικοῦ Διαλόγου. Ἀθῆναι 1969.
Ἡ Σχολὴ τῆς «Ἀμώμου ἢ Καθαρᾶς Χώρας» (Jodo Shu) καὶ ὁ ἱδρυτὴς αὐτῆς Hônen Shônin ἢ Genkû (1133-1212). Ἀθῆναι 1969.
Ἡ ποιμαντικὴ μέριμνα τῆς Ἐκκλησίας ὑπὲρ τῶν φυλακισμένων. (Συμβολὴ εἰς τὴν Ποιμαντικὴν Θεολογίαν καὶ Ψυχολογίαν). Ἀθῆναι 1969.
Φύσις καὶ λατρευτικὸς χαρακτὴρ τῶν ἀγαθῶν ἔργων. Ἀθῆναι 1969.
Ὁ Θεὸς καὶ ἡ Ἐκκλησία: Ἡ Θεολογικὴ μαρτυρία τῶν Πράξεων Ἀποστόλων. Ἀθῆναι 1969.
Ἀποφυγὴ ἀσκήσεως ἱεραποστολῆς εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἐκκλησίαν. Ἀθῆναι 1969.
Οἱ ἐξωκατάκοιλοι ἢ ἐξωκατάκηλοι ἄρχοντες. (Προέλευσις καὶ νομοκανονικὴ σημασία τῆς διφυοῦς προσωνυμίας). Ἀθῆναι 1969.
Ἡ ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ γνῶσις Αὐτοῦ (κατὰ τὸ Ὑπόμνημα τοῦ Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον). Ἀθῆναι 1969.

94.	Ἀναστάσιος Γιαννουλᾶτος (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν, ἐπίσκοπος Ἀνδρούσης καὶ Γεν. Δ/ντὴς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, νῦν ἀρχιεπίσκοπος Ἀλβανίας καὶ Ἀντεπιστέλλον Μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	12.6.1970
95.	Μίοντραγκ Πέτροβιτς [σέρβ.] (μετέπειτα ἐρευνητὴς τῆς Σερβικῆς Ἀκαδημίας Τεχνῶν καὶ Ἐπιστημῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	12.6.1970
	1971		
96.	Κωνσταντῖνος Γρηγοριάδης (μετέπειτα Γεν. Ἐπιθεωρητὴς Μ.Ε. καὶ Ἀν. Καθηγητὴς Σχολῆς Ἀνθρωπιστικῶν καὶ Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν Παν/μίου Πατρῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	5.11.1971
97.	Ἀλέξανδρος Σταυρόπουλος (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	19.11.1971
98.	Χρῆστος Βούλγαρης (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	17.12.1971
	1972		
99.	Vasile Kostin [ρουμ.] (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Βουκουρεστίου καὶ ἐπίσκοπος Τιργοβιστίου)	Διδάκτωρ Θεολογίας	31.3.1972
100.	Χρύσανθος (Χρῖστος) Σαρηγιάννης (μετέπειτα μητροπολίτης Μόρφου)	Διδάκτωρ Θεολογίας	10.11.1972
	1973		
101.	Ἀμφιλόχιος (Ρίστο) Ράντοβιτς [σέρβ.] (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Βελιγραδίου καὶ νῦν μητροπολίτης Μαυροβουνίου)	Διδάκτωρ Θεολογίας	15.6.1973
102.	Ἠλίας Πατσιαβὸς (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Τιμίου Σταυροῦ Βοστώνης)	Διδάκτωρ Θεολογίας	19.10.1973

Τὰ πνεύματα Μ' ΜΠΑΝ' ΤΟΥΑ καὶ τὰ πλαίσια τῆς λατρείας των. (Θρησκειολογικὴ διερεύνησις πλευρῶν τῆς ἀφρικανικῆς θρησκείας ἐν Δυτικῇ Οὐγκάντᾳ). Ἀθῆναι 1970.

Ὁ Νομοκάνων εἰς ΙΔ´ τίτλους καὶ οἱ Βυζαντινοὶ σχολιασταί. Ἀθῆναι 1970.

Αἱ θεολογικαὶ προϋποθέσεις τῆς Διδακτικῆς τῶν Θρησκευτικῶν. (Συμβολὴ εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Κατηχητικήν). Ἀθῆναι 1971.

Ποιμαντικὴ προετοιμασία τῶν μελλονύμφων: Προετοιμασία ἀγάπης. (Συμβολὴ εἰς τὴν Ποιμαντικὴν Θεολογίαν, Ψυχολογίαν καὶ Κοινωνιολογίαν). Ἀθῆναι 1971 (= Ἐθνικὸν Κέντρον Κοινωνικῶν Ἐρευνῶν).

Ἡ περὶ σωτηρίας διδασκαλία τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ. Ἀθῆναι 1971.

Ἡ Κοπτικὴ λατρεία ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν λατρείαν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἀθῆναι 1972.

Ἡ κλῆσις εἰς τὸ προφητικὸν ἀξίωμα τῶν προφητῶν Ἀμώς, Ἠσαΐου, Ἱερεμίου καὶ Ἰεζεκιήλ. Ἀθῆναι 1971.

Τὸ μυστήριον τῆς Ἁγίας Τριάδος κατὰ τὸν ἅγιον Γρηγόριον Παλαμᾶν. Θεσσαλονίκη 1973 (= Πατριαρχικὸν Ἵδρυμα Πατερικῶν Μελετῶν· Ἀνάλεκτα Βλατάδων: 16).

Ἡ εἴσοδος εἰς τὸν κλῆρον κατὰ τοὺς πέντε πρώτους αἰῶνας. Ἀθῆναι 1973.

	1974		
103.	Κωνσταντῖνος Δρατσέλλας (μετέπειτα καθηγητὴς Διδασκαλείου Μ.Ε.)	Διδάκτωρ Θεολογίας	26.4.1974
104.	Μᾶρκος Ὀρφανὸς (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	7.6.1974
	1975		
105.	Βασίλειος Γιαννόπουλος (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν	Διδάκτωρ Θεολογίας	24.10.1975
106.	Γεώργιος Πατρῶνος (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	31.10.1975
107.	Παναγιώτης Νέλλας (καθηγητὴς Μ.Ε., ἱδρυτὴς τοῦ θεολογικοῦ περιοδικοῦ «Σύναξη»)	Διδάκτωρ Θεολογίας	14.11.1975
108.	Γεώργιος Χώρας (Δ/ντὴς Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, μεταταῦτα δὲ κληρικός)	Διδάκτωρ Θεολογίας	12.12.1975
	1976		
109.	Ἀρτέμιος Ραντοσάβλιεβιτς [σέρβ.] (καθηγητὴς Μ.Ε., νῦν ἐπίσκοπος Ράσκας καὶ Πρεζρένης)	Διδάκτωρ Θεολογίας	31.1.1976
110.	Λουκᾶς Φίλης (μετέπειτα Ἀν. Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/ μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	22.10.1976
111.	Ἰωάννης Βολανάκης (μετέπειτα Ἔφορος Βυζαντινῶν Μνημείων Δωδεκανήσου)	Διδάκτωρ Θεολογίας	5.11.1976
112.	Νικόλαος Χρονόπουλος (μετέπειτα Ἐπ. Καθηγητὴς Σχολῆς Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν Παν/μίου Κρήτης)	Διδάκτωρ Θεολογίας	3.12.1976

Ἡ περὶ τῆς Ἐκκλησίας ὡς μητρὸς διδασκαλία τῶν Ἑλλήνων καὶ Λατίνων Πατέρων καὶ ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων τῶν δύο πρώτων αἰώνων. Ἀθῆναι 1974.

Ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου κατὰ Δίδυμον Ἀλεξανδρέα (τὸν Τυφλόν). Θεσσαλονίκη 1974 (= Πατριαρχικὸν Ἵδρυμα Πατερικῶν Μελετῶν· Ἀνάλεκτα Βλατάδων: 21).

Αἱ χριστολογικαὶ ἀντιλήψεις τῶν Εἰκονομάχων. Ἀθῆναι 1975.

Σχέσις παρόντος καὶ μέλλοντος εἰς τὴν περὶ Βασιλείας τοῦ Θεοῦ διδασκαλίαν τῆς Ὀρθοδόξου Θεολογίας. Ἀθῆναι 1975 [μεταγλωττισμένη καὶ ἀναθεωρημένη ἐπανέκδοση ὑπὸ τὸν τίτλο: *Ἱστορία καὶ Ἐσχατολογία στὴ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ.* Ἀθήνα 2002 (ἐκδ. «Δόμος»)].

Ἡ περὶ δικαιώσεως διδασκαλία Νικολάου τοῦ Καβάσιλα. (Συμβολὴ εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Σωτηριολογίαν). Πειραιεὺς 1975 (ἐκδ. Στ. Καμπεροπούλου) [1998^{2}: ἐκδ. «Ἴνδικτος», μὲ πρόλογο τοῦ ἀρχιμ. Βασιλείου (Γοντικάκη), καθηγουμένου Ἱ.Μ. Ἰβήρων].

Ἡ «Ἁγία Μονὴ» Ἀρείας ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ καὶ ἱστορικῇ ζωῇ Ναυπλίου καὶ Ἄργους. Ἀθῆναι 1975.

Τὸ μυστήριον τῆς σωτηρίας κατὰ τὸν ἅγιον Μάξιμον τὸν Ὁμολογητήν. Ἀθῆναι 1975.

Τὸ πρόβλημα τῶν Ἑβδομήκοντα Ἀποστόλων τοῦ Κυρίου. Ἀθῆναι 1976 [1977^{2}].

Τὰ παλαιοχριστιανικὰ Βαπτιστήρια τῆς Ἑλλάδος. Ἀθῆναι 1976 (= Βιβλιοθήκη τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας: 84).

Τὸ ἴδιον τοῦ Χριστιανικοῦ ἤθους (εἰς τὸν γερμανικὸν Ρωμαιοκαθολικισμὸν τοῦ παρόντος). Ἀθῆναι 1976.

	1977		
113.	Δημήτριος Τρακατέλλης (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῶν Παν/μίου Harvard καὶ Τιμίου Σταυροῦ Βοστώνης, ἐπίσκοπος Βρεσθένης, νῦν δὲ ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς καὶ Ἀντεπιστέλλον Μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	1.4.1977
114.	Γρηγόριος Στάθης (μετέπειτα Καθηγητὴς τοῦ Τμήματος Μουσικῶν Σπουδῶν στὴ Φιλοσ. Σχολὴ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	1.6.1977
115.	Πέτρος Βασιλειάδης (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Θεσσαλονίκης)	Διδάκτωρ Θεολογίας	10.6.1977
	1978		
116.	(πρεσβ.) Γεώργιος Μεταλληνὸς (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	13.1.1978
117.	Νικόλαος Τζιράκης (μετέπειτα προϊστάμενος Δ/νσεως Ἐκπ/σεως Ἑλληνοπαίδων Ἐξωτερικοῦ τοῦ ΥΠ.Ε.Π.Θ., καθηγητὴς Ἀνωτέρ. Ἐκκλ. καὶ Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	13.1.1978
118.	Γεώργιος Ἀντουράκης (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	13.1.1978
119.	Χρυσόστομος (Γεράσιμος) Ζαφείρης Ὑφηγητὴς Παν/μίου Στρασβούργου καὶ νῦν μητροπολίτης Περιστερίου)	Διδάκτωρ Θεολογίας	3.2.1978
120.	Παναγιώτης Χριστινάκης (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	19.5.1978
121.	(πρεσβ.) Ἰωάννης Ντούρα [ρουμ.] (κληρικὸς τῆς Ὀρθοδόξου Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας στὸ Βέλγιο καὶ τὴν Ὀλλανδία)	Διδάκτωρ Θεολογίας	8.6.1978

Ὁ ὑπερβατικὸς Θεὸς τοῦ Εὐγνώστου. (Ἐξηγητικὴ συμβολὴ εἰς τὴν ἔρευναν τῶν γνωστικῶν κειμένων τοῦ Nag-Hammadi). Ἀθῆναι 1977.

Ἡ δεκαπεντασύλλαβος Ὑμνογραφία ἐν τῇ Βυζαντινῇ Μελοποιΐᾳ καὶ ἔκδοσις τῶν κειμένων εἰς ἓν Corpus. Ἀθῆναι 1977 (= Ἵδρυμα Βυζαντινῆς Μουσικολογίας· Μελέται: 1).

Ἡ περὶ τῆς Πηγῆς τῶν Λογίων Θεωρία. (Κριτικὴ θεώρησις τῶν συγχρόνων φιλολογικῶν καὶ θεολογικῶν προβλημάτων τῆς Πηγῆς τῶν Λογίων). Ἀθῆναι 1977.

Τὸ ζήτημα τῆς Μεταφράσεως τῆς Ἁγίας Γραφῆς εἰς τὴν Νεοελληνικὴν κατὰ τὸν ΙΘ΄ αἰῶνα. (Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχείων τῆς B. F. B. S., C. M. S., L. M. S., τοῦ Κ. Τυπάλδου – Ἰακωβάτου καὶ τοῦ Θ. Φαρμακίδου). Ἀθῆναι 1977.

Ἡ περὶ μετουσιώσεως εὐχαριστιακὴ ἔρις [Transsubstantiatio]. (Συμβολὴ εἰς τὴν Ὀρθόδοξον περὶ μεταβολῆς διδασκαλίαν τοῦ ΙΖ΄ αἰῶνος). Ἀθῆναι 1977.

Αἱ Μοναὶ Μυριοκεφάλων καὶ Ρουστίκων μετὰ τῶν παρεκκλησίων αὐτῶν. (Συμβολὴ εἰς τὴν ἔρευναν τῶν χριστιανικῶν μνημείων τῆς Κρήτης). Ἀθῆναι 1977.

Τὰ προευαγγελικὰ κείμενα: Ἡ μαρτυρία τῶν Πατέρων περὶ τῆς ἀρχικῆς μορφῆς τῆς εὐαγγελικῆς παραδόσεως καὶ ἡ ἀξία τῶν πατερικῶν βιβλικῶν παραθέσεων. Ἀθῆναι 1977.

Ἡ ἀπόπειρα ἐκκλησιαστικοῦ ἐγκλήματος. (Μελέτη νομοκανονικὴ καὶ ἱστορικοσυγκριτική). Ἀθῆναι 1978.

Ὁ Δοσίθεος Ἱεροσολύμων καὶ ἡ προσφορὰ αὐτοῦ εἰς τὰς Ρουμανικὰς χώρας καὶ τὴν Ἐκκλησίαν αὐτῶν. Ἀθῆναι 1977.

122.	Χαράλαμπος Σωτηρόπουλος (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	12.6.1978
123.	Π. Β. Πάσχος (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν, Μέλος Ἐθνικῆς Ἑταιρείας Ἑλλήνων Λογοτεχνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	12.6.1978
	1979		
124.	Μιχαὴλ Μακράκης (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	9.3.1979
125.	Δημήτριος Δρίτσας (μετέπειτα Σχολικὸς Σύμβουλος)	Διδάκτωρ Θεολογίας	15.3.1979
126.	Ἀνδρέας Παπαβασιλείου (Ἐπιθεωρητὴς Μ.Ε. στὴν Κύπρο)	Διδάκτωρ Θεολογίας	13.4.1979
127.	Δαμασκηνὸς (Δημήτριος) Κοράβου [ρουμ.] (μετέπειτα Καθηγητὴς τῆς Θεολ. Σχολῆς Κραϊόβας, ἐπίσκοπος Σεβερινεάνου καὶ νῦν Σλομπαζίας)	Διδάκτωρ Θεολογίας	11.5.1979
128.	(πρεσβ.) Ἐμμανουὴλ Σημανδηράκης (κληρικὸς Ἱ. Μητροπόλεως Ἑλβετίας)	Διδάκτωρ Θεολογίας	25.5.1979
	1980		
129.	(πρεσβ.) Ἀντώνιος Ἀλεβιζόπουλος (Γραμματεὺς τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῶν Αἱρέσεων)	Διδάκτωρ Θεολογίας	22.2.1980
130.	Ξενοφῶν Παπαχαραλάμπους (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	7.6.1980
131.	Δημήτριος Γόνης (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	7.6.1980
132.	Εἰρηναῖος Μπούλοβιτς [σέρβ.] (μετέπειτα Ἀν. Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Βελιγραδίου καὶ νῦν ἐπίσκοπος Μπάτσκας)	Διδάκτωρ Θεολογίας	7.6.1980

Ἡ Μυσταγωγία τοῦ Ἁγίου Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ. (Εἰσαγωγή, Κείμενο, Κριτικὸ Ὑπόμνημα). Ἀθῆναι 1978.

Ὁ Ματθαῖος Βλάσταρης καὶ τὸ ὑμνογραφικὸν ἔργον του. Θεσσαλονίκη 1978 (= Ἵδρυμα Μελετῶν Χερσονήσου Αἵμου).

Ἡ αἴσθησις τοῦ θανάτου καὶ ὁ πόθος τῆς λυτρώσεως εἰς τὸν Λ. Τολστόη (ἐν ἰδιαιτέρᾳ ἀναφορᾷ πρὸς τὸ ἔργον αὐτοῦ «Ἀνάστασις»). Ἀθῆναι 1978.

Ἡ ποίησις τῶν Γνωστικῶν. (Συμβολὴ εἰς τὴν ἔρευναν τῶν σχέσεων ταύτης πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴν Ὑμνογραφίαν). Ἀθῆναι 1979.

Εὐθύμιος– Ἰωάννης Ζυγαδηνός: Βίος – συγγραφαί. Λευκωσία 1979.

Κυριακὴ Προσευχή. (Φιλολογική, ἱστορικο-θεολογικὴ καὶ ἑρμηνευτικὴ μελέτη). Ἀθῆναι 1979.

Ἡ παρὰ τοῖς Ρωμαιοκαθολικοῖς τελεσιουργία τῶν μυστηρίων τοῦ Βαπτίσματος, τοῦ Χρίσματος καὶ τῆς θ. Εὐχαριστίας μετὰ τὴν Β΄ Σύνοδον τοῦ Βατικανοῦ ἐξ ἐπόψεως ὀρθοδόξου. Ἀθῆναι 1979.

Ἡ Φιλελληνικὴ κίνησις καὶ αἱ πρῶται ἐν Γερμανίᾳ ἑλληνικαὶ κοινότητες. Ἀθῆναι 1979.

Ἡ ἀληθὴς Νηστεία κατὰ τὸ Τριῴδιον. Ἀθῆναι 1980.

Τὸ Συγγραφικὸν ἔργον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Καλλίστου Α΄ (1350, 1353, 1355-1363/4). Ἀθῆναι 1980.

Τὸ μυστήριον τῆς ἐν τῇ Ἁγίᾳ Τριάδι διακρίσεως τῆς θείας οὐσίας καὶ ἐνεργείας κατὰ τὸν ἅγιον Μᾶρκον Ἐφέσου τὸν Εὐγενικόν. Ἀθῆναι 1980.

133.	Εὐθύμιος Στύλιος (ἐπίσκοπος καὶ νῦν μητροπολίτης Ἀχελῴου)	Διδάκτωρ Θεολογίας	28.11.1980
	1981		
134.	Ἀθανάσιος Νίκας (μετέπειτα Σύμβουλος τοῦ ἐν Ἀθήναις Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου)	Διδάκτωρ Θεολογίας	16.1.1981
135.	Κωνσταντῖνος Βλάχος (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	10.4.1981
136.	Νικόλαος Πουρναρᾶς (μετέπειτα Σχολικὸς Σύμβουλος)	Διδάκτωρ Θεολογίας	8.5.1981
	1982		
137.	Νικόλαος Ξεξάκης (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	21.1.1982
138.	Νικόλαος Πάσσας (καθηγητὴς Μ.Ε.)	Διδάκτωρ Θεολογίας	14.6.1982
139.	Ἀλέξανδρος Καριώτογλου (καθηγητὴς Μ.Ε. καὶ ὑπεύθυνος Κέντρου Ἐκπαιδευτικῆς Ἐρεύνης τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων γιὰ τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	17.12.1982
	1983		
140.	(πρεσβ.) Κωνσταντῖνος Coman [ρουμ.] (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Βουκουρεστίου)	Διδάκτωρ Θεολογίας	8.12.1983
	1984		
141.	Στυλιανὸς Ντάντης (καθηγητὴς Μ.Ε.)	Διδάκτωρ Θεολογίας	29.5.1984
142.	Νόννα Παπαδημητρίου (νῦν Ἀν. Καθηγήτρια Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	10.7.1984

Τὸ σύγχρονον ἀστικὸν περιβάλλον ὡς ποιμαντικὸν πρόβλημα. (Μελέτη Ποιμαντικῆς Κοινωνιολογίας). Ἀθῆναι 1980.

Θεόδωρος τῆς Ραϊθοῦ: Βίος, ἔργα, διδασκαλία. Ἀθῆναι 1980.

Τὸ Σάββατον ὡς ἔκφρασις τῶν ἀνθρωπιστικῶν κατευθύνσεων τῆς Π. Διαθήκης. Ἀθῆναι 1981 [1994[2], στὸ ἔργο τοῦ ἰδίου, *Βιβλικὰ Β΄*, σ. 21-349].

Γνῶσις τοῦ Θεοῦ ἐν σχέσει πρὸς τὴν σωτηρίαν κατὰ τὸν Κλήμεντα Ἀλεξανδρέα. Ἀθῆναι 1981.

Ὁ Ἰωάννης Βέκκος καὶ αἱ θεολογικαὶ ἀντιλήψεις αὐτοῦ. Ἀθῆναι 1982.

Αἱ τοιχογραφίαι τοῦ Καθολικοῦ τῆς Μονῆς Μεγάλης Παναγίας τῆς Σάμου. Ἀθῆναι 1982.

Ἡ περὶ τοῦ Ἰσλὰμ καὶ τῆς πτώσεως αὐτοῦ "Ἑλληνικὴ χρησμολογικὴ Γραμματεία" (ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 16ου αἰῶνος μέχρι καὶ τοῦ τέλους τοῦ 18ου αἰῶνος). Ἀθῆναι 1982 [μεταγλωττισμένη ἔκδοση τοῦ ἀρχικοῦ κειμένου, ὑπὸ τὸν τίτλο: *Ἰσλὰμ καὶ χριστιανικὴ χρησμολογικὴ Γραμματεία. (Ἀπὸ τὸν μύθο στὴν πραγματικότητα).* Ἀθήνα 2000 (ἐκδ. «Ἁρμός»)].

Ἡ Ἐκκλησία τῶν Ποιμαντικῶν Ἐπιστολῶν (ἀπὸ τὸ τέλος τῆς ἀποστολικῆς ἐποχῆς στὴν ἀποστολικὴ Ἐκκλησία τοῦ Β΄ αἰῶνος). Ἀθῆναι 1983.

Ἀπειλητικαὶ ἐκφράσεις εἰς τὰς Ἑλληνικὰς ἐπιτυμβίους παλαιοχριστιανικὰς Ἐπιγραφάς. (Ἐπιγραφικὴ συμβολὴ εἰς τὴν ἔρευναν πλευρῶν τοῦ παλαιοχριστιανικοῦ βίου). Ἀθῆναι 1983.

Ἡ Ἐπισκοπὴ Πλαταμῶνος καὶ Λυκοστομίου. Ἀθῆναι 1984.

143.	Ἰωάννης Λάππας (μετέπειτα καθηγητὴς Ἀνωτέρας Ἐκκλ. Σχολῆς Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	12.10.1984
144.	Νικόλαος Ὀλυμπίου (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	7.12.1984
145.	Σταῦρος Μαραγκουδάκης (μετέπειτα Καθηγητὴς Σχολῆς Ἀνθρωπιστικῶν Ἐπιστημῶν Παν/μίου Πατρῶν καὶ Σχολῆς τῶν Ἐπιστημῶν τῆς Ἀγωγῆς Παν/μίου Κρήτης)	Διδάκτωρ Θεολογίας	7.12.1984
	1985		
146.	(πρεσβ.) Ἠλίας Fracea [ρουμ.] (κληρικὸς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	11.1.1985
147.	Μάριος Μπέγζος (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν).	Διδάκτωρ Θεολογίας	14.10.1985
	1987		
148.	Χριστοφόρος Ποῦλετς [τσέχ.] (μετέπειτα μητροπολίτης Ὀλομόουτς καὶ Μπρνὸ τῆς Μοραβίας, νῦν δὲ ἀρχιεπίσκοπος Τσεχίας)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	24.3.1987
149.	Σαμβὲλ Γιέζνικ Πετροσιὰν [ἀρμ.] (μετέπειτα καθηγητὴς Ἐκκλ. Σχολῆς Ἐντσμιατζὶν, νῦν ἐπίσκοπος Ν. Ρωσίας)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας) [εἰδ. τύπου]	20.5.1987
150.	Ἰγνάτιος (Ντομπριβόγιε) Μίντιτς [σέρβ.] (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Βελιγραδίου, νῦν ἐπίσκοπος Μπρανιτσέβου)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	22.12.1987
	1988		
151.	Γεώργιος Παπατζανάκης (νῦν Σχολικὸς Σύμβουλος)	Διδάκτωρ Θεολογίας	23.3.1988
152.	Διονύσιος Δακουρᾶς (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	23.3.1988

Ἡ περὶ ἐργασίας διδασκαλία Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Ἀθῆναι 1984.

Προϊσραηλιτικοὶ ἱεροὶ χῶροι καὶ ναοὶ εἰς τὴν Παλαιστίνην: Χῶροι συνεχοῦς ναοδομίας. Ἀθῆναι 1984.

Ἰωάννου τοῦ Κυπαρισσιώτου, Κατὰ Νείλου Καβάσιλα Λόγοι πέντε ἀντιρρητικοὶ (νῦν τὸ πρῶτον ἐκδιδόμενοι). Ἀθῆναι 1984 [1985^{2}, στὴ Σειρά: Ἡσυχαστικαὶ καὶ Φιλοσοφικαὶ Μελέται: 13].

Λεόντιος ὁ Βυζάντιος: Βίος καὶ συγγράμματα. (Κριτικὴ θεώρηση). Ἀθῆναι 1984.

Διαλεκτικὴ Φυσικὴ καὶ Ἐσχατολογικὴ Θεολογία: Ὁ σύγχρονος φιλοσοφικὸς διάλογος Φυσικῆς καὶ Θεολογίας ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐπιστημονικῶν ἔργων τοῦ Βέρνερ Χάιζενμπεργκ. Ἀθήνα 1985 [πολυγραφημένη].

Ἱστορία τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Τσεχοσλοβακίας κατὰ τὸν ΙΘ΄ καὶ Κ΄ αἰῶνα. Ἀθήνα 1986.

Ἡ θέση τῆς Ἀρμενικῆς Ἐκκλησίας ἔναντι τῶν ἱερῶν εἰκόνων. Ἀθῆναι 1987 (ἔκδ. τοῦ Καθολικάτου τῆς Ἀρμενικῆς Ἐκκλησίας Ἁγ. Ἐντζμιατζίν).

Τὸ μυστήριον τῆς Ἐκκλησίας. (Συστηματικὴ–ἑρμηνευτικὴ προσέγγισις τῆς περὶ Ἐκκλησίας διδασκαλίας τοῦ ἁγίου Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ). Ἀθῆναι 1989.

Ἡ περὶ θλίψεων διδασκαλία κατὰ τὴν Καινὴν Διαθήκην: Ἡ πραγματικότης καὶ ἡ σωτηριολογικὴ αὐτῶν ἀξία. Ἀθῆναι 1988.

Ἡ εἰς Χριστὸν ἐπιστροφὴ Ἰουδαίων καὶ Ἐθνικῶν κατὰ τὴν χριστιανικὴν Γραμματείαν τῶν τριῶν πρώτων μ.Χ. αἰώνων. (Φαινομενολογικὴ ἀνάλυσις). Ἀθῆναι–Κομοτηνὴ 1988 (ἐκδ. Ἀντ. Σάκκουλα).

153.	Σπυρίδων Κοντογιάννης (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	20.5.1988
154.	Μίρκο Τομάσοβιτς [σέρβ.] (καθηγητὴς στὸ Διδασκαλεῖο Ξένων Γλωσσῶν Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	20.5.1988
155.	Παρασκευὴ Λιάκου (καθηγήτρια Μ.Ε.)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	15.6.1988
156.	(πρεσβ.) Γεώργιος Βαγιανὸς (μετέπειτα Καθηγητὴς Φιλοσ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	30.6.1988
	1989		
157.	Βελουδία Παπαδοπούλου–Σιδέρη (νῦν Ἀν. Καθηγήτρια Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	19.9.1989
	1990		
158.	Ἀνδρέας Μιτσίδης (Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς Θεολόγων Κύπρου, Δ/ντὴς ἀρχιεπισκοπικοῦ Γραφείου)	Διδάκτωρ Θεολογίας	1.6.1990
	1991		
159.	Κωνσταντῖνος Νικολακόπουλος (νῦν Καθηγητὴς Τμήματος Ὀρθοδόξου Θεολογίας Παν/μίου Μονάχου)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	22.5.1991
160.	Ἀμαλία Σπουρλάκου–Εὐτυχιάδου (Ἐπιμελήτρια Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας	22.5.1991
161.	Κωνσταντῖνος Λιάκουρας (νῦν Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Ποιμαντικῆς)	28.6.1991
162.	Ἀθανάσιος Βουρλῆς (καθηγητὴς Βυζ. Μουσικῆς καὶ νῦν Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	2.10.1991
163.	Ἀθανάσιος Παπαθανασίου (νομικός, καθηγητὴς Μ.Ε. καὶ Ἀνωτέρας Ἐκκλ. Σχολῆς Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Ποιμαντικῆς)	13.12.1991

Τὸ Σιναϊτικὸν Ζήτημα (ΙΣΤ' - ΙΘ' αἰ.). Ἀθῆναι 1987 [καὶ ὡς Παράρτημα τοῦ περ. *Νέα Σιὼν* 79(1987)].

Ὁ Μελχισεδὲκ καὶ τὸ μυστήριον τῆς Ἱερωσύνης τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀθῆναι 1990 (= Κέντρον Μελετῶν Ἱ. Μονῆς Κύκκου. Ἐρευνητικὸ Κέντρο Κυπριακῆς Ἱστορίας καὶ Μοναστηριολογίας· Διδακτορικαὶ ἐκδόσεις: 3).

Τὸ νόημα τοῦ γάμου ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ ἁγίου Γρηγορίου Νύσσης. Ἀθῆναι 1987 [μὴ ἐκδεδομένη].

Τὸ ζήτημα τοῦ βαπτίσματος τῶν παλλακίδων κατὰ τὴν μέχρι τὸν Ἱππόλυτο χριστιανικὴ Γραμματεία. (Ἱεραποστολικὴ θεώρηση). Ἀθήνα 1990.

Ἡ ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ ὁρολογία τῆς ἀρᾶς. Ἀθῆναι 1989 [μὴ ἐκδεδομένη].

Ἡ παρουσία τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου εἰς τὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τῶν Εἰκόνων: Γεώργιος ὁ Κύπριος καὶ Κωνσταντῖνος Κωνσταντίας. Λευκωσία 1989 (ἔκδ. Ἱδρύματος Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄).

Καινή Διαθήκη καὶ Ρητορική: Τὰ ρητορικὰ σχήματα διανοίας στὰ ἱστορικὰ βιβλία τῆς Καινῆς Διαθήκης. Κατερίνη 1993 (ἐκδ. «Τέρτιος»).

Ἡ Παναγία Θεοτόκος, τύπος χριστιανικῆς ἁγιότητος. (Συμβολὴ εἰς τὴν ὀρθόδοξον τοποθέτησιν ἔναντι τῆς ρωμαιοκαθολικῆς Ἀσπίλου Συλλήψεως καὶ τῶν συναφῶν ταύτῃ δογμάτων. Ἀθῆναι 1990.

Ἰωάννου τοῦ Κυπαρισσιώτου, Κατὰ τῶν τοῦ Παλαμικοῦ Τόμου διακρίσεων καὶ ἑνώσεων ἐν τῷ Θεῷ (νῦν τὸ πρῶτον ἐκδιδόμενον – editio princeps). Ἀθῆναι 1991.

Ἠθικοδογματικαὶ ὄψεις τῆς Ὀρθοδόξου Ψαλμωδίας. Ἀθῆναι 1994 (= Ἐκδόσεις Κληροδοτήματος Βασιλικῆς Δ. Μωραΐτου).

Οἱ «Νόμοι τῶν Ὁμηριτῶν». (Ἱεραποστολικὴ προσέγγιση καὶ ἱστορικὴ – νομικὴ συμβολή). Ἀθήνα–Κομοτηνὴ 1994 (ἐκδ. Ἀντ. Σάκκουλα) (=Forschungen zur byzantinischen Rechtsgeschichte; Athener Reihe).

164.	Ἑλένη Παπακώστα–Χριστινάκη (μετέπειτα Καθηγήτρια Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Ποιμαντικῆς)	13.12.1991
	1992		
165.	Στυλιανὸς Παπαλεξανδρόπουλος (νῦν Ἀν. Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Ποιμαντικῆς)	12.2.1992
166.	Γεώργιος Κόρδης (ζωγράφος-ἁγιογράφος, καθηγητὴς Μ.Ε., Ἀνωτέρας Ἐκκλησιαστικῆς καὶ νῦν Λέκτωρ Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	24.3.1992
167.	Ἠλίας Μπάκος (καθηγητὴς Μ.Ε.)	Διδάκτωρ Θεολογίας	19.6.1992
168.	Κωνσταντῖνος Κορναράκης (νῦν Ἐπ. Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Ποιμαντικῆς)	19.6.1992
169.	Γεώργιος Καραχάλιος (κληρικὸς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	23.11.1992
170.	Λέων–Hubert Brang [γερμ.] (καθηγητὴς Μ.Ε. στὴν Ἑλλάδα)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	27.11.1992
	1993		
171.	Δημήτριος Ρουμπάνης (ἀρχιτέκτων, καθηγητὴς Μ.Ε.)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	29.1.1993
172.	Σταῦρος Φωτίου (νῦν Ἀν. Καθηγητὴς Σχολῆς Ἀνθρωπιστικῶν καὶ Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν Παν/μίου Κύπρου)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	31.3.1993
173.	Ἀπόστολος Νικολαΐδης (μετέπειτα Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Ποιμαντικῆς)	11.6.1993
174.	(ἀρχιμ.) Στέφανος (Σίλας) Κουκιάρης (κληρικὸς Ἱ. Μητροπόλεως Ν. Ἰωνίας)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	24.6.1993

Ἡ μετονομασία τοῦ Πασχώρ. (Συμβολὴ στὴν ἑρμηνεία τοῦ Ἱερ. 20, 1-6). Ἀθήνα 1991 (ἐκδ. «Τὸ Παλίμψηστον).
Ὁ Ἰάπωνας φιλόσοφος Νισίντα Κιταρό: Προϋποθέσεις γιὰ τὸν προσδιορισμὸ τῆς βουδιστικῆς του ταυτότητας. Ἀθήνα 1991 [μὴ ἐκδεδομένη].
Μορφὴ καὶ Εἰκόνα: Ἡ προβληματικὴ γιὰ τὴ σχέση Μορφῆς καὶ Εἰκόνας κατὰ τοὺς Εἰκονομάχους καὶ Εἰκονοφίλους. Ἀθήνα 1991 [μὴ ἐκδεδομένη].
Βυζαντινὴ ποίησις καὶ εἰκονομαχικαὶ ἔριδες. Ἀθῆναι 1992.
Ἡ Θεολογία τῶν ἱερῶν Εἰκόνων κατὰ τὸν ὅσιο Θεόδωρο τὸν Στουδίτη. Κατερίνη 1998 (ἐκδ. «Ἐπέκταση»).
Ἡ ἀνθρωπολογία τοῦ Μιχαὴλ Ψελλοῦ. Ἀθῆναι 1991 [μὴ ἐκδεδομένη].
Τὸ μέλλον τοῦ Ἑλληνισμοῦ στὸν ἰδεολογικὸ κόσμο τοῦ Ἀπόστολου Μακράκη. Ἀθήνα 1997 (ἐκδ. «Ἁρμός»).
Τὸ αἴθριο στὶς παλαιοχριστιανικὲς Βασιλικὲς τῆς Ἑλλάδος. (Συμβολὴ στὴν ἀρχιτεκτονικὴ τῆς παλαιοχριστιανικῆς ναοδομίας). Ἀθήνα 1992 [μὴ ἐκδεδομένη].
Ὁ Γάμος ὡς μυστήριο ἀγάπης κατὰ τὴν Καινὴ Διαθήκη. Ἀθήνα 1994 (ἐκδ. «Ἁρμός»).
Ἡ «Νέα Ἀνθρωπολογία τῆς Θρησκείας» στὴ φιλοσοφία τοῦ Ernst Bloch. Ἀθήνα 1995.
Ὁ κύκλος τοῦ βίου τῆς ἁγίας Παρασκευῆς τῆς Ρωμαίας καὶ τῆς ἐξ Ἰκονίου στὴν Τέχνη τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Ρωσίας. Ἀθήνα 1994. Ἀθήνα 1995.

	1994		
175.	Ἰωσὴφ Φαλτὰς [κόπτ.] (νῦν ἐρευνητὴς Κοπτορθοδόξου Κέντρου Πατερικῶν Σπουδῶν Καΐρου)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας) [εἰδ. τύπου]	18.2.1994
176.	Γεώργιος Φίλιας (νῦν Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Ποιμαντικῆς)	25.2.1994
177.	Ἰωάννα Στουφῆ–Πουλημένου (ἀρχαιολόγος, καθηγήτρια Μ.Ε., νῦν δὲ Λέκτωρ Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	18.4.1994
178.	Θωμᾶς Ἰωαννίδης (καθηγητὴς Μ.Ε., νῦν δὲ Λέκτωρ Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	5.7.1994
179.	Βασίλειος Μαστορόπουλος (καθηγητὴς Μ.Ε.)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	20.12.1994
	1995		
180.	Ἰσὰμ Σαΐντ Σάμι [κόπτ.] (δημοσιογραφικὸς ἀνταποκριτής –σήμερα– σὲ Ἑλλάδα καὶ Αἴγυπτο)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας) [εἰδ. τύπου]	2.3.1995
181.	(πρεσβ.) Δημήτριος Κουτσούρης (καθηγητὴς Μ.Ε. καὶ Ἀνωτέρας Ἐκκλ. Σχολῆς Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	19.5.1995
182.	Βαρβάρα Καλογεροπούλου–Μεταλληνοῦ (καθηγήτρια Μ.Ε.)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	19.5.1995
183.	(ἀρχιμ.) Χρυσόστομος (Γεώργιος) Σαββᾶτος (νῦν Μητροπολίτης Μεσσηνίας καὶ Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	22.6.1995
184.	Ἰωάννης Ἀγγελόπουλος (καθηγητὴς Μ.Ε.)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	27.6.1995

Ὁ Μέγας Ἀθανάσιος ὡς πηγὴ τῆς θεολογίας τοῦ Būlūs Al-Būši (ΙΓ' αἰ.). Ἀθῆναι 1993 [μὴ ἐκδεδομένη].

Ὁ τρόπος ἀναγνώσεως τῶν εὐχῶν στὴ λατρεία τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας κατὰ τὰ χειρόγραφα Εὐχολόγια Η΄-ΙΔ΄ αἰ. Ἀθήνα 1997 (ἐκδ. Μ. Γρηγόρη).

Τὸ φράγμα τοῦ ἱεροῦ Βήματος στὰ παλαιοχριστιανικὰ Μνημεῖα τῆς Ἑλλάδος. (Μελέτη ἀρχαιολογικὴ καὶ λειτουργική). Ἀθῆναι 1999 (ἐκδ. Μπάστα).

Γάμος καὶ παρθενία ἐν Χριστῷ: Ἱστορικο-φιλολογικὴ καὶ ἑρμηνευτικὴ ἀνάλυσις τοῦ Α΄ Κορ. 7. Ἀθῆναι 1998 (ἐκδ. «Ἁρμός»).

Τὸ Ὑπόμνημα «Εἰς τὴν Γένεσιν» (Toura) τοῦ Διδύμου τοῦ Τυφλοῦ. (Φιλολογικὴ καὶ γραμματολογικὴ θεώρηση). Ἀθήνα 1994 [μὴ ἐκδεδομένη].

Ἡ Χριστολογία τῆς Κοπτικῆς Ἐκκλησίας εἰς τὰ λειτουργικὰ αὐτῆς βιβλία. Ἀθῆναι 1994 [ἐξεδόθη στὸ περιοδικό: *Θεολογία* 68(1997) 925-959, 69(1998) 131-152, 345-372, 513-565].

Σύνοδοι καὶ Θεολογία γιὰ τὸν Ἡσυχασμό. Ἀθήνα 1997 (ἐκδ. Ἱ. Μητροπόλεως Θηβῶν καὶ Λεβαδείας).

Ὁ μοναχὸς Νεόφυτος Προδρομηνὸς [ΙΔ΄ αἰ.] καὶ τὸ θεολογικό του ἔργο. Ἀθήνα 1996 (ἐκδ. «Ἁρμός»).

Ἡ θεολογικὴ ὁρολογία καὶ προβληματικὴ τῆς Πνευματολογίας τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου Β΄ τοῦ Κυπρίου (1241-1290). Κατερίνη 1998 (ἐκδ. «Ἐπέκταση»).

Ἡ Μετάνοια κατὰ τὴν Ὀρθόδοξον Καθολικὴν Ἐκκλησίαν. Ἀθῆναι 1998.

	1996		
185.	Δημήτριος Μόσχος (καθηγητὴς Μ.Ε., νῦν δὲ Λέκτωρ Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	5.3.1996
186.	Ἀρετὴ Δημοσθένους—Πασχαλίδου (νῦν ἐπιστημ. συνεργάτις Παν/μίου Κύπρου)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας)	17.5.1996
187.	Merawi Mellesse [αἰθ.]	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας) [εἰδ. τύπου]	17.5.1996
188.	Νεκτάριος Παπαδόπουλος (Ε.Δ.Τ.Π. Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	27.6.1996
189.	Ἄγγελος Βαλλιανᾶτος (καθηγητὴς Μ.Ε. καὶ νῦν Σχολικὸς Σύμβουλος)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας)	18.10.1996
190.	Κυριακὸς (Γκάρυ) Βατσικούρας (νῦν Βοηθὸς στὸ Ἰνστιτοῦτο Μεταπτυχιακῶν Σπουδῶν Ὀρθοδόξου Θεολογίας στὴ Γενεύη)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	14.11.1996
	1997		
191.	(πρεσβ.) Γεώργιος Ἀττίε [λιβαν.] (καθηγητὴς Μπελεμεντείου Ἐκκλ. Σχολῆς Πατριαρχείου Ἀντιοχείας ἐν Λιβάνῳ)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	5.3.1997
192.	Κωνσταντῖνος Μπελέζος (νῦν Ἐπίκ. Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	5.3.1997
193.	Βασίλειος Καραγιῶργος (νῦν ὑπεύθυνος ἐκδ. οἴκου «Διήγηση»)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	20.6.1997

«Πλατωνισμὸς ἢ Χριστιανισμός;»: Οἱ φιλοσοφικὲς προϋποθέσεις τοῦ ἀντιησυχασμοῦ τοῦ Νικηφόρου Γρηγορᾶ (1293-1361). Ἀθήνα 1998 (ἐκδ. «Παρουσία»).

Ἡ λύση τοῦ γάμου στὸ Μουσουλμανικὸ Δίκαιο, μὲ εἰδικὴ ἀναφορὰ στὰ προβλήματα τῶν μεικτῶν γάμων. (Ἔρευνα νομικὴ–θρησκειολογική). Λευκωσία 1996 [σὲ νέα ἐπηυξημένη ἔκδοση ὑπὸ τὸν τίτλο: *Γυναίκα καὶ Ἰσλάμ. Τὸ διαζύγιο καὶ οἱ μικτοὶ γάμοι. (Ἔρευνα νομικὴ-θρησκειολογική).* Ἀθήνα 2005 («Ἀκρίτας»].

Ἡ λατρεία τῆς Αἰθιοπικῆς Ἐκκλησίας σὲ σχέση μὲ τὴ λατρεία τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ. Ἀθήνα 1996 [μὴ ἐκδεδομένη].

Αἱ ἀπαρχαὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν Κρήτῃ. Ἀθῆναι 1996 [μὴ ἐκδεδομένη].

Ἀπὸ τὴν Ἱεραποστολὴ στὴν Ἐπικοινωνία: Ἡ περίπτωση τῶν Μεννονιτῶν στὴν Ἑλλάδα (1950-1977). Ἀθήνα 1999 (ἐκδ. «Ἄρτος Ζωῆς»).

Ἡ ἔννοια τοῦ θανάτου κατὰ τὸν ἅγιο Γρηγόριο Νύσσης. Ἀθήνα–Κατερίνη 1999 (ἐκδ. «Ἐπέκταση») (= Θεολογία καὶ Ἱστορία: 13).

Ἡ κλῆσις δι᾽ ἄνοδον εἰς τὸν οὐρανὸν (ὑπὸ τὸ φῶς τῆς βιβλικῆς καὶ πατερικῆς παραδόσεως). Ἀθήνα 1997 [μὴ ἐκδεδομένη].

Ἡ «Ἑρμηνεία» τοῦ Οἰκουμενίου τοῦ Σχολαστικοῦ στὴν Ἀποκάλυψη τοῦ Ἰωάννου. (Ἱστορικὴ καὶ μεθοδολογικὴ προσέγγιση). Ἀθῆναι 1999 (= Κέντρον Ἐρεύνης Βυζαντίου τῆς Ἑταιρείας τῶν Φίλων τοῦ Λαοῦ: 8).

Τὸ ζήτημα τῆς σχέσεως Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας κατὰ τὴν περίοδο τῆς Ἐπαναστάσεως (1821). Ἀθήνα 1998 (ἐκδ. «Διήγηση»).

194.	Berge Traboulsi [λιβαν.]	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	20.6.1997
195.	Χρῆστος Τερέζης (μετέπειτα Καθηγητὴς Τμήματος Φιλοσοφίας Σχολῆς Ἀνθρωπιστικῶν καὶ Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν Παν/μίου Πατρῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας)	18.9.1997
196.	(πρεσβ.) Κωνσταντῖνος Παπαδόπουλος (νῦν Ἐπ. Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας)	10.10.1997
197.	(ἀρχιμ.) Χρυσόστομος (Χρῆστος) Παπαθανασίου (δικαστικός, νῦν ἱεροκῆρυξ Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας)	24.10.1997
198.	(πρεσβ.) Βασίλειος Θερμὸς (παιδοψυχίατρος)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας)	19.12.1997
199.	(πρεσβ.) Ἀδαμάντιος Αὐγουστίδης (ψυχίατρος, ὑπεύθυνος Κέντρου Ψυχικῆς Ὑγιεινῆς, νῦν δὲ Λέκτωρ Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας)	19.12.1997
	1998		
200.	Εὐαγγελία Δάφνη (ἐπιστημ. Συνεργάτις Ἀκαδημίας Ἐπιστημῶν καὶ Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Γοττίγγης).	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας)	9.1.1998
201.	(πρεσβ.) Θεόδωρος Κουμαριανὸς (φυσικός καὶ νῦν Λέκτωρ Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας)	23.6.1998
202.	Μαρία Βασιλειάδου (ἰατρός, εἰδ. σύμβουλος Ψυχιατρικῆς Κλινικῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν, Δ/ντρια Κέντρου Πρόληψης Ψυχικῆς Ὑγείας Παν/μίου Ὀξφόρδης)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας)	23.10.1998

Ἡ Οὐνία στὸ Πατριαρχεῖο Ἀντιοχείας καὶ οἱ σχέσεις Ὀρθοδόξων καὶ Οὐνιτῶν στὸ Λίβανο (1722-1848). Ἀθῆναι 1997 [μὴ ἐκδεδομένη].

Ἡ σχέση θεολογίας–φιλοσοφίας στὸν ἅγιο Γρηγόριο τὸν Παλαμᾶ. Ἀθήνα 1996 [ἐκδεδομένη ὑπὸ τὸν τίτλο: *Ἡ θέση τῆς ἑλληνικῆς Φιλοσοφίας στὴν Ὀρθόδοξη Ἀνατολή. Σπουδὴ στὸν ἅγιο Γρηγόριο Παλαμᾶ.* Θεσσαλονίκη 1995 (ἐκδ. Π. Πουρναρᾶ)].

Οἱ ἅγιοι Μάρτυρες εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν πίστιν τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας. Ἀθῆναι 1997 [μὴ ἐκδεδομένη].

Τὸ «κατ᾽ ἀκρίβειαν» Βάπτισμα καὶ οἱ ἐξ αὐτοῦ παρεκκλίσεις. Ἀθήνα 1997 [ὑπὸ ἔκδοση].

Ἡ ἱερατικὴ κλίση ὡς ψυχολογικὸ γεγονός. Ἀθήνα 1998 (ἔκδ. Ἱ. Μητροπόλεως Θηβῶν καὶ Λεβαδείας).

Ἡ ἀνθρώπινη ἐπιθετικότητα. (Ποιμαντικὴ καὶ ψυχολογικὴ προσέγγιση στὴν Κλίμακα τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Σιναΐτου). [Ἀθήνα] 1999 (ἐκδ. «Ἀκρίτας») (= Βιβλιοθήκη Ἱ. Μητροπόλεως Θηβῶν καὶ Λεβαδείας: 8).

נחשׁ -Ὄφις: Γενέσεως 3 καὶ Ἠσαΐου 27.1 ὑπὸ τὸ φῶς καὶ τῶν Α´ Βασιλ. 22.19-23, Ἰὼβ 1.6-12· 2.1-7 καὶ Ζαχ. 3.1-2. (Συμβολὴ εἰς τὴν ἔρευναν τῆς γλώσσης καὶ τῆς θεολογίας τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἐξ ἐπόψεως μασωριτικοῦ κειμένου καὶ μεταφράσεως τῶν Ἑβδομήκοντα). Ἀθῆναι – Göttingen 1997.

Οἱ εὐχὲς Μετανοίας καὶ οἱ ἀκολουθίες Ἐξομολογήσεως στὰ ἑλληνικὰ χειρόγραφα Εὐχολόγια ἀπὸ τὸν Η´ ἕως τὸν ΙΓ´ αἰ. Ἀθήνα 1998 [μὴ ἐκδεδομένη].

Ψυχοσωματικὴ φυσιολογία καὶ παθολογία κατὰ τὸν ἅγιο Νικόδημο τὸν Ἁγιορείτη. Ἀθήνα 1998 [μὴ ἐκδεδομένη].

203.	(πρεσβ.) Δημήτριος Τζέρπος (Γραμματεὺς Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν ἐπὶ τῆς Θ. Λατρείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, νῦν δὲ Ἀν. Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας)	21.12.1998
204.	(ἀρχιμ.) Ἀμβρόσιος - Ἀριστοτέλης Ζωγράφος (κληρικὸς Ἐξαρχίας Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐν Κορέᾳ, νῦν ἐπίσκοπος Ζήλων)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας)	21.12.1998
	1999		
205.	Πανωραία Κουφογιάννη – Καρκανιᾶ (ἐπιστημ. συνεργάτις, νῦν δὲ Λέκτωρ Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας)	27.4.1999
206.	Δημήτριος Μπαλαγιῶργος (νῦν Λέκτωρ Τμήματος Μουσικῶν Σπουδῶν Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας)	11.6.1999
207.	Σωτήριος Δεσπότης (καθηγητὴς Μ.Ε. ἐν Γερμανίᾳ, νῦν δὲ Ἐπ. Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας)	11.6.1999
	2000		
208.	(ἀρχιμ.) Μάξιμος (Μίλαν) Βασίλιεβιτς [σέρβ.] (νῦν Λέκτωρ Θεολ. Σχολῆς Βελιγραδίου)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	4.2.2000
209.	(πρεσβ.) Youssef (Ἰωσὴφ) Roufael Samaan [σύρ.] (κληρικὸς Ὀρθ. Πατριαρχείου Ἀντιοχείας ἐν Ἀμερικῇ)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	29.2.2000
210.	(πρεσβ.) Παναγιώτης (Peter) Τσάμπηρας (καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Τιμίου Σταυροῦ Βοστώνης)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	29.2.2000
211.	Αἰκατερίνη Τσέκου (καθηγήτρια Μ.Ε.)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	12.5.2000

Ἡ ἀκολουθία τοῦ νεκρωσίμου Εὐχελαίου κατὰ τὰ χειρόγραφα Εὐχολόγια τοῦ ΙΔ΄-ΙΣΤ΄ αἰ. (Συμβολὴ στὴν ἱστορία καὶ τὴ θεολογία τῆς χριστιανικῆς λατρείας). Ἀθήνα 2000 (= Ἵδρυμα Βυζαντινῆς Μουσικολογίας· Λατρειολογήματα: 1).

Ὁ Γαβριὴλ Θεσσαλονίκης καὶ τὸ ἀποδιδόμενο εἰς αὐτὸν ἀνέκδοτο Ὁμιλιάριο. (Γραμματολογική, φιλολογικὴ καὶ θεολογικὴ μελέτη). Θεσσαλονίκη 2007 (= ΚέντροΒυζαντινῶν Ἐρευνῶν· Βυζαντινὰ Κείμενα καὶ Μελέται: 44).

Ἡ εἰκόνα τοῦ ἀνθρώπου στὸν Erich Fromm ἐξ ἐπόψεως Ὀρθοδόξου Ποιμαντικῆς Ψυχολογίας. Ἀθήνα 1999 [μὴ ἐκδεδομένη].

Ἡ ψαλτικὴ παράδοση τῶν ἀκολουθιῶν τοῦ βυζαντινοῦ Κοσμικοῦ Τυπικοῦ. Ἀθήνα 2001 (= Ἵδρυμα Βυζαντινῆς Μουσικολογίας· Μελέται: 6).

Ἡ ἐπουράνιος Λατρεία στὰ κεφάλαια 4-5 τῆς Ἀποκαλύψεως τοῦ Ἰωάννη. Wiesbaden 2000.

«Ὁ ἄνθρωπος τῆς ἐν Χριστῷ κοινωνίας»: "Μετοχὴ Θεοῦ" στὴ θεολογικὴ ἀνθρωπολογία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ τοῦ ἁγίου Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ. Ἀθήνα 1999 [μὴ ἐκδεδομένη].

Ἡ περὶ τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος διδασκαλία τοῦ ἀποστόλου Παύλου κατὰ τὴν ἑρμηνείαν τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου. Ἀθῆναι 1999 [μὴ ἐκδεδομένη].

Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀθῆναι 1999 [σὲ νέα ἔκδοση ἀπὸ τὴν «Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Ἀθήνα 2004].

Ἡ μόνωση τοῦ σύγχρονου πιστοῦ στὸ γάμο καὶ ἡ ἐν Χριστῷ ἐκκλησιολογικὴ ὑπέρβασή της. Ἀθήνα 1999 [μὴ ἐκδεδομένη].

212.	(ἀρχιμ.) Ἱερεμίας (Παναγιώτης) Φούντας (ἱεροκῆρυξ Ἱ. Μητροπόλεως Μεγάρων καὶ Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, νῦν δὲ Μητροπολίτης Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως, Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	5.6.2000
213.	(πρεσβ.) Ἄγγελος Παπουτσῆς (καθηγητὴς Μ.Ε.)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	5.6.2000
214.	Δημήτριος Θεοχάρης (Σχολικὸς Σύμβουλος)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας)	27.9.2000
215.	Κωνσταντῖνος Καραγκούνης (καθηγητὴς Μ.Ε.)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας)	27.9.2000
216.	(πρεσβ.) Κωνσταντῖνος Τερζόπουλος (κληρικὸς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας)	27.9.2000
	2001		
217.	Νικόλαος Νευράκης (Σχολικὸς Σύμβουλος θεολόγων)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	24.5.2001
218.	Κωνσταντῖνος Μανίκας (ἐπιστ. συνεργάτης, νῦν δὲ Λέκτωρ Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	5.6.2001
219.	(πρεσβ.) Σπυρίδων Ἀντωνίου (καθηγητὴς Μ.Ε.)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας)	26.1.2001
220.	Πέτρι Πιρόινεν [φινλ.] (κληρικὸς Ὀρθ. Ἀρχιεπισκοπῆς Φινλανδίας)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας)	26.1.2001
	2002		
221.	Σπυρίδων Καρύδης (καθηγητὴς Μ.Ε.)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	9.4.2002

Ἡ περὶ προϋπάρξεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ διδασκαλία τῆς Ἁγίας Γραφῆς κατὰ τὸν ἱερὸν Χρυσόστομον. Ἀθῆναι 2002.

Ἡ σχέση τῆς ποιήσεως τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου πρὸς τὴν ποίηση τῶν Ἑλλήνων Κλασσικῶν. Ἀθήνα 1999 [μὴ ἐκδεδομένη].

Ἡ χρῆσις τῶν χριστιανικῶν συμβόλων καὶ συμβολικῶν φράσεων ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Χριστιανικῇ Ἀγωγῇ τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὸν Κλήμεντα Ἀλεξανδρέα. Ἀθῆναι 2000 [μὴ ἐκδεδομένη].

Ἡ παράδοση καὶ ἐξήγηση τοῦ μέλους τῶν Χερουβικῶν τῆς βυζαντινῆς καὶ μεταβυζαντινῆς Μελοποιΐας. Ἀθῆναι 2003 (=Ἵδρυμα Βυζαντινῆς Μουσικολογίας· Μελέται: 7).

Ὁ Πρωτοψάλτης τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας Κωνσταντῖνος Βυζάντιος. (Ἡ συμβολὴ στὴν ψαλτικὴ Τέχνη). Ἀθῆναι 2004 (=Ἵδρυμα Βυζαντινῆς Μουσικολογίας· Μελέται: 9).

Ἡ ἀρετὴ τῆς ἐγκρατείας κατὰ τὸν ἱερὸν Χρυσόστομον. Ἀθῆναι 2003.

Σχέσεις Ὀρθοδοξίας καὶ Ρωμαιοκαθολικισμοῦ στὴν Ἑλλάδα κατὰ τὴ διάρκεια τῆς Ἐπαναστάσεως (1821-1827). Συμβολὴ στὴν Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος. Ἀθήνα 2002.

Τὸ Εἱρμολόγιον καὶ ἡ παράδοση τοῦ μέλους του. Ἀθῆναι 2004 (=Ἵδρυμα Βυζαντινῆς Μουσικολογίας· Μελέται: 8).

Ἡ θεία Λειτουργία τοῦ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου εἰς τὴν Φινλανδικήν. Ἀθήνα 2001 [μὴ ἐκδεδομένη].

Ὀρθόδοξες ἀδελφότητες καὶ συναδελφικοὶ ναοὶ στὴν Κέρκυρα (15ος - 19ος αἰ.). Συμβολὴ στὴν Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία τῆς Ἑπτανήσου. Ἀθήνα 2006 (ἐκδ. Ἀθ. Σταμούλη).

222.	(ἀρχιμ.) Καλλίστρατος Κων/νος Οἰκονόμου (κληρικὸς Ἱ. Μητροπόλεως Μεγάρων)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	22.10.2002
223.	Ἰωάννης Παναγιωτόπουλος (καθηγητὴς Μ.Ε., συνεργάτης δὲ νῦν Ἑλληνικοῦ Ὑπουργείου Τύπου)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	7.11.2002
224.	Χριστίνα Χ. Κολοβοῦ (ἐκπαιδευτικὸς)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	16.12.2002
225.	Ἰωάννης Φριλίγκος (καθηγητὴς Μ.Ε.)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	16.12.2002
	2003		
226.	Σοφία Τσιλιμιδοῦ (καθηγήτρια Μ.Ε.)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	23.5.2003
227.	Γεώργιος Λαμπριανίδης (Σχολικὸς Σύμβουλος στὴν Κύπρο)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	23.5.2003
228.	Σταμάτιος Χατζησταματίου (ἐπιστ. Βοηθὸς, νῦν δὲ Λέκτωρ Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	23.5.2003
229.	Εὐάγγελος Πονηρός (καθηγητὴς Μ.Ε.)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	4.6.2003
230.	Μιχαὴλ Γαλενιανός	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	4.7.2003
231.	(πρεσβ.) Kasombo (Θεότιμος) Tshala (κληρικὸς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	4.7.2003
232.	Εὐάγγελος Κασιμέρης (καθηγητὴς Μ.Ε.)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	5.11.2003

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Γεωργίου Σκύρου, μετόχιο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Μεγίστης Λαύρας. Ἀθήνα 2002 [μὴ ἐκδεδομένη].

Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Μεθόδιος Α΄ ὁ Ὁμολογητὴς (843-847) καὶ τὸ ἔργο του. Ἀθήνα 2003.

Τὸ παιδαγωγικὸ ἔργο Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρεως. Ἀθῆναι 2002 [μὴ ἐκδεδομένη].

Ὁ ἁγιογράφος Κωνσταντῖνος Φανέλλης καὶ τὸ ἔργο του. Ἀθῆναι 2005 (= ἐκδ. Κληροδοτήματος Βασιλικῆς Δ. Μωραΐτου).

Ἡ περὶ ἀπολυτρώσεως διδασκαλία τοῦ ἀποστόλου Παύλου ὑπὸ τὸ φῶς τῆς Πατερικῆς ἑρμηνείας. Ἀθήνα 2003 [μὴ ἐκδεδομένη].

Ὁ Μέγας Φώτιος ὡς ἑρμηνευτὴς τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Ἀθήνα 2003 [μὴ ἐκδεδομένη].

Τὸ κατὰ Θωμᾶν Εὐαγγέλιον καὶ ἡ σχέσις αὐτοῦ πρὸς τὰ κανονικὰ Εὐαγγέλια. Ἀθῆναι 2003 [μὴ ἐκδεδομένη].

Ἡ συμβολὴ τοῦ Θεοφυλάκτου ἀρχιεπισκόπου Ἀχρῖδος στὴν ἑρμηνεία τοῦ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγελίου. Ἀθῆναι 2002 [μὴ ἐκδεδομένη].

Ὁ φθόνος ὡς πρόσκομμα στὴν ἠθικὴ τελείωση. Ἀθήνα 2003 [μὴ ἐκδεδομένη].

Ἡ προσέγγιση τοῦ Θείου κατὰ τὴ φιλοσοφία τῶν Bantu τῆς Ἀφρικῆς. Ἀθήνα 2003 [μὴ ἐκδεδομένη].

Ὁ Νεόφυτος Μπόσβελι καὶ ἡ στάση του ἔναντι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ἀθήνα 2003 [μὴ ἐκδεδομένη].

233.	Ἀλεξάνδρα Παλάντζα (ΕΤΕΠ Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	22.12.2003
234.	Γεώργιος Καρκάνης	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας)	9.5.2003
235.	Ἠλίας Λιαμῆς (καθηγητὴς Μ.Ε.)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας)	9.5.2003
236.	(πρεσβ.) Γεώργιος Εὐθυμίου (μόνιμος Βοηθός, νῦν δὲ Λέκτωρ Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας)	9.5.2003
237.	Βαρβάρα Χ. Γιαννακοπούλου (ἐπιστ. συνεργάτις, νῦν δὲ Λέκτωρ Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας)	9.5.2003
238.	Γεώργιος Κ. Παίδαρος (μόνιμος Βοηθός, μετέπειτα δὲ Ἀν. Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας)	9.5.2003
239.	Ἀριστοφάνης Ζαμπακίδης (καθηγητὴς Ἀνωτέρας Ἐκκλ. Ἐκπαιδεύσεως)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας)	23.6.2003
240.	Εὐαγγελία Διαμάντη-Τσαγκαρλῆ (καθηγήτρια Μ.Ε.)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας)	23.6.2003
241.	Στέφανος Κουμαρόπουλος (καθηγητὴς Μ.Ε.)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας)	23.6.2003
	2004		
242.	Γεώργιος Ρούκαλης (καθηγητὴς Μ.Ε.)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	9.2.2004
243.	Χαράλαμπος Καμηλάκης (κληρικὸς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Κρήτης)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	20.4.2004

Ὁ Ἐσχατολογικὸς Προφήτης. Ἀθήνα 2003 [μὴ ἐκδεδομένη].

Τὸ Μπεναὶ Χα Ἐλωχεὶμ (Γεν. 6,2) καὶ ἡ ἑρμηνεία του. Ἀθῆναι 2003 [μὴ ἐκδεδομένη].

Ἀνθρωπολογία Θεολήπτου Φιλαδελφείας τοῦ Ὁμολογητοῦ. Ἀθήνα 2003 [μὴ ἐκδεδομένη].

Ἡ ποιμαντικὴ ἀντιμετώπισις τοῦ προβλήματος τῶν ἐξισλαμισμῶν ὑπὸ τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ. Ἀθῆναι 2003 [μὴ ἐκδεδομένη].

Ἡ Ποιμαντικὴ Θεολογία τοῦ ἁγίου Νεκταρίου Πενταπόλεως. Πράξη καὶ θεωρία. Ἀθήνα 2003 [μὴ ἐκδεδομένη].

Ἡ ἔννοια τῆς ἀθανασίας στὴν Ἀρχαία Ἑλλάδα. Ἡ ψυχοσωματικὴ ὑπόσταση τοῦ ἀνθρώπου στὸν Ὅμηρο. Ἀθήνα 2003 [μὴ ἐκδεδομένη].

Νεόφυτος Δούκας. Ὁ Ἠπειρώτης λόγιος ἱερομόναχος καὶ τὸ ἐκπαιδευτικό του ἔργο. Συμβολὴ στὴν ἱστορία τῆς Νεοελληνικῆς Ἐκπαίδευσης. [Θεσσαλονίκη] 2005 (ἐκδ. Ἀδελφῶν Κυριακίδη).

Ἡ Πατερικὴ διδαχὴ στὰ κατηχητικὰ σχολεῖα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἱστορικὴ ἀναδρομὴ καὶ διδακτικὴ ἀξιοποίηση. Ἀθήνα 2003 (ἐκδ. «Λύχνος»).

Ἡ συμβουλευτικὴ διάσταση τοῦ ἔργου τοῦ θεολόγου καθηγητῆ στὴ Δευτεροβάθμια Ἐκπαίδευση. Ἀθήνα 2003 [μὴ ἐκδεδομένη].

Ὁ Ἀπόστολος Μακράκης ὡς ἑρμηνευτὴς τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Ἀθῆναι 2004 [μὴ ἐκδεδομένη].

Ἀντώνιος Χατζηγεωργίου Βεβελάκης. Ρεθύμνιος Κρὴς Ζωγράφος (1819-1914). Ἀθήνα 2004 [μὴ ἐκδεδομένη].

244.	Σοφία Κοκκινάκη (καθηγήτρια Μ.Ε.)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	5.5.2004
245.	Εὐλαμπία Χόπτηρη (καθηγήτρια Μ.Ε.)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	5.5.2004
246.	Πορφύριος Πέριτς [σέρβ.] (Βοηθὸς Ἐπίσκοπος Ἐγαρίου)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	17.5.2004
247.	Θεόδωρος Ἀλεξόπουλος	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	30.6.2004
248.	Χρῆστος Καραγιάννης (ἐπιμελητὴς περιοδικῶν «Ἐκκλησία» καὶ «Θεολογία» τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	30.6.2004
249.	Ντράζεν Πέριτς [σέρβ.] (νῦν Λέκτωρ Θεολ. Σχολῆς Βελιγραδίου)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	30.9.2004
250.	Ἰωάννης Μεσολωρᾶς (κληρικὸς Ἱ. Μητροπόλεως Κερκύρας)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	30.9.2004
251.	Γεώργιος Ἀζὶζ Ἀβραάμ [κόπτ.] (ἐκπαιδευτικὸς στὴν Αἴγυπτο)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας) [εἰδ. τύπου]	30.9.2004
252.	Ἀθανάσιος Ἀντωνόπουλος	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	30.9.2004
253.	Μαρίνα Κολοβοπούλου (ΕΔΤΠ, νῦν δὲ Λέκτωρ Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	30.9.2004
254.	Ἀθανάσιος Μελισσάρης (νῦν Ἐπ. Καθηγητὴς Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας)	30.6.2004

Πατερικὲς χρήσεις στὰ ἑρμηνευτικὰ Ὑπομνήματα τοῦ Οἰκουμενίου (Πράξεις, Ἐπιστολὲς Παύλου, Καθολικὲς Ἐπιστολὲς. Ἀθήνα 2004 [μὴ ἐκδεδομένη].

Πτώση καὶ Σωτηρία στὴν Κατήχηση τῆς Χαϊδελβέργης. Κριτικὴ θεώρηση ἀπὸ ὀρθόδοξη ἄποψη. Ἀθῆναι 2004 [μὴ ἐκδεδομένη].

Τὸ δυνατὸν τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν Ἀπόστολον Παῦλον κατὰ τὸν Ἰωάννην Χρυσόστομον. Ἀθῆναι 2004 [μὴ ἐκδεδομένη].

Τὸ "εἶναι" κατὰ τὴ διδασκαλία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου Νύσσης. (Διερεύνηση τῆς ὀντολογίας τοῦ Καππαδόκη Πατέρα μὲ συγκριτικὲς ἀναφορὲς στὴ νεοπλατωνικὴ σκέψη τοῦ 3ου αἰ. καὶ τὰ ἀρεοπαγιτικὰ ἔργα). Ἀθῆναι 2006 (ἐκδ. Γρηγόρη).

Ἡ ἔννοια τοῦ "ὑπολοίπου" στὴν Παλαιὰ Διαθήκη. Ἀθήνα 2006.

Τὸ πρόβλημα τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ στὸν Ἅγιο Γρηγόριο τὸν Θεολόγο. Ἀθήνα 2004 [μὴ ἐκδεδομένη].

Τὸ ἔντυπο Πεντηκοστάριο καὶ ἡ ἐκδοτικὴ ἐξέλιξή του. Συμβολὴ στὴν ἱστορία τοῦ Ὀρθοδόξου ἑλληνικοῦ λειτουργικοῦ βιβλίου. Ἀθήνα 2004 [μὴ ἐκδεδομένη].

Σεβήρου Ἴμπν Ἄλ Μοκαφά, ἐπισκόπου Ἀσμονὶν Ἑρμουπόλεως τῆς Αἰγύπτου (905-987). (Πρώτη προσπάθεια προσέγγισης τῆς θεολογικῆς διδασκαλίας). Ἀθήνα 2004 [μὴ ἐκδεδομένη].

Μυστικὸς Δεῖπνος - Θεία Εὐχαριστία. Ἡ ἐξέλιξις ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν τῆς Καινῆς Διαθήκης εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν παράδοσιν τῶν τριῶν πρώτων αἰώνων. Ἀθῆναι 2004 [μὴ ἐκδεδομένη].

Ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου στὸ ἔργο τοῦ Ἰωάννη Φιλοπόνου De Opificio Mundi καὶ ἡ σ' αὐτὸ ἐπίδραση τῆς Ἑξαημέρου τοῦ Μ. Βασιλείου. Ἀθῆναι 2004 [μὴ ἐκδεδομένη].

Ἡ ἀνθρωπολογικὴ ἀξία τῆς Νυχθημέρου Ἀκολουθίας. Ποιμαντικὴ καὶ ψυχολογικὴ προσέγγιση. Ἀθήνα 2004 [μὴ ἐκδεδομένη].

255.	(πρεσβ.) Νικόλαος Σαββόπουλος (κληρικὸς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας)	19.2.2004
256.	Εἰρήνη Χριστινάκη-Γλάρου (νομικός, νῦν δὲ Ἐπ. Καθηγήτρια Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας)	19.2.2004
257.	Ἑλένη Γιαννακοπούλου (νῦν Λέκτωρ Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας)	30.6.2004
258.	Σωτήριος Λιόσης (στρατιωτικὸς ἐ.ἀ.)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας)	30.6.2004
	2005		
259.	Δημήτριος Παπανικολάου	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	19.1.2005
260.	Μιχαὴλ Μαριόρας (καθηγητὴς Μ.Ε.)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	11.4.2005
261.	Ἰωάννης Φειδᾶς (καθηγητὴς Μ.Ε.)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	26.5.2005
262.	Γεώργιος Σταυρόπουλος-Γιουσπασόγλου	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	28.6.2005
263.	Ἀπόστολος Μιχαηλίδης (καθηγητὴς Μ.Ε.)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	28.6.2005
264.	Maged Hanna [κόπτ.] (ἐκπαιδευτικὸς ἐν Αἰγύπτῳ)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας) [εἰδ. τύπου]	16.12.2005

Ἡ σύγκληση τῆς Συνόδου Φερράρας-Φλωρεντίας μὲ βάση τὸ ἔργο τοῦ Σιλβέστρου Συροπούλου καὶ τὶς παράλληλες πηγές. Ἀθήνα 2004 [μὴ ἐκδεδομένη].

Ἡ ἀρχὴ τῆς νομιμότητας στοὺς Ἱεροὺς Κανόνες (Nullum crimen nulla poena sine lege) -I- Ἡ ἀρχὴ τῆς μὴ ἀναδρομικότητας στοὺς Ἱεροὺς Κανόνες τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων (Nullum crimen nulla poena sine lege praevia). Ἡ σπουδὴ τῆς περιπτώσεως. Ἀθήνα 2004 [ὑπὸ δημοσίευση ἀπὸ τὶς ἐκδ. Ἀντ. Σάκκουλα].

Ἡ Ἐσχατολογία στὰ Πρακτικὰ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες. Ἀθήνα 2004 [μὴ ἐκδεδομένη].

Λόγοι ἄρσης τοῦ ἀδίκου στοὺς Ἱεροὺς Κανόνες σὲ σύγκριση μὲ τὸν Ἑλληνικὸ Ποινικὸ Κώδικα. Ἀθήνα 2004 [μὴ ἐκδεδομένη].

Χεὶρ Κυρίου ὡς σχέση Θεοῦ - ἀνθρώπου κατὰ τὸ βιβλίο τοῦ Ἰώβ. Ἀθήνα 2005 [μὴ ἐκδεδομένη].

Ἡ Shari'a καὶ τὸ νομικὸ σύστημα τοῦ Ἰσλάμ. Ἀθήνα 2005 [μὴ ἐκδεδομένη].

Ἡ γένεση τοῦ θεσμοῦ τῶν Συνόδων κατὰ τοὺς δύο πρώτους αἰῶνες. Ἀθήνα 2005 [μὴ ἐκδεδομένη].

Νηπτικὴ ὁρολογία καὶ θεματικὴ ἀπὸ τὸν βίο τοῦ Μ. Ἀντωνίου μέχρι τὴν ἐξήγησιν τοῦ Ἄσματος τῶν ἀσμάτων τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου Νύσσης. Ἀθῆναι 2005 [ἐκδεδομένη ὑπὸ τὸν τίτλο: *Νηπτικὴ Θεματικὴ τοῦ Δ΄ αἰώνα*. Ἀθήνα 2005 (ἐκδ. «Δόμος»)].

Ἡ θέση τῆς γυναίκας στὸν Ἰνδουισμό. Ἀθήνα 2005 [μὴ ἐκδεδομένη].

Τὸ Ὡρολόγιο τῆς Κοπτορθόδοξης Ἐκκλησίας κατὰ τὸν Codex Par. Arab. 107. Ἀθήνα 2005 [μὴ ἐκδεδομένη].

265.	(πρεσβ.) Λάμπρος Ἀνδρεάκης (κληρικὸς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας)	12.5.2006
266.	Σύρμω Βαϊραμίδου (καθηγήτρια Μ.Ε. στὴν Κύπρο)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας)	15.6.2006
267.	Δέσποινα Μιχάλαγα (ΕΤΕΠ Θεολ. Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν)	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	7.11.2006
268.	Laurentiu Popica [ρουμ.]	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας)	7.11.2006
269.	Ἀθανάσιος Δεσπότης	Διδάκτωρ Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θεολογίας)	20.11.2006

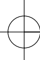
Ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὴ διδασκαλία τῶν μακαριανικῶν ἔργων. Ἀθήνα 2006 [μὴ ἐκδεδομένη].

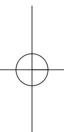
Ἐκκλησία καὶ κοινωνία στὴν προεπαναστατικὴ Ρωσία. Ἀθήνα 2006 [μὴ ἐκδεδομένη].

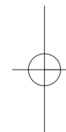
Συμβολὴ εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν τῆς Πελοποννήσου κατὰ τὴν Β΄ Ἑνετοκρατίαν. Ἀθῆναι 2006 [μὴ ἐκδεδομένη].

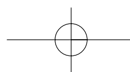
Τὸ πάθος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ στὴ Θεολογία τοῦ ἀποστόλου Παύλου. Ἀθήνα [μὴ ἐκδεδομένη].

Ἡ παραβολὴ τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ Λαζάρου. Συμβολὴ στὴ συγκριτικὴ μελέτη τῆς πατερικῆς καὶ σύγχρονης Ἑρμηνείας. Ἀθήνα [μὴ ἐκδεδομένη].

Γ΄. ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΩΝ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ (ΚΑΤ' ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ)[31]

- Ἀγγελόπουλος, Ἰωάννης (184)
- Ἀγουρίδης, Σάββας (43)
- Ἀζίζ Ἀβραάμ, Γεώργιος (251)
- Ἀλεβιζόπουλος, Ἀντώνιος (129)
- Ἀλεξόπουλος, Θεόδωρος (247)
- Ἀναστασίου, Ἰωάννης (53)
- Ἀνδρεάκης, Λάμπρος (265)
- Ἀνδριόπουλος, Παναγιώτης (81)
- Ἀντουράκης, Γεώργιος (118)
- Ἀντωνέσκου, Πέτρος (20)
- Ἀντωνίου, Σπυρίδων (219)
- Ἀντωνόπουλος, Ἀθανάσιος (252)
- Ἀρβανίτης, Ἀθανάσιος (60)
- Ἀττίε, Γεώργιος (191)
- Αὐγουστίδης, Ἀδαμάντιος (199)

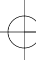
- Βαγιανός, Γεώργιος 156)
- Βαϊραμίδου, Σύρμω (266)
- Βαλλιανᾶτος, Ἄγγελος (189)
- Βασιλειάδης, Πέτρος (115)
- Βασιλειάδου, Μαρία (202)
- Βασίλιεβιτς, (Μίλαν) Μάξιμος (208)
- Βατσικούρας, Κυριακὸς (190)
- Βέλλας, Βασίλειος (14)
- Βεσελίνοβιτς, Ἀμβρόσιος (32)
- Βλάχος, Κωνσταντῖνος (135)
- Βολανάκης, Ἰωάννης (111)
- Βούγιτσιτς, Σρέτεν (10)
- Βουλγαράκης, Ἠλίας (91)
- Βούλγαρης, Χρῆστος (98)
- Βουρλῆς, Ἀθανάσιος (162)

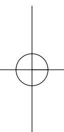
- Γαλενιανός, Μιχαὴλ (230)
- Γαλίτης, Γεώργιος (56)
- Γερομιχαλός, Ἀθανάσιος (40)
- Γεώργεβιτς, Εἰρηναῖος (11)
- Γεωργοπούλου, Νικολίτσα (75)
- Γιαννακοπούλου, Βαρβάρα (237)
- Γιαννακοπούλου, Ἑλένη (257)
- Γιαννόπουλος, Βασίλειος (105)
- Γιαννουλᾶτος, Ἀναστάσιος (94)
- Γιέφτιτς, Ἀθανάσιος (74)
- Γκόσεβιτς, Στόγιαν (48)
- Γόνης, Δημήτριος (131)
- Γρατσέας, Γεώργιος (61)
- Γρηγοριάδης, Κωνσταντῖνος (96)

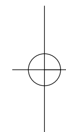
- Δακουρᾶς, Διονύσιος (152)
- Δάφνη, Εὐαγγελία (200)
- Δεληκωστόπουλος, Ἀθανάσιος (86)
- Δεντάκης, Βασίλειος (62)
- Δεσπότης, Ἀθανάσιος (269)
- Δεσπότης, Σωτήριος (207)
- Δημητρόπουλος, Παναγιώτης (44)
- Δημοσθένους—Πασχαλίδου, Ἀρετὴ (186)
- Διαμάντη-Τσαγκαρλῆ, Εὐαγγελία (240)

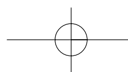
31. Η ἐσωτερικὴ παραπομπὴ γίνεται στὸν αὔξοντα ἀριθμὸ τοῦ προηγούμενου Πίνακα.

Χατζησταματίου, Σταμάτιος	(228)
Χατζόπουλος, Χαράλαμπος	(84)
Χόπτηρη, Εὐλαμπία	(245)
Χρήστου, Παναγιώτης	(37)
Χριστινάκη-Γλάρου, Εἰρήνη	(256)
Χριστινάκης, Παναγιώτης	(120)
Χρονόπουλος, Νικόλαος	(112)
Χώρας, Γεώργιος	(108)

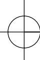
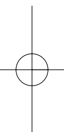
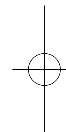
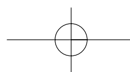

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΠΙΤΙΜΟΙ ΔΙΔΑΚΤΟΡΕΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

α) Ἀνακηρυχθέντες ἀπὸ τὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

1862

1. Κωνσταντῖνος Κοντογόνης: Καθηγητὴς Θεολογικῆς Σχολῆς (1837-1878) καὶ Πρύτανις Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

1870

2. Παναγιώτης Ρομπότης: πρεσβύτερος, Καθηγητὴς Θεολογικῆς Σχολῆς (1858-1875) καὶ Πρύτανις Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

1878

3. Γρηγόριος Παυλίδης, ὁ Βυζάντιος: Μητροπολίτης Χίου (1860-1877), Σερρῶν (1877-1879), Ἡρακλείας καὶ Ραιδεστοῦ (1879-1888).
4. Φιλόθεος Βρυέννιος: Μητροπολίτης Σερρῶν (1875-1877) καὶ Νικομηδείας (1877-1910), Καθηγητὴς καὶ Δ/ντὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης, Δ/ντὴς τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς.

1882

5. Προκόπιος Οἰκονομίδης: ὑφηγητής, μετέπειτα δὲ Καθηγητὴς Θεολογικῆς Σχολῆς (1891-1896) καὶ Μητροπολίτης Ἀθηνῶν (1869-1901).
6. Νικηφόρος Καλογερᾶς: ἀρχιμανδρίτης, Καθηγητὴς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν (1868-1883), μεταταῦτα δὲ ἀρχιεπίσκοπος Πατρῶν καὶ Ἠλείας.
7. Νικόλαος Δαμαλᾶς: Καθηγητὴς Θεολογικῆς Σχολῆς (1868-1892) καὶ Πρύτανις Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.
8. Σωκράτης Κολιάτσος: ἀρχιμανδρίτης (ἀπὸ τῆς τάξεως τῶν ἐγγάμων πρεσβυτέρων), Διευθυντὴς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, μετέπειτα δὲ ἀρχιεπίσκοπος Κορινθίας (1884-1899).

1887

9. Κωνσταντῖνος Βαλλιάδης: Μητροπολίτης Μυτιλήνης (1876-1893), μετέπειτα δὲ Ἐφέσου (1897) καὶ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως (1897-1901).
10. Ἰωάννης Ἀναστασιάδης: Μητροπολίτης Καισαρείας (1878-1902), Καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης (1867-1878).
11. Νεόφυτος Παγίδας: ἀρχιμανδρίτης τῆς ἐν Πετρουπόλει Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, διακεκριμένος συγγραφέας.

12. Ἰωάννης Σκαλτσούνης: νομικὸς καὶ συγγραφέας ἀπολογητικῶν ἔργων.
13. Dragomir Demetrescu: Καθηγητὴς Θεολογικοῦ Σεμιναρίου (1878-1891), Καθηγητὴς (1895-1926) καὶ Κοσμήτωρ Θεολογικῆς Σχολῆς Βουκουρεστίου, Δ/ντὴς Ὑπουργείου Θρησκευμάτων (1895-1899).

1893

14. Παρθένιος Κληντσνίνικ: Ρῶσος Ἐπίσκοπος Κάτω Δουνάβεως.

1901

15. Ζῆκος Ρώσης: Καθηγητὴς Θεολογικῆς Σχολῆς (1875-1911), Μέγας Εὐεργέτης Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.
16. Ἀναστάσιος Διομήδους Κυριακός: Καθηγητὴς Θεολογικῆς Σχολῆς (1868-1913), Πρύτανις Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ Μέγας Εὐεργέτης αὐτοῦ.
17. Προκόπιος Οἰκονομίδης: Μητροπολίτης Ἀθηνῶν (βλ. καὶ ἔτος 1882).

1905

18. Ἰωάννης Εὐταξίας: Καθηγητὴς Νομικῆς Σχολῆς (1881-1911), Πρύτανις Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ Μέγας Εὐεργέτης αὐτοῦ.
19. Κωνσταντῖνος Ράλλης: ὑφηγητὴς Νομικῆς, Γεν. Γραμματεὺς Ὑπουργείου Ἐκκλησιαστικῶν καὶ Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως, μετέπειτα δὲ Καθηγητὴς Θεολογικῆς (1910-1915) καὶ Νομικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, καθὼς καὶ Ἀκαδημαϊκός.

1910

20. Χρυσόστομος Παπαδόπουλος: πρεσβύτερος, διατελέσας Διευθυντὴς τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Σταυροῦ, μετέπειτα δὲ Καθηγητὴς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν (1914-1923), Μητροπολίτης καὶ πρῶτος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν (1923-1938), καθὼς καὶ Ἀκαδημαϊκός· Μέγας Εὐεργέτης Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

1912

21. Ἰωακεὶμ Γ΄ Δημητριάδης: (πρώην Βάρνης, ἐν συνεχείᾳ δὲ Θεσσαλονίκης) Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως (1878-1884, 1901-1912).
22. Φώτιος Περόγλου: (πρώην Φιλαδελφείας τῆς Παλαιστίνης, ἐν συνεχείᾳ δὲ Ναζαρὲτ) Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας (1900-1925).
23. Γρηγόριος Δ΄ Χαδδάδ: (πρώην ἀρχιεπίσκοπος Τριπόλεως τῆς Συρίας, 1890-1906) Πατριάρχης Ἀντιοχείας (1906-1928).
24. Δαμιανός: (πρώην Φιλαδελφείας τῆς Παλαιστίνης) Πατριάρχης Ἱεροσολύμων (1897-1931).

1919

25. Δωρόθεος Μαμμέλης: (πρώην Καλλιουπόλεως καὶ Μαδύτου, ἐν συνεχείᾳ δὲ Γρεβενῶν, καθὼς καὶ Νικουπόλεως καὶ Πρεβέζης) Μητροπολίτης Προύσης (1908-1921) καὶ τοποτηρητὴς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου (1918-1921).

1933

26. Κωνσταντῖνος Καλλίνικος: πρεσβύτερος, Μέγας Οἰκονόμος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, συγγραφέας.

1937

27. Βενιαμὶν Α´: (πρώην Ρόδου, ἐν συνεχείᾳ δὲ Σηλυβρίας, Φιλιππουπόλεως, Νικαίας καὶ –τέλος– Ἡρακλείας) Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως (1935-1946).
28. Διονύσιος Βαλεντίνσκυ: (πρώην Κρεμένετσκ, ἐν συνεχείᾳ δὲ Βολίνσκ) Μητροπολίτης Βαρσοβίας καὶ πάσης Πολωνίας, Καθηγητὴς Θεολογικῆς Σχολῆς Βαρσοβίας.
29. Χρύσανθος Φιλιππίδης: Μητροπολίτης Τραπεζοῦντος (1913-1938), ἀποκρισάριος Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου παρὰ τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος (ἀπὸ τὸ 1926), μεταταῦτα δὲ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν (1938-1941).
30. Γερμανὸς Στρηνόπουλος: (πρώην Σελευκείας) Μητροπολίτης Θυατείρων (1922-1951), Ἔξαρχος Δυτικῆς, Βορείου καὶ Κεντρώας Εὐρώπης, πρώην Καθηγητὴς καὶ Διευθυντὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης.
31. Ἰωάννης Μεσολωρᾶς: Καθηγητὴς Θεολογικῆς Σχολῆς (1898-1923) καὶ Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.
32. Κάλλιστος Μηλιαρᾶς: ἀρχιμανδρίτης Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων, Καθηγητὴς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Σταυροῦ, διευθυντὴς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ περιοδικοῦ «Νέα Σιὼν» καὶ συγγραφέας.
33. Stefan Zankow: πρεσβύτερος, Καθηγητὴς Θεολογικῆς Σχολῆς Σόφιας.
34. Nikolaij Gloubokovskij: Ρῶσος θεολόγος, Καθηγητὴς Πανεπιστημίων Πετρουπόλεως καὶ Σόφιας, Βελιγραδίου καὶ Πράγας.
35. Stefan Dimitrijevic: πρεσβύτερος, Καθηγητὴς Πανεπιστημίου Βελιγραδίου.
36. Ion Irineu Mihalcescu, Καθηγητὴς Θεολογικοῦ Σεμιναρίου (1894-1900), Καθηγητὴς (1904-1939) καὶ Κοσμήτωρ Θεολογικῆς Σχολῆς Βουκουρεστίου, βοηθὸς Ἐπίσκοπος Βουκουρεστίου (1936), Ἀρχιεπίσκοπος Ἰασίου καὶ Μητροπολίτης Μολδαβίας (1939-1947)

1953

37. Γεννάδιος Ἀραμπατζόγλου, τιτουλάριος Ἐπίσκοπος Σκοπέλου (1913-1925), Μητροπολίτης Ἡλιουπόλεως καὶ Θείρων (1925-1956).

1957

38. Μακάριος Γ´: (πρώην Κιτίου, 1948-1950) Ἀρχιεπίσκοπος καὶ Πρόεδρος τῆς Κύπρου (1950-1977).

β) Ἀνακηρυχθέντες ἀπὸ τὸ Τμῆμα Θεολογίας.

1990

1. Χρυσόστομος Κωνσταντινίδης: Μητροπολίτης Μύρων (1961-1991) καὶ μετέπειτα Ἐφέσου (1991-2006) [30.10.1990].
2. Ἰάκωβος Κουκούζης: πρώην Ἐπίσκοπος Μελίτης (1955-1956) καὶ τιτουλάριος Μητροπολίτης Μάλτας (1956-1959), Ἀρχιεπίσκοπος Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς (1959-1996) [30.10.1990].
3. Βαρθολομαῖος Ἀρχοντώνης: Μητροπολίτης Χαλκηδόνος (1973-1991), μεταταῦτα δὲ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως [καὶ τὸ ἔτος 1999 ἐπίτιμος Διδάκτωρ ὅλων τῶν Τμημάτων τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν] [26.11.1990].
4. Δαμασκηνὸς Παπανδρέου: Μητροπολίτης Ἑλβετίας (1982-2003) [Βλ. καὶ Πίνακα Διδακτόρων ἀρ. 69] [26.11.1990].
5. Διονύσιος Ψαριανός: πρώην Ἐπίσκοπος Ρωγῶν (1952-1957), Μητροπολίτης Κοζάνης (1957-2003) [3.12.1990].
6. Χρυσόστομος Θέμελης: πρώην Ἐπίσκοπος Θαυμάκου (1957-1965), Μητροπολίτης Μεσσηνίας (1965-) [3.12.1990].

1991

7. Παντελεήμων Καρανικόλας: πρώην Ἐπίσκοπος Ἀχαΐας (1958-1956), Μητροπολίτης Κορίνθου (1965-2006) [28.3.1991].

1998

8. Χρυσόστομος Κυκκώτης: πρώην Ἐπίσκοπος Κωνσταντίας (1968-1973) καὶ Μητροπολίτης Πάφου (1973-1977), Ἀρχιεπίσκοπος Νέας Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Κύπρου (1977-2006) [26.6.1998].

γ) Ἀνακηρυχθέντες ἀπὸ τὸ Τμῆμα Ποιμαντικῆς.

1992

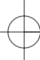
1. Ἀλέξιος Β΄ Μιχαήλοβιτς Ρύντιγκερ: (πρώην Ταλλίν) Πατριάρχης Μόσχας καὶ πάσης Ρωσίας (1990-) [18.6.1992].

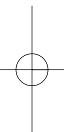
δ) Ἀνακηρυχθέντες ἀπὸ τὸ Τμῆμα Κοινωνικῆς Θεολογίας.

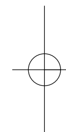
2006

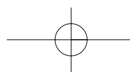
1. Johannes Gründel: Ὁμότιμος Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου [9.6.2006].
2. Γεώργιος Μπεμπῆς: Ὁμότιμος Καθηγητὴς Θεολογικῆς Σχολῆς Τιμίου Σταυροῦ Βοστώνης, ΗΠΑ [26.6.2006].

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΣΧΕΤΙΚΗ ΜΕ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Ἀριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, *Πρακτικὰ Α΄ Συμποσίου Θεολογικῶν Σχολῶν Ἀθηνῶν-Θεσσαλονίκης: Οἱ Θεολογικὲς Σπουδὲς στὴν Ἑλλάδα (Θεσσαλονίκη, 1-2 Ἰουνίου 2004)*. Θεσσαλονίκη 2005.

Βιογραφίαι ζώντων Καθηγητῶν (ἐπιτίμων, τακτικῶν καὶ ἐκτάκτων) Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Τόμ. Β΄, τεῦχ. α΄. Ἐν Ἀθήναις 1920.

Γιούλτση, Βασ., *Ἕλληνες πτυχιοῦχοι Ὀρθοδόξων Θεολογικῶν Σχολῶν 1941-1975. (Κοινωνιολογικὴ ἔρευνα)*. Θεσσαλονίκη 1977 (ἐκδ. Ἀδελφῶν Κυριακίδη).

Τοῦ ἰδίου, «Γυναῖκες θεολόγοι στὴν Ἐκπαίδευση. (Κοινωνιολογική, ποιμαντικὴ καὶ θεολογικὴ προσέγγιση τοῦ ρόλου καὶ τῆς εὐθύνης τους)», *Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρίδα Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης*, Τμῆμα Θεολογίας 9(1999) 67-82.

Δεντάκη, Βασ., «Ἱστορικά τινα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου, ἐν οἷς καὶ χρονικὸν σύντομον τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1979-1980», *Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὶς Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν* 24 (1979-80) 837-861 [= ἐπιτομὴ τμήματος ἀνεκδότου ἐργασίας τοῦ ἴδιου γιὰ τὴν Ἱστορία τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν].

Δημητριάδου, Δ. (ἐπιμ.), *Ἀπάνθισμα Βιογραφικὸν τῶν ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου ἐκλιπόντων τὸν βίον Καθηγητῶν αὐτοῦ (1837-1916)*. Ἀθῆναι 1916.

Ἐθνικὸ καὶ Καποδιστριακὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν - Θεολογικὴ Σχολή, *Πρακτικὰ Β΄ Συνεδρίου Θεολογικῶν Σχολῶν Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης: Θεολογικὲς Σχολὲς καὶ Ἐκκλησιαστικὴ Ἐκπαίδευση (Ἀθήνα, 23-24 Μαΐου 2005)*. Ἀθήνα 2005.

Κατάλογος Ἔκθεσης Ἐνθυμημάτων Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν: (1837-1987) Ἑκατὸν Πενήντα Χρόνια. Ἀθήνα 1987 (ἔκδ. Μουσείου Ἱστορίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν).

Κονιδάρη, Γερ., *Ἱστορία τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησ. Σχολῆς. (Εἰσαγωγὴ: Χρυσ. Ἀ. Παπαδοπούλου, Τὰ πρῶτα ἑβδομήκοντα πέντε ἔτη 1844-1919).* Ἐν Ἀθήναις 1969.

Κοντογιάννη, Σπ., «Ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν (1837-1987) ἐπὶ τῇ ἑκατονπεντηκονταετηρίδι», στὸ *Ἡμερολόγιον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος 1987.* Ἀθῆναι 1987 (ἔκδ. τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος), σ. ιε΄ - μζ΄ [καὶ ἀνάτυπον μετὰ ἀναγκαίων διορθώσεων καὶ προσθηκῶν].

Κωνσταντινίδη, Ἐμμ., «Τὰ 150 ἔτη τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς 1837-1987», στὸν Τόμο: *Ἀξίες καὶ Πολιτισμός. (Ἀφιέρωμα στὸν Καθηγητὴ Εὐάγγελο Θεοδώρου).* Ἀθῆναι 1991, σ. 329-338.

Λάππα, Κων., *Πανεπιστήμιο καὶ φοιτητὲς στὴν Ἑλλάδα κατὰ τὸν 19ο αἰ.* Ἀθήνα 1997 (διδ. διατριβὴ) [ὅπου καὶ εὐρύτερη βιβλιογραφία].

Μεταλληνοῦ, Γεωργ. (πρεσβ.), «Τὸ Πανεπιστήμιο στὰ μάτια τῶν ξένων», *Μικρὰ Ἱστορικά,* τεῦχ. Α΄. (Λευκωσία 1988), σ. 92-98.

Τοῦ ἰδίου, «Τὸ πρόβλημα τῶν σχέσεων ἑλληνικῆς καὶ γερμανικῆς θεολογίας τὸν ιθ΄ αἰώνα», *Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὶς Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν* 28 (1989) 483-494.

Τοῦ ἰδίου, «Ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν στὴ μέχρι σήμερα διαδρομή της», στὸν τόμο: *Πρακτικὰ Α΄ Συμποσίου Θεολογικῶν Σχολῶν Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης: Οἱ Θεολογικὲς Σπουδὲς στὴν Ἑλλάδα (Θεσσαλονίκη, 1-2 Ἰουνίου 2004).* Θεσσαλονίκη 2005, σ. 67-76.

Μπαλάνου, Δημ., «Ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. (Ἱστορικὴ ἐπισκόπησις 1837-1930)», στὸν Τόμο: *Ἐναίσιμα ἐπὶ τῇ τριακοστῇ ἐπετηρίδι τῆς ἐπιστημονικῆς δράσεως τοῦ Μακαριωτάτου Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου, ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος* (ἐπιμ. καὶ ἔκδ. Γρηγορίου Παπαμιχαήλ). Ἀθῆναι 1931, σ. 142-186.

Τοῦ ἰδίου, *Ἑκατονταετηρὶς 1837-1937: Α΄. Ἱστορία τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς.* Ἀθῆναι 1937.

Τοῦ ἰδίου, «Συνοπτικὴ ἱστορία τῶν πανεπιστημιακῶν Σχολῶν: Α΄. Θεολογικὴ Σχολή», *Νέα Ἑστία* 22 (1937) 1767-1772.

Μπέγζου, Μ., *Τὸ μέλλον τοῦ παρελθόντος. Κριτικὴ εἰσαγωγὴ στὴ Θεολογία τῆς Ὀρθοδοξίας.* Ἀθήνα 1992 (ἐκδ. «Ἁρμός»).

Μπελέζου, Κων., «Οἱ διδάκτορες τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν (ἀπὸ τὴν ἔναρξη τοῦ θεσμοῦ ἕως σήμερα: 1911-2000)»,

Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὶς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν 35 (2000) [= Τιμητικὸν ἀφιέρωμα εἰς Ἰωάννην Κ. Κορναράκην καὶ Μιχαὴλ Κ. Μακράκην], σ. 565-632.

Μπρατσιώτου, Παν., «Ἡ ἑλληνικὴ Θεολογία κατὰ τὴν τελευταίαν πεντηκονταετίαν», *Θεολογία* 19 (1948) 87-112.

Μωραΐτου, Δημ., «Θεολογικὴ Σχολὴ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν», *Θρησκευτικὴ καὶ Ἠθικὴ Ἐγκυκλοπαιδεία* 6 (1965) 267-269.

Νανάκη, Ἀνδρ. (μητροπολίτου Ἀρκαλοχωρίου), «Οἱ προκαθήμενοι τῶν πρεσβυγενῶν Πατριαρχείων τὸ 1912 ἀναγορεύονται ἐπίτιμοι Διδάκτορες τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν», *Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρίδα Θεολογικῆς Σχολῆς Α.Π.Θ.*, Τμῆμα Θεολογίας 13(2003) 233-246.

Οἰκονόμου, Ἠλ., *Αἱ Θεολογικαὶ Σχολαὶ εἰς τὴν διακονίαν τῆς Ἐκκλησίας.* Ἀθῆναι 1981.

Πανταζίδου, Ἰ., *Χρονικὸν τῆς α΄ πεντηκονταετηρίδος τοῦ Ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου.* Ἀθῆναι 1889.

Παπαδιαμάντη, Ἀλεξ., «Μεγαλείων ὀψώνια» [1912], ἔκδ. Ν. Δ. Τριανταφυλλοπούλου, *Ἅπαντα*, τόμ. Δ΄. Ἀθήνα 1985 (ἐκδ. «Δόμος»), σ. 421-430.

Παπαδοπούλου, Χρυσ., *Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος*. Ἀθῆναι 1920.

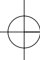
Περσελῆ, Ἐμμ., «Ἱστορικὲς πτυχὲς τῆς Ἑλληνικῆς Πανεπιστημιακῆς Παιδείας», *Θεολογία* 63 (1992) 735-791 [ὅπου καὶ εὐρύτερη βιβλιογραφία].

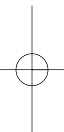
Podskalsky, Gerh., «Οἱ γνώσεις γιὰ τὴν ἑλληνικὴ θεολογία στὴ Γερμανία καὶ ἡ ἐπιρροὴ τῆς γερμανικῆς θεολογίας στὴν Ἑλληνικὴ Ὀρθοδοξία», στὸν συλλογικό Τόμο: (ἐπιμ. Εὐαγγ. Χρυσοῦ), *Ἕνας νέος κόσμος γεννιέται: Ἡ εἰκόνα τοῦ ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ στὴ γερμανικὴ Ἐπιστήμη κατὰ τὸν 19ο αἰ.* Ἀθήνα 1996 (ἐκδ. «Ἀκρίτας»), σ. 191-206.

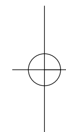
Σιμωτᾶ, Π.Ν., *Αἱ Θεολογικαὶ Σχολαὶ σήμερον.* Ἀθῆναι 1987.

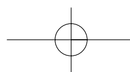
Σκαρπαλέζου, Ἀριστ. (ἐπιμ.), *Ἀπὸ τὴν Ἱστορίαν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. (Ἱστορικὰ κείμενα καὶ ἱστορικὰ στοιχεῖα).* Ἀθῆναι 1964.

Χρήστου, Παν., «Ἡ νεοελληνικὴ θεολογία στὸ σταυροδρόμι», στὸν Τόμο: *Χαριστεῖον Σεραφεὶμ Τίκᾳ (ἀρχιεπισκόπῳ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος).* Θεσσαλονίκη 1984, σ. 271-289.

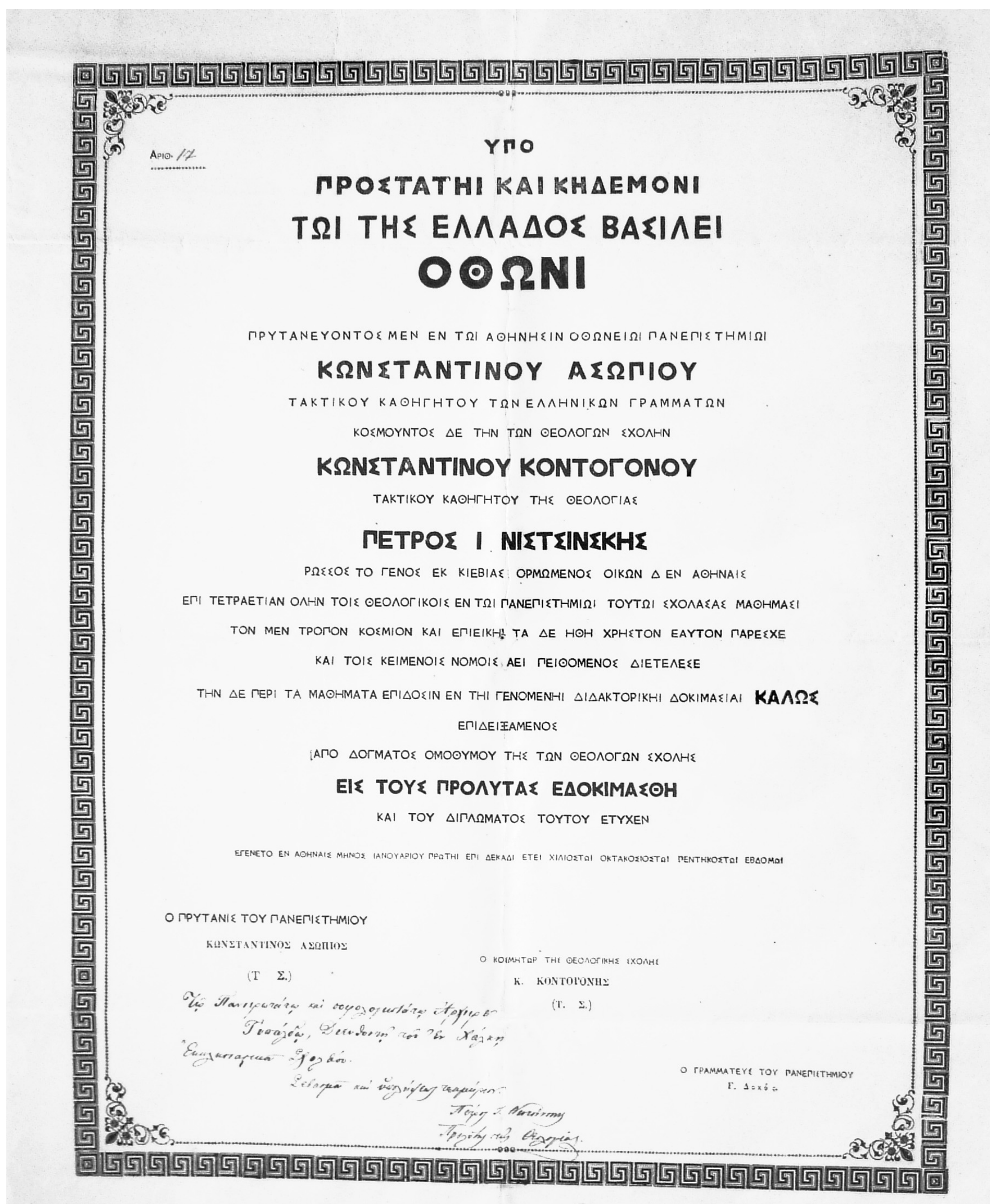

ΕΙΚΟΝΕΣ

ΣΗΜ.: Τὸ ὑλικὸ ποὺ ἀκολουθεῖ προσετέθη μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς παρούσης β´ ἐπηυξημένης ἐκδόσεως. Γιὰ τὴν παραχώρησή του εὐχαριστοῦμε, μεταξὺ ἄλλων, τὸ Ἱ. Ἵδρυμα Εὐαγγελιστρίας Τήνου (καὶ τὸν μεριμνήσαντα συνάδελφο Εὐάγγελο Περιβολαράκη), τὸ Μουσεῖο Ἱστορίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, καθὼς καὶ τὴν Ἑταιρεία τῶν Φίλων τοῦ Λαοῦ (καὶ τὸν πρόεδρο αὐτῆς Καθηγητὴ Νικόλαο Παν. Μπρατσιώτη).

Αριθ. 17

ΥΠΟ

ΠΡΟΣΤΑΤΗΙ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΙ

ΤΩΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙ

ΟΘΩΝΙ

ΠΡΥΤΑΝΕΥΟΝΤΟΣ ΜΕΝ ΕΝ ΤΩΙ ΑΘΗΝΗΣΙΝ ΟΘΩΝΕΙΩΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΙ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΑΣΩΠΙΟΥ

ΤΑΚΤΙΚΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΚΟΣΜΟΥΝΤΟΣ ΔΕ ΤΗΝ ΤΩΝ ΘΕΟΛΟΓΩΝ ΣΧΟΛΗΝ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΟΝΤΟΓΟΝΟΥ

ΤΑΚΤΙΚΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΕΤΡΟΣ Ι. ΝΙΣΤΣΙΝΣΚΗΣ

ΡΩΣΣΟΣ ΤΟ ΓΕΝΟΣ ΕΚ ΚΙΕΒΙΑΣ ΟΡΜΩΜΕΝΟΣ ΟΙΚΩΝ Δ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΠΙ ΤΕΤΡΑΕΤΙΑΝ ΟΛΗΝ ΤΟΙΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΟΙΣ ΕΝ ΤΩΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΙ ΤΟΥΤΩΙ ΣΧΟΛΑΣΑΣ ΜΑΘΗΜΑΣΙ

ΤΟΝ ΜΕΝ ΤΡΟΠΟΝ ΚΟΣΜΙΟΝ ΚΑΙ ΕΠΙΕΙΚΗ, ΤΑ ΔΕ ΗΘΗ ΧΡΗΣΤΟΝ ΕΑΥΤΟΝ ΠΑΡΕΣΧΕ

ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΚΕΙΜΕΝΟΙΣ ΝΟΜΟΙΣ ΑΕΙ ΠΕΙΘΟΜΕΝΟΣ ΔΙΕΤΕΛΕΣΕ

ΤΗΝ ΔΕ ΠΕΡΙ ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΔΟΣΙΝ ΕΝ ΤΗΙ ΓΕΝΟΜΕΝΗΙ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΙ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑΙ **ΚΑΛΩΣ**

ΕΠΙΔΕΙΞΑΜΕΝΟΣ

ΑΠΟ ΔΟΓΜΑΤΟΣ ΟΜΟΘΥΜΟΥ ΤΗΣ ΤΩΝ ΘΕΟΛΟΓΩΝ ΣΧΟΛΗΣ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΠΡΟΛΥΤΑΣ ΕΔΟΚΙΜΑΣΘΗ

ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ ΤΟΥΤΟΥ ΕΤΥΧΕΝ

ΕΓΕΝΕΤΟ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΜΗΝΟΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΠΡΩΤΗΙ ΕΠΙ ΔΕΚΑΔΙ ΕΤΕΙ ΧΙΛΙΟΣΤΩΙ ΟΚΤΑΚΟΣΙΟΣΤΩΙ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΩΙ ΕΒΔΟΜΩΙ

Ο ΠΡΥΤΑΝΙΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΣΩΠΙΟΣ
(Τ. Σ.)

Ο ΚΟΣΜΗΤΩΡ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
Κ. ΚΟΝΤΟΓΟΝΗΣ
(Τ. Σ.)

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
Γ. Δοκός

Δίπλωμα ἀπονεμηθὲν τὸ ἔτος 1857 στὸν «προλύτη»-πτυχιοῦχο τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Π. Νιστσίνσκι ἐκ Ρωσίας (: δωρεὰ στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ Ἀθηνῶν ἀπὸ τὸν Κοσμήτορα αὐτῆς Καθηγητὴ π. Γ. Μεταλληνό).

Αριθ. 766

ΥΠΟ

ΠΡΟΣΤΑΤΗι ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΙ

ΤΩι ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΒΑΣΙΛΕΙ

ΓΕΩΡΓΙΩι

ΠΡΥΤΑΝΕΥΟΝΤΟΣ ΕΝ ΤΩι ΑΘΗΝΗΣΙΝ ΕΘΝΙΚΩι ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩι

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Π ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗ

ΤΑΚΤΙΚΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ

ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

ΕΠΙ ΔΕ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΟΣΜΗΤΩΡ

ΝΕΚΤΑΡΙΟΝ Δ ΚΕΦΑΛΑΝ ΔΙΑΚΟΝΟΝ

ΤΟ ΓΕΝΟΣ ΕΛΛΗΝΑ ΕΚ ΧΙΟΥ ΟΡΜΩΜΕΝΟΝ

ΣΠΟΥΔΑΣΑΝΤΑ ΜΕΝ ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΘΕΟΛΟΓΙΑΝ

ΤΗΝ ΔΕ ΠΡΟΣ ΤΑ ΘΕΟΛΟΓΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΔΟΣΙΝ ΕΝ ΤΗι ΓΕΝΟΜΕΝΗι ΑΚΡΙΒΕΙ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑι ΚΑΛΩΣ ΕΠΙΔΕΙΞΑΜΕΝΟΝ

ΑΠΟ ΔΟΓΜΑΤΟΣ ΟΜΟΘΥΜΟΥ ΤΗΣ ΤΩΝ ΘΕΟΛΟΓΩΝ ΣΧΟΛΗΣ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΠΡΟΛΥΤΑΣ

ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

Ηι ΕΘΟΣ ΕΝΕΚΡΙΝΕ ΚΑΙ ΠΑΣΑΣ ΑΥΤΩι ΤΑΣ ΠΡΟΝΟΜΙΑΣ ΤΑΣ ΤΩι ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΩι ΤΟΥΤΩι ΑΞΙΩΜΑΤΙ

ΠΑΡΟΜΑΡΤΟΥΣΑΣ ΠΡΟΣΕΝΕΙΜΕ

ΜΗΝΟΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ ΤΡΙΤΗι ΕΠΙ ΔΕΚΑΔΙ ΕΤΕΙ ΧΙΛΙΟΣΤΩι ΟΚΤΑΚΟΣΙΟΣΤΩι ΟΓΔΟΗΚΟΣΤΩι ΠΕΜΠΤΩι

ΤΟΥΘ ΟΥΤΩ ΔΗ ΓΕΝΟΜΕΝΟΝ ΔΗΛΟΥΤΑΙ ΤΩι ΔΙΠΛΩΜΑΤΙ ΤΩιΔΕ ΟΥ ΜΟΝΟΝ ΤΑΙΣ ΣΦΡΑΓΙΣΙ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΤΟΥ ΠΡΥΤΑΝΕΩΣ ΚΑΙ ΚΟΣΜΗΤΟΡΟΣ ΑΥΤΟΓΡΑΦΟΙΣ ΚΕΚΥΡΩΜΕΝΩι

Ο ΠΡΥΤΑΝΙΣ

Ο ΚΟΣΜΗΤΩΡ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

Δίπλωμα ἀπονεμηθὲν τὸ ἔτος 1885 στὸν «προλύτη»-πτυχιοῦχο τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν καὶ Ἅγιο τῆς Ὀρθ. Ἐκκλησίας Νεκτάριο Κεφαλᾶ, Ἐπίσκοπο Πενταπόλεως (πηγή: Ἱ. Μονὴ Ἁγ. Τριάδος Αἰγίνης).

Μαρτ. 25/1910
ἀριθ. 89.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Μαρτίου 1910

ΕΘΝΙΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ

Η ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Ἀριθ. Πρωτ. ______
Διεκπ.

Πρὸς
τὸ Συμβούλιον τοῦ ἐν Τήνῳ
ἱεροῦ ἱδρύματος τῆς Εὐαγγελιστρίας

Ἡ Κοσμητεία τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς
τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου καὶ
πρὸ διετίας, ὅτι [illegible] [illegible]
τῆς Σχολῆς ὁ ἐκ Τήνου καταγόμενος
Νικόλαος Λούβαρις, καὶ μετὰ [illegible]
εὐδοκίμους ἐξετάσεις ἀνηγορεύθη
διδάκτωρ τῆς Θεολογίας μετὰ [illegible]
ἐπαίνων συνέστησεν αὐτὸν δι' ἐγ-
γράφου αὐτῆς εἰς τὸ ἱερὸν ἵδρυμα
τῆς Τήνου ἵνα δαπάνῃ τούτου συμπλη-
ρώσῃ τὰς θεολογικὰς αὐτοῦ σπουδὰς
ἐν Γερμανίᾳ. Διότι ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ
ἔχει τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ νέος οὗτος
ὅστις καὶ εὐφυέστατος εἶναι καὶ ἐπι-
μελέστατος καὶ χρηστότατος, δύναται

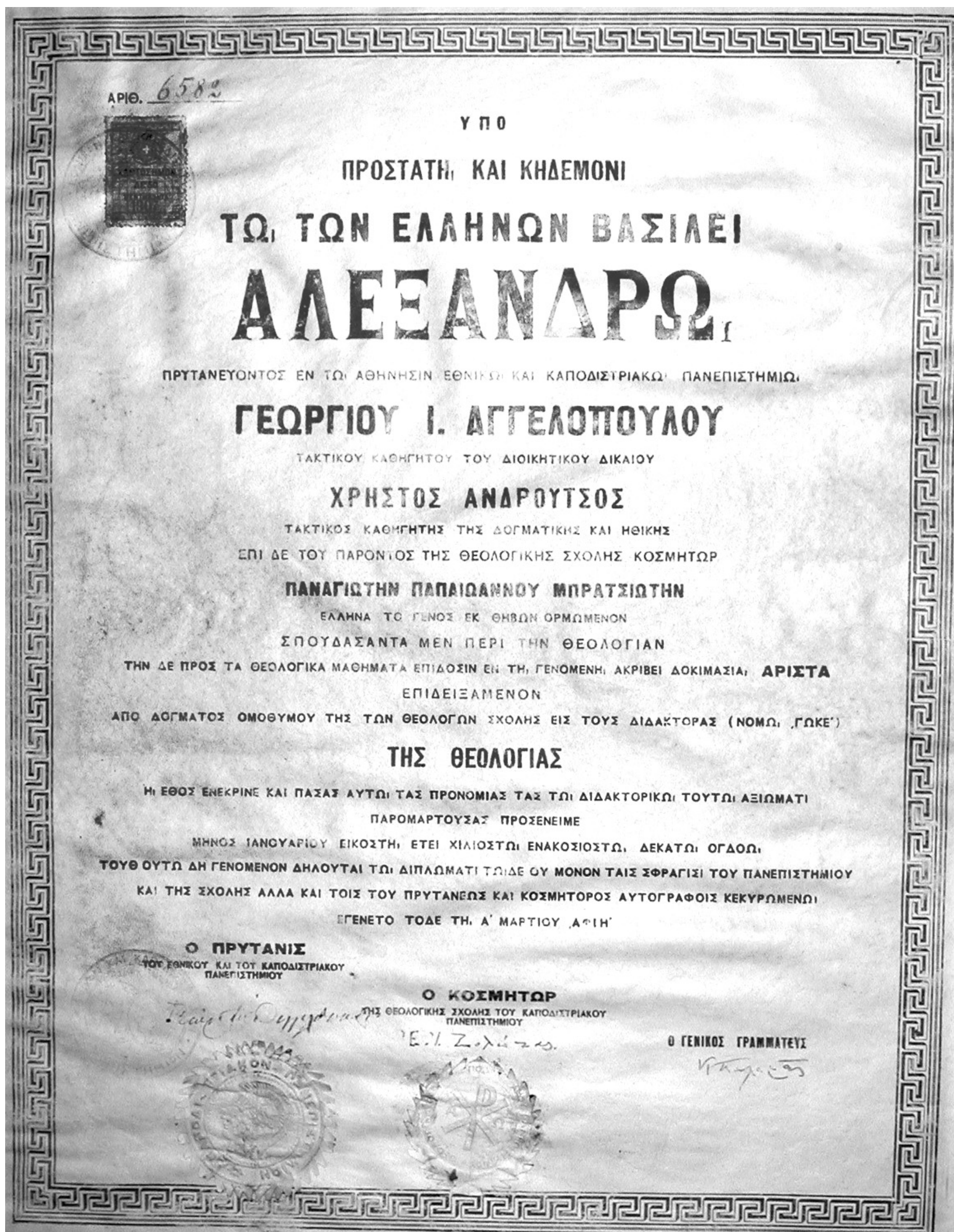
-ναίσθῃ ἀκριβῶς θεολόγος καὶ νὰ χρη-
σιμεύσῃ μεγάλως καὶ εἰς τὴν θεολογι-
κὴν ἐπιστήμην ἐν Ἑλλάδι, καὶ εἰς
τὴν Ἐκκλησίαν καὶ εἰς τὸ ἔθνος ἡμῶν,
συνάμα δὲ τὰ Ἱδρύματα τῆς Τήνου
ἐξ ἧς κατάγεται. Διότι ὁ Ν. Λούβαρις
δὲν εἶναι ἐκ τῶν συνήθων [illegible] τελειο-
φοιτώντων τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου
[illegible]
ρέσεων, ὡρισμένης δὲ φύσεως
ἵνα γίνῃ μίαν ἡμέραν εἷς τῶν κορυ-
φαίων ἡμῶν ἐπιστημόνων. Διὰ τοῦτο
[illegible] ἡ Θεολογικὴ
Κοσμητεία συνιστᾷ θερμῶς αὐτὸν καὶ
[illegible] εἰς τὴν
Ἑσπερίαν ἐπὶ τρία ἢ τέσσαρα ἔτη.
Ἔχετε βεβαίως, Κύριοι [illegible], ὅτι
τοῦτο πράττοντες θὰ πράξητε δικαι-
οτάτην καὶ εὐεργετικωτάτην πρᾶξιν,
τὸ δὲ ὀλίγον χρῆμα ὅπερ θέλει δα-
πανηθῇ χάριν αὐτοῦ, θέλει ἀποδο-
θῇ [illegible] —

Ὁ Κοσμήτωρ τῆς Θεολογικῆς

Ἀ. Διομήδης Κυριακός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΣΧΟΛΗΣ

Συστατικὴ ἐπιστολὴ [23.3.1910] τοῦ Καθηγητοῦ Ἀ. Διομήδους Κυριακοῦ
γιὰ τὸν «διδάκτορα» - πτυχιοῦχο τῆς Θεολογίας Νικόλαο Λούβαρι
(πηγή: Ἱ. Ἵδρυμα Εὐαγγελιστρίας Τήνου).

ΑΡΙΘ. 6582

ΥΠΟ

ΠΡΟΣΤΑΤΗι ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΙ

ΤΩι ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΒΑΣΙΛΕΙ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΩι

ΠΡΥΤΑΝΕΥΟΝΤΟΣ ΕΝ ΤΩι ΑΘΗΝΗΣΙΝ ΕΘΝΙΚΩι ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΩι ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩι

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ι. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΑΚΤΙΚΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ

ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΤΗΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗΣ

ΕΠΙ ΔΕ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΟΣΜΗΤΩΡ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΝ ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΗΝ

ΕΛΛΗΝΑ ΤΟ ΓΕΝΟΣ ΕΚ ΘΗΒΩΝ ΟΡΜΩΜΕΝΟΝ

ΣΠΟΥΔΑΣΑΝΤΑ ΜΕΝ ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΘΕΟΛΟΓΙΑΝ

ΤΗΝ ΔΕ ΠΡΟΣ ΤΑ ΘΕΟΛΟΓΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΔΟΣΙΝ ΕΝ ΤΗι ΓΕΝΟΜΕΝΗι ΑΚΡΙΒΕΙ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑι ΑΡΙΣΤΑ

ΕΠΙΔΕΙΞΑΜΕΝΟΝ

ΑΠΟ ΔΟΓΜΑΤΟΣ ΟΜΟΘΥΜΟΥ ΤΗΣ ΤΩΝ ΘΕΟΛΟΓΩΝ ΣΧΟΛΗΣ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΑΣ (ΝΟΜΩι ,ΓΩΚΕ')

ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

Ηι ΕΘΟΣ ΕΝΕΚΡΙΝΕ ΚΑΙ ΠΑΣΑΣ ΑΥΤΩι ΤΑΣ ΠΡΟΝΟΜΙΑΣ ΤΑΣ ΤΩι ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩι ΤΟΥΤΩι ΑΞΙΩΜΑΤΙ

ΠΑΡΟΜΑΡΤΟΥΣΑΣ ΠΡΟΣΕΝΕΙΜΕ

ΜΗΝΟΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΙΚΟΣΤΗι ΕΤΕΙ ΧΙΛΙΟΣΤΩι ΕΝΑΚΟΣΙΟΣΤΩι ΔΕΚΑΤΩι ΟΓΔΟΩι

ΤΟΥΘ ΟΥΤΩ ΔΗ ΓΕΝΟΜΕΝΟΝ ΔΗΛΟΥΤΑΙ ΤΩι ΔΙΠΛΩΜΑΤΙ ΤΩιΔΕ ΟΥ ΜΟΝΟΝ ΤΑΙΣ ΣΦΡΑΓΙΣΙ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΤΟΥ ΠΡΥΤΑΝΕΩΣ ΚΑΙ ΚΟΣΜΗΤΟΡΟΣ ΑΥΤΟΓΡΑΦΟΙΣ ΚΕΚΥΡΩΜΕΝΩι

ΕΓΕΝΕΤΟ ΤΟΔΕ ΤΗι Α' ΜΑΡΤΙΟΥ ,ΑΨΙΗ'

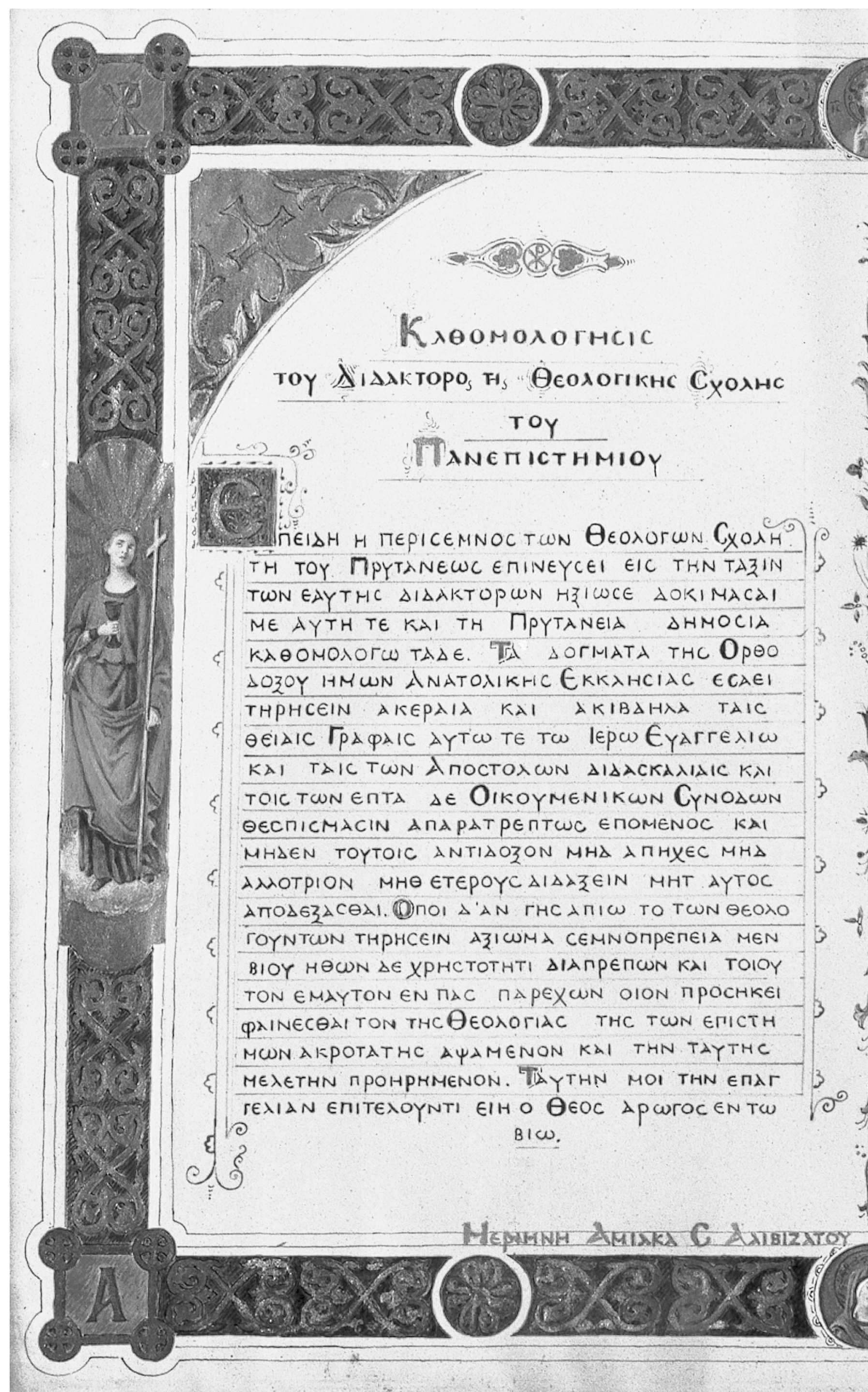
Ο ΠΡΥΤΑΝΙΣ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Ο ΚΟΣΜΗΤΩΡ
ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΟΥ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

Διδακτορικὸ δίπλωμα ἀπονεμηθὲν (βάσει τῆς νέας νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ 1911) στὸν πρῶτο Ἕλληνα Διδάκτορα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν Παναγιώτη Μπρατσιώτη. Κάτω δεξιὰ διακρίνεται ἡ ὑπογραφὴ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Πανεπιστημίου Κωστῆ Παλαμᾶ (πηγή: Ἑταιρεία τῶν Φίλων τοῦ Λαοῦ).

Ἀναμνηστικὴ φωτογραφία τῶν κατὰ τὸ ἔτος 1926 ἐπὶ πτυχίῳ ἐξετασθέντων φοιτητῶν τῆς Θεολογίας καὶ τῶν καθηγητῶν τους. Καθήμενοι ἐξ ἀριστερῶν διακρίνονται οἱ Καθηγητὲς Γ. Σωτηρίου, Ν. Ἐξαρχόπουλος, Β. Στεφανίδης, Ἀμ. Ἀλιβιζᾶτος, Γρ. Παπαμιχαήλ, Κ. Δυοβουνιώτης, Δ. Μπαλᾶνος καὶ Π. Μπρατσιώτης.
(πηγή: Παν. Ἀθ. Παπαθεοδώρου).

ΚΑΘΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ
ΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΟΡΟΣ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
ΤΟΥ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΕΠΕΙΔΗ Η ΠΕΡΙΣΕΜΝΟΣ ΤΩΝ ΘΕΟΛΟΓΩΝ ΣΧΟΛΗ
ΤΗ ΤΟΥ ΠΡΥΤΑΝΕΩΣ ΕΠΙΝΕΥΣΕΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΤΑΞΙΝ
ΤΩΝ ΕΑΥΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΩΝ ΗΞΙΩΣΕ ΔΟΚΙΜΑΣΑΙ
ΜΕ ΑΥΤΗ ΤΕ ΚΑΙ ΤΗ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ
ΚΑΘΟΜΟΛΟΓΩ ΤΑΔΕ. ΤΑ ΔΟΓΜΑΤΑ ΤΗΣ ΟΡΘΟ
ΔΟΞΟΥ ΗΜΩΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΕΣΑΕΙ
ΤΗΡΗΣΕΙΝ ΑΚΕΡΑΙΑ ΚΑΙ ΑΚΙΒΔΗΛΑ ΤΑΙΣ
ΘΕΙΑΙΣ ΓΡΑΦΑΙΣ ΑΥΤΩ ΤΕ ΤΩ ΙΕΡΩ ΕΥΑΓΓΕΛΙΩ
ΚΑΙ ΤΑΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΙΣ ΚΑΙ
ΤΟΙΣ ΤΩΝ ΕΠΤΑ ΔΕ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΩΝ ΣΥΝΟΔΩΝ
ΘΕΣΠΙΣΜΑΣΙΝ ΑΠΑΡΑΤΡΕΠΤΩΣ ΕΠΟΜΕΝΟΣ ΚΑΙ
ΜΗΔΕΝ ΤΟΥΤΟΙΣ ΑΝΤΙΔΟΞΟΝ ΜΗΔ ΑΠΗΧΕΣ ΜΗΔ
ΑΛΛΟΤΡΙΟΝ ΜΗΘ ΕΤΕΡΟΥΣ ΔΙΔΑΞΕΙΝ ΜΗΤ ΑΥΤΟΣ
ΑΠΟΔΕΞΑΣΘΑΙ. ΟΠΟΙ Δ'ΑΝ ΓΗΣ ΑΠΙΩ ΤΟ ΤΩΝ ΘΕΟΛΟ
ΓΟΥΝΤΩΝ ΤΗΡΗΣΕΙΝ ΑΞΙΩΜΑ ΣΕΜΝΟΠΡΕΠΕΙΑ ΜΕΝ
ΒΙΟΥ ΗΘΩΝ ΔΕ ΧΡΗΣΤΟΤΗΤΙ ΔΙΑΠΡΕΠΩΝ ΚΑΙ ΤΟΙΟΥ
ΤΟΝ ΕΜΑΥΤΟΝ ΕΝ ΠΑΣ ΠΑΡΕΧΩΝ ΟΙΟΝ ΠΡΟΣΗΚΕΙ
ΦΑΙΝΕΣΘΑΙ ΤΟΝ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗ
ΜΩΝ ΑΚΡΟΤΑΤΗΣ ΑΨΑΜΕΝΟΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΑΥΤΗΣ
ΜΕΛΕΤΗΝ ΠΡΟΗΡΗΜΕΝΟΝ. ΤΑΥΤΗΝ ΜΟΙ ΤΗΝ ΕΠΑΓ
ΓΕΛΙΑΝ ΕΠΙΤΕΛΟΥΝΤΙ ΕΙΗ Ο ΘΕΟΣ ΑΡΩΓΟΣ ΕΝ ΤΩ
ΒΙΩ.

ΗΡΗΝΗ ΑΜΙΛΚΑ Σ. ΑΛΙΒΙΖΑΤΟΥ

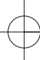
Κείμενο Καθομολογήσεως Διδάκτορος καὶ πτυχιούχου ἀντιστοίχως τῆς Θεολογίας, ὁρισθὲν ὑπὸ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν (πηγή: Μουσεῖο Ἱστορίας Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν).

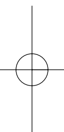
ΚΑΘΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ

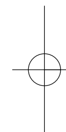
ΤΟΥ ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΥ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

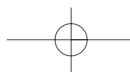
ΤΟΥ ΠΤΥΧΙΟΥ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΑΞΙΩΘΕΙΣ ΟΡΚΟΝ ΟΜΝΥΩ ΠΡΟ ΤΟΥ ΠΡΥΤΑΝΕΩΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΗΤΟΡΟΣ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΙΣΤΙΝ ΚΑΘΟΜΟΛΟΓΩ ΤΗΝΔΕ. ΑΠΟ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΠΕΡΙΒΟΛΟΥ ΤΟΥ ΣΕΠΤΟΥ ΤΟΥΤΟΥ ΤΕΜΕΝΟΥΣ ΤΩΝ ΜΟΥΣΩΝ ΕΞΕΡΧΟΜΕΝΟΣ ΚΑΤ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΒΙΩΣΟΜΑΙ ΑΣΚΩΝ ΤΑΥΤΗΝ ΔΙΚΗΝ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ ΕΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙ ΚΑΙ ΑΛΗΘΕΙΑ. ΟΥΤΩ ΧΡΗΣΙΜΟΝ ΕΜΑΥΤΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΣΩ ΠΡΟΣ ΑΠΑΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΔΕΟΜΕΝΟΥΣ ΤΗΣ ΕΜΗΣ ΑΡΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΝ ΠΑΣΗ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΑΕΙ ΠΡΟΣ ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ ΧΡΗΣΤΟΤΗΤΑ ΗΘΩΝ ΣΥΝΤΕΛΕΣΩ ΒΑΙΝΩΝ ΕΝ ΕΥΘΕΙΑ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΟΔΩ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑΝ ΚΑΙ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟΝ ΑΠΟΒΛΕΠΩΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΒΙΟΝ ΑΝΥΨΩΝ ΕΙΣ ΤΥΠΟΝ ΑΡΕΤΗΣ ΥΠΟ ΤΗΝ ΣΚΕΠΗΝ ΤΗΣ ΣΟΦΙΑΣ. ΤΑΥΤΗΝ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΙΑΝ ΕΠΙΤΕΛΟΥΝΤΙ ΕΙΗ ΜΟΙ ΣΥΝ ΤΗ ΕΥΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΕΜΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΚΑΙ ΠΕΦΙΛΗΜΕΝΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ Ο ΘΕΟΣ ΒΟΗΘΟΣ ΕΝ ΤΩ ΒΙΩ.

ΚΟΣΜΗΤΟΡΟΣ 1927-28

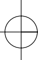

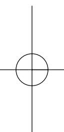

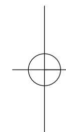

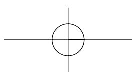

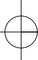
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

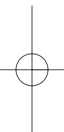

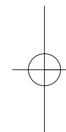

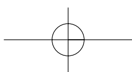

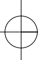

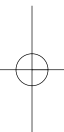

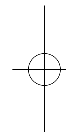

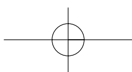

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ
ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΙΩΑΝ. ΜΠΕΛΕΖΟΥ

ΟΙ ΔΙΔΑΚΤΟΡΕΣ
ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1911-2006

ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΤΗΘΗΚΕ, ΤΥΠΩΘΗΚΕ
ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΗΘΗΚΕ
ΤΟΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟ ΤΟΥ 2007
ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΔΙΗΓΗΣΗ»

ΒΑΣ. ΚΩΝ/ΝΟΥ 175, 19400 ΚΟΡΩΠΙ
ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 36, 10680 ΑΘΗΝΑΙ
ΤΗΛ. 210 3630601

ΕΥΓΕΝΙΚῌ ΧΟΡΗΓΙᾼ
ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ

